

Luomme kasvuyrityksiä

Panostaja Oyj vuosikertomus 2010

Viisi johtotähteämme

Missio

Panostaja tukee aktiivisesti omistamiensa liiketoiminta-alueiden yrittäjiä kehittämään yhdessä omistettuja liiketoiminta-alueita toimialansa johtaviksi yrityksiksi tavoitteena luoda omistaja-arvoa sekä emoyhtiön että liiketoiminta-alueen omistajille.

Visio

Panostajan tavoitteena on olla halutuin kumppani yrittäjille ja luopuville pk-yritysten omistajille. Panostaja tekee yhdessä kumppaniensa kanssa suomalaisia menestystarinoita ja kasvattaa sitä kautta omistaja-arvoa koko konsernissa.

Arvot

YRITTÄJYYDEN KUNNIOITTAMINEN

Arvostamme ja haluamme yritysten kasvua. Tuemme yrittäjien kehittymistä. Nostamme kaikilla toimillamme yrittämisen arvoa ja arvostusta koko Suomessa.

OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Hyödyimme liiketoimintojemme monimuotoisuudesta ja erilaisten ihmisten erilaisten taitojen yhdistämisestä. Haluamme tehdä asiat jatkuvasti paremmin.

LUOTTAMUS JA AVOIMUUS

Käyttäydymme ja viestimme painavasti, arvovaltaisesti, vilpittömästi ja avoimesti.

Strategia

Panostaja Oyj keskittyy jatkuvaan omistaja-arvon kasvattamiseen omistamallaan liiketoiminta-alueilla sekä perustamalla yritysostojen kautta uusia liiketoiminta-alueita että täydentämällä yritysostoin jo olemassa olevia liiketoiminta-alueita.

Panostaja keskittyy omistamaan listaamattomia yrityksiä erityisesti kasvu- tai uudelleenjärjestelyvaiheessa olevilla toimialoilla, joihin liittyy normaalia suurempi mahdollisuus saavuttaa synergiaetuja toimialan tai toiminnan kehittämisen kautta.

Toimialavalinnassa otetaan huomioon sen kasvu- ja kehittämismahdollisuudet ja samalla arvioidaan toimialan asiakassidonnaisuudet erityisesti riskienhallinnan näkökulmasta olemassa olevat toimialat huomioiden.

Tavoitteet

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Panostajan tavoitteena on keskittää voimavarat 10–15 toisiaan tasapainottavaan liiketoiminta-alueeseen. Valittujen toimialojen kehittämisen tavoitteena on saavuttaa merkittävä markkina-asema omalla alalla. Panostaja Oyj:n omistaja-arvon kehittäminen on ensisijainen kriteeri, kun tehdään päätöksiä omistettujen liiketoiminta-alueiden edelleen kehittämisestä, täydentävistä yritysostoista sekä uusien liiketoiminta-alueiden hankkimisesta.

TALOUDELLISET TAVOITTEET TULEVAISUUDESSA

Konsernin tavoitteena on jatkuva omistaja-arvon kasvattaminen ja sitä kautta Panostaja Oyj:n markkina-arvon kasvattaminen.

Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on keskimäärin yli 22 prosentin vuosittainen oman pääoman tuotto.

Seuraavalla viisivuotiskaudelle tavoitteena on 1,00 euron kumulatiivinen osakekohtainen tulos (EPS).

Panostaja tavoittelee yli 40 prosentin omaisuusastetta. Omaan pääomaan sisällytetään pääomalainat. Pyrkimyksenä on jakaa osakkeenomistajille vähintään puolet konsernin tuloksesta joko osakkeiden takaisinostoina ja/tai osinkoina.

Tilikausi 2010

Avainluvut

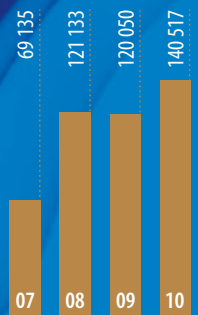
1 000 €	2010	2009
Liikevaihto	140 517	120 050
Liikevoitto / -tappio	-1 601	4 295
Voitto ennen veroja	-3 969	2 025
Voitto jatkuvista liiketoiminnoista	-3 205	1 345
Voitto myydyistä liiketoiminnoista	0	0
Tilikauden voitto	-3 205	1 345
emoyhtiön osakkeenomistajille	-2 275	693
vähemmistölle	-430	652
Tulos / Osake, €, laimennettu	-0,06	0,02
Tulos / Osake, €, laimentamaton	-0,06	0,02
Oma pääoma / Osake, €	0,61	0,80
Osinko / Osake, €	¹⁾ 0,05	0,12
Omavaraisuusaste, %	31,9	37,9
Bruttoinvestoinnit	15,7	23,0
Osakkeiden lukumäärä tilik. lopussa, Tkpl	47.403	47.403
Henkilöstö keskimäärin	967	790

¹⁾ Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

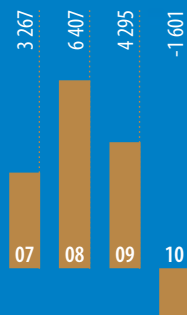
Merkittävimmät tapahtumat

- Tilikauden liikevaihto oli 140,5 milj. euroa (120,0 milj. euroa).
- Liiketappio oli -1,6 milj. euroa (liikevoitto 4,3 milj. euroa).
- Tilikauden tappio oli -3,2 milj. euroa (voitto 1,3 milj. euroa).
- Osakekohtainen tulos oli -6 senttiä (2 senttiä).
- Oma pääoma per osake oli 0,61 euroa (0,80 euroa) ja omavaraisuusaste 31,9 % (37,9 %).
- Panostaja Oyj laajensi yrityskaupoin digitaaliset painopalvelut sekä Takoma -liiketoiminta-alueita.
- Konsernin kannattavuutta laskivat Ympäristöteknologia-segmentin liiketappio (-4,5 milj. euroa) sekä teknologiateollisuutta palvelevien segmenttien liiketappiot. Ympäristöteknologia-segmentin liiketappioon sisältyy -0,7 milj. euron liiketoimintakaupan myyntitappio sekä 1,5 milj. euron konserniliiketoiminnan alaskirjaus.
- Yhtiön hallitus esittää 5 sentin osinkoa.
- Hallitus ehdottaa, että yhtiökokous valtuuttaisi hallituksen päättämään harkintansa mukaan mahdollisesta varojen jakamisesta osakkeenomistajille yhtiön taloudellisen tilanteen sitä puoltaessa joko osinkona voittovaroista tai varojenjakona sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. Varojen jaon enimmäismäärä on yhteensä enintään 4 000 000 euroa.

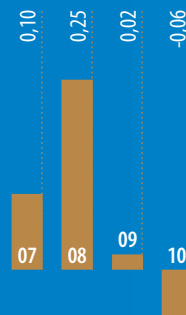
LIIVEVAIHTO, 1 000 €

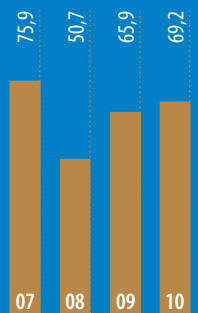
LIIVEVOITTO, 1 000 €

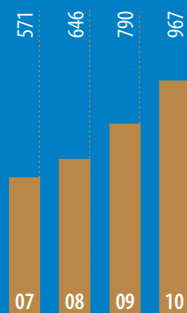
TULOS/OSAKE, €

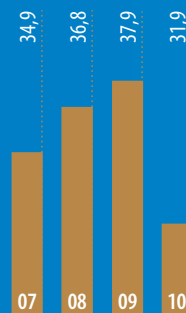
OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVO, milj. €

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

OMAVARAISUUSASTE, %

Panostaja on suomalainen, vakavarainen, yrittäjyyteen perustuva monialakonserni, joka luo elinvoimaisia yrityksiä ja yrityskokonaisuuksia. Toteutamme sen yritysostoin ja kehitystyöllä.

Ostamaamme yritykseen tuomme uuden, sitoutuneen johdon sekä liiketaloudellista ja strategista osaamista. Päämäärä on nostaa panostettava yritys alansa vahvaksi tekijäksi 5–10 vuodessa, minkä jälkeen se jatkaa toimintaansa itsenäisenä. Toimintaamme ohjaavat Panostajan emoyhtiön arvot.

Sisällys

1	Aktiivinen omistajuus
6	Toimitusjohtajan katsaus
8	Toimintatapamme
10	Liiketoiminta-alueet
12	Alfa-Kem
14	Ecosir Group
16	Flexim Security
18	Heatmasters Group
20	KL-Varaosat
22	Kopijyvä
24	Lämpö-Tukku
26	Matti-Ovi
28	Suomen Helakeskus
30	Suomen Kiinnikekeskus
32	Takoma Oyj
34	Toimex
36	Vindea
38	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
41	Pörssitiedotteet
42	Hallitus
43	Johtoryhmä
44	Tietoja osakkeenomistajille

Aktiivinen omistaja auttaa kasvua

Kopijyvän kasvu pääsi kunnolla vauhtiin vappuna 2008, kun Panostajasta tuli sen enemmistöosakas. Digitaaliseen painamiseen yhä voimakkaammin keskittyvän painotalon kehitys oli ollut nousujohteinen jo 15 vuotta, mutta nyt kasvuun löytyi kokonaan uusi vaihde. Kahdessa ja puolessa vuodessa yhtiön liikevaihto on noussut 10,5 miljoonasta eurosta 25 miljoonaan euroon. Kopijyvän tuloskehitys on myös pysynyt koko ajan hyvänä.

”

Panostaja on omistaja, joka ei puutu operatiiviseen toimintaan sen tuottamisen kustannuksella. Lähtökohtana on koko ajan ollut tehdä yrityksestä isompi, parempi ja tuottavampi, Viinanen arvioi kulttuurin muutosta.

YRITYSKULTTUURIN LUONTEEN MUUTOS on toimitusjohtaja Heimo Viinasen mielestä valtava.

Kauko ja Heikki Sorjosen vuonna 1977 perustama Jyväskylän kopiolaitos oli Panostajalle jo lähtökohtaisesti hyvä hankinta. Kopijyvä oli omalla toimialallaan valtakunnallisillakin mittareilla mitattuna hyvä talo, vaikka toiminta oli paikallista. Jyväskylän ohessa toimipisteet olivat Kuopiossa, Kouvolassa, Varkaudessa ja Joensuussa. Yritys oli niin ikään terveesti hoidettu ja liiketaloudellisesti kannattava. 30 vuoden työ oli ollut pitkäjänteistä.

Kaiken tämän Panostaja luonnollisesti pystyi itsekin toteamaan samoilla mittareilla, joilla on sittemmin yritys-kauppojen yhteydessä auttanut Kopijyvää kasvuun.

– Ostovaiheessa näkee vain yrityksen ulkokuoren. Panostaja osaa räjäyttää yrityksen tunnusluvut niin, että niistä todella ymmärtää, onko kyseessä terve yritys ja onko sitä mahdollisuus jalostaa, Viinanen huomauttaa.

KOPIJYVÄN OSTON AIKoihin painoalan markkinat olivat olleet jo useamman vuoden laskevat. Ylikapasiteetti oli kiristänyt hintakilpailua Suomessa. Alan kannattavuus oli heikko. Painomarkkinan murroksen nähtiin johtavan alan uudelleen järjestäytymiseen erilaisten yritysjärjestelyiden ja konkurssien kautta. Samalla, kun perinteinen painaminen oli laskussa, alan digitalisoituminen alkoi vahvistua.

Kopijyvä oli selkeästi markkinaa muuttava voima ja sopiva kehityskohde Panostaja-konsernille.

Kauko Sorjonen oli etsinyt omistamalleen 75 prosentin osuudelle ostajaa jo muutaman vuoden ajan. Panostajan

otettua yhteyttä, päätös syntyi nopeasti. Omistajana ja toimitusjohtajana jatkavan Heimo Viinasen mukaan ratkaisevaa oli, että Panostaja on kotimainen toimija ja että osapuolten näkemykset Kopijyvän kehittämisestä vastasivat toisiaan.

– Meillä oli toimialan ja markkinan kehityksestä samanlainen näkemys, samoin Kopijyvän kehityksestä. Panostajassa on kuunneltu meitä hyvin, joten kasvu on itse asiassa ollut helppoa.

– Päivääkään en ole järjestelyä katunut. Uskon muidenkin kopijyväläisten ajattelevan samoin, Viinanen sanoo nyt.

PÖRSSIYHTIÖ PANOSTAJAN omistajarooli on tuonut toimitusjohtajan omaankin omistajuuteen uutta särmää. Koska muutokset toimialalla ovat juuri nyt suuria ja merkittäviä, kasvu vaatii erityistä rohkeutta. Hän miettii Kopijyvän aikaa ennen Panostajan mukaan tuloa: Riskinotto-kyky kasvoi taloushallinnon ammattimaisen osaamisen myötä. Viinanen arvelee, ettei vastaava kasvu olisi ilman Panostajan sijoitus-, rahoitus- ja tuloslukuosaamista ollut mahdollista.

– Iso pörssi-yhtiö on myös taloudellinen resurssi. Ei isompana lompakkona vaan omistajana, joka tuo jokapäiväiseen toimintaan uskottavuutta, luottamusta ja uskallusta. Operatiivisessa johdossa on näin helpompi tehdä ratkaisuja.

Panostajan omistajakulttuuriin kuuluu omaan ydinosaamiseen keskittyminen. Konsernille se on nimenomaan yrityksen tunnuslukujen hallinta, johtamisen tukeminen ja hallitustyöskentely. Pörssi-yhtiönä se vaatii omistamiltaan yhtiöiltä määräraikaista ja -muotoista raportointia.

Tarkat liiketoimintasuunnitelmat helpottavat elämää

” Kopijvässä toteutuu Panostajan lupaus: Luomme kasvuyrityksiä.

Kopijvässäkin. Kun tavoitteet ovat selkeästi määriteltyjä, työmotivaatio kasvaa.

– Oman tekemisen analysointi on järjestelmällistä. Sen kautta prosessit ovat parempia, myynti on kehittynyt huomattavasti ja tuotantolaitteisiin on investoitu. Kopijvässä pystytään keskittymään siihen, mikä siellä parhaiten osataan. Ja kun taas olemme yhdessä tehneet strategista suunnitelmaa Kopijvälle, tavoite on aina kehittää nimenomaan toimialaa. Panostaja on omistaja, joka ei puutu operatiiviseen toimintaan sen tuottamisen kustannuksella. Lähtökohdana on koko ajan ollut tehdä yrityksestä isompi, parempi ja tuottavampi, Viinanen arvioi kulttuurin muutosta.

KAHDESSA JA PUOLESSA VUODESSA on kasvanut yli kaksinkertaiseksi paitsi liikevaihto myös työntekijöiden määrä. Reilun sadan työntekijän painotalosta on nopeasti tullut leipäpuu 250 ihmiselle yhdeksässä kaupungissa eri puolilla Suomea. Lisäys on käytännössä tuotannossa. Ja kun laitehankinnoissa on menty kokoajan kohti uusinta tekniikkaa, suurkuvatuotantoa ja vaativaa digitaalitekniikkaa, on työntekijöidenkin oltava asiansa osaavia ja osaamiselleen omistautuneita.

– Koneita pystyvät kaikki ostamaan, mutta ratkaisevaa on, ketkä koneita käyttävät. Yleensäkin työpaikan ilmapiiri vaikuttaa lopputulokseen paljon. Vaikuttaahan se, haluaako myyjä voittaa jokaisen tarjouskilpailun yhtiölleen ja innostuuko painokoneen käyttäjä jäljestä, jonka on painokoneesta saanut ulos.

Viinanen on nähnyt, mitä Panostetaan Porukalla -ohjelmalla on saatu aikaan. Kun yhtiöiden johtoa on koulutettu ymmärtämään esimerkiksi juuri tavoitteellisuuden merkitystä, on motivaation kasvattaminen yhtiön sisällä helpompaa. Kopijvässäkin osaaminen on kasvanut lyhyessä ajassa Viinanen mukaan merkittävästi.

Panostaja-omistajuuden tuoma lisäarvo valtakunnan mittoihin ja uusimpaan digitaalipainotekniikkaan kasvaneelle Kopijvälle kristallisoituu vielä asiakkuuksissa.

– Uusia avauksia varsinkin isojen asiakkaiden kanssa on helpompi tehdä, kun takana on pörssi-yhtiö. Meidän toiminnasta tiedetään, että se on tietyllä lainkin edellyttämällä tavalla jämpä.

Kopijvässä toteutuu Panostajan lupaus: Luomme kasvuyrityksiä.

Hallitus kylvää johdon niitettäväksi

KOPIJYVÄN TOIMITUSJOHTAJA Heimo Viinanen sanoo joutuneensa vastaamaan asiakkaiden kysymykseen, millaista on toimia pörssiyhtiön omistuksessa. Viinanen vastaus on selkeä.

– Panostaja ei ole pääomasijoittaja vaan monialakonserni ja kehitysyhtiö, joka tekee tulosta omasta taseestaan. Panostajalla ei ole ulkopuolista rahastoa, jonka turvin se sijoittaa yhtiöön. Yhtiön kehittäminen rakennetaan todellisen kasvun kautta. Kasvaminen on paljon kivempaa kuin rönsyjen leikkaamiset ja kulukurit.

KUN PANOSTAJA TOTEUTTAA aktiivisen omistajuutensa periaatteita, se antaa kaiken mahdollisen tuen yhtiön toimivalle johdolle. Tämä tarkoittaa muun muassa omistajien yhdessä nimeämiä ulkopuolisia hallituksen jäseniä. Kopijyvässä hän on ohjelmistoyhtiö CCC:n julkishallinnon asiakkuuksista vastaava liiketoimintajohtaja **Timo A. Rantanen**.

– Kopijyvä liiketoimintamalli on kasvamassa kohti valtakunnallista palvelumallia. Monesti tällaisissa kehityksen vaiheissa yhtiöissä katsotaan asioita liikaa omien seinien sisältä, viilataan prosesseja loputtomiin ja unohdetaan asiakas. Minun tehtäväni on tuoda keskusteluun nimenomaan asiakasnäkökulma, Rantanen linjaa.

Rantasen mukaan Kopijyvästä puhuttaessa määrite Suomen johtava digipainotalo on tekninen ja suppea näkemys yhtiöstä ja sen edustamasta alasta.

– Pikemminkin Kopijyvä on luotettavin ja paras digitaalisen paino- ja tulostusratkaisujen kumppani, ratkaisujen toimittaja siis. Asiakkaalle merkitys on ihan eri. Ja näiden merkityserojen esille nostaminen ja käsittely on hallituksen keskeistä työtä.

AKTIIVISEN OMISTAJUUDEN IDEALLA toimivalla hallituksella on perinteisestä virkamieshallituksesta täysin poikkeava tapa tarkastella asioita. Sen keskeinen tavoite on kehittää liiketoimintaa edelleen. Rantasen mukaan hallitus on tällöin keskusteluissaan eteenpäin työntävä, mahdollisuuksia luotaava, kasvupolkuja avaava ja onnistumisen edellytyksiä petaava toimija.

Palkitsevaksi Rantanen tuntee työn senkin takia, että kokee saavansa siitä paljon myös omaan työhönsä.

– Kun osaajat kohtaavat, vaihtavat näkemyksiä ja todella keskustelevat, se on parhaimmillaan toisilta oppimista, jota ei voi mitenkään muuten saavuttaa. Se on henkistä pääomaa, joka jalostuu edelleen eri tahoilla.

Omistaa vai sijoittaa – ja mitä eroa?

Aktiivinen omistaminen eroaa merkittävästi perinteisemmästä sijoittamisesta. Omistamisen ja sijoittamisen erot kiinnostavat Panostajan yritysanalyttikko Tero Luomaa siinä määrin, että hän valmistelee aiheesta väitöskirjaa. Siinä Luoma keskittyy omistajien rooliin yrityksen arvonluonnissa.

SIOJITTAMINEN ON tuottolähtöistä, passiivista, eikä sijoittajalla ole roolia yrityksen arvonluonnissa. Sijoittaja ostaa, pitää ja myy. Hänellä ei ole sidettä yhtiöön.

Omistaminen on strategista, aktiivista ja lisäarvoa tuottavaa. Omistaja on mukana isolla rahallisella osuudella, ottaa vastuuta yhtiön hallinnosta ja kehittämisestä. Omistaja antaa kasvot yhtiölle.

Selkeimmin eron huomaa vaikeuksien hetkellä, jolloin sijoittajat usein kaikkoavat, mutta omistaja on ja pysyy.

– Panostaja on oiva elävä laboratorio omistamisen tutkimiselle. Panostaja on aidosti aktiivinen omistaja. Omistamisella on täällä pitkä kulttuuri.

Luoma näkee, että Suomessa on selkeä tarve omistamisen kulttuurin ja omistajaosaamisen kehittämiseksi.

– Suomessa on edessä historian suurin yritysomaisuuden uusjako. Tuhannet yrittäjät luopuvat yritystoiminnastaan jo seuraavien viiden vuoden aikana. Sukupolvenvaihdosta lähestyvät yritykset ovat aikaisempaa suurempia ja vakavaraisempia. Mistä löytyy jatkaja, jolla on sekä tahtoa, osaamista että pääomaa näiden yritysten omistamiseen, Luoma kysyy.

TUTKIMUKSESSAAN LUOMA tarkastelee omistajuutta tarinoiden eikä, kuten odottaa voisi, tilastojen kautta. Hän kuvailee erilaisia omistajatarinoita ja pyrkii niiden pohjalta erottelemaan hyvää ja huonoa omistajuutta.

– Omistamisella on merkitystä. Ei ole yhdentekevää, kuka omistaa, mitä omistaa, miksi omistaa, miten omistaa ja milloin omistaa. Kasvallinen omistaminen ja pääomamarkkinoiden toimivuus ovat elintärkeitä kansakunnal-

lemme, koska Suomessa kotimarkkina on pieni ja pääoman määrä vähäinen.

– Ei kuitenkaan voida sanoa, että joku omistumallin olisi parempi kuin toinen. Omistaminen on nimittäin aina tapauskohtaista. Uskon kuitenkin, että yhdistämällä parhaita piirteitä perhe- ja pörssiyrityksistä samoin kuin partneriomistajuus- ja pääomasijoitusmalleista voidaan saada aikaan kestävä omistajuutta. Panostaja on tässäkin mielessä kiinnostava ja omalaatuinen toimija.

AKTIIVINEN JA LISÄARVOA LUOVA omistajuus edellyttää osaamista. Panostajassa se kasvaa yrittäjien liiketoimintaosaamisesta ja Panostajan omasta omistajaosaamisesta. Yhdistämällä nämä kaksi saadaan Luoman mukaan aikaan ainutlaatuinen yhdistelmä, joka synnyttää suomalaisia menestystarinoita.

Panostajan omistajaosaamista ovat strategia- ja toimialaosaaminen, omistaja-arvoa luovat prosessit, rahoitus- ja yritysjärjestelyosaaminen sekä pörssiyrityksen hallinnointi-, raportointi- ja johtamisjärjestelmät. Osaamista ovat myös verkostot, kuten ulkopuolisten hallitusjäsenien käyttö.

Panostaja-konsernin yhtiöt ovat saaneet kukin erilaisia työkaluja ja omat omistajastrategiansa, jotka määrittelevät omistajien tavoitteet yhtiön suhteen ja rakentavat yrityksen liiketoimintastrategiat. Kun omistaja- ja liiketoimintastrategia tukevat toisiaan, omistajat ja yrityksen toimiva johto näkevät yrityksen kehitysmahdollisuudet samoin. Yhdessä toimiminen on silloin luontevaa.

– Omistajien ja johdon välisen vuorovaikutuksen on oltava välitöntä ja avointa. Vain silloin yhtiö voi kulkea oikeaan suuntaan, Luoma korostaa.

Osaava omistaja on aktiivinen

PANOSTAJA OYJ:N TOINEN 25-vuotinen kvartaali on saatu käynnistettyä ja yhtiön 26. toimintavuosi päätökseen. Tilikauden 2009 – 2010 ensimmäinen neljännes oli meille kaikille muistutus siitä, että talouden taantumassa reagoitakykyä on pidettävä yllä. 2,6 miljoonan euron liiketappio herätti meidät kaikki tekemään työtä konsernin paremman tuloksen eteen. Omilla ratkaisuilamme ja talouden käänteen ansiosta saimme konsernin operatiivisen tuloksen loppuvuoden aikana positiiviseksi. Viimeinen neljännes oli jo lähes kauttaaltaan suunnitelmien mukainen.

Tulostamme kuluneelta tilikaudelta rasittaa kuitenkin liikearvon alaskirjaus, jonka jouduimme tekemään ympäristöteknologian osalta, koska toimialan kasvu- ja tulonäkymät eivät vastanneet kaupantekohetken arvioita. Tästä syystä alaskirjaus oli perusteltu. Tässä realisoitui meidän toiminnallemme tyypillinen riski, jossa yrityksen arvonmäärityksen perusteena olleet ennusteet ja näkemykset eivät nyt vastanneetkaan todellista tilannetta.

Kokemus on ollut arvokas monessa mielessä. Riskin ja tuoton suhdetta harkittaessa myös mahdolltomalta tuntuva heikoin skenaario on käytävä huolella läpi – muutokset voivat olla nopeampia kuin arvaammekaan. Sen ovat viimeiset kaksi vuotta opettaneet.

Tilikauden aikana otimme myös käyttöön uuden segmenttijaon. Raportoimme nyt jokaisen liiketoimintaluueemme omana kokonaisuutenaan. Haluamme näin lisätä toimintamme läpinäkyvyyttä.

TÄTÄ KATSAUSTA KIRJOITTAESSA elämme edelleen talouden epävarmuuden aikaa, vaikka erilaiset kyselyt ja barometrit ovat jo jonkin aikaa antaneet viitteitä yritysten ja päättäjien luottamuksen palautumisesta. Irlanti on hakemassa ja saamassa EU:n ja IMF:n yhteisen tukipaketin, mutta rahoitusmarkkinoiden paine kohdistuu jo uusiin maihin. Portugali ja Espanja ovat seuraavien spekulaatioiden kohteina.

Tämä arvailun ilmapiiri laskee euron arvoa. Tästä on hyötyä Suomen kaltaiselle viennistä riippuvaiselle kansantaloudelle.

Euron arvon muutoksesta huolimatta rahoitusmarkkinoiden nykyinen epäluottamuksen tila ei ole hyväksi talouskasvulle. Epävarmuus maailman talouden suunnasta viivästyttää yritysten investointipäätöksiä ja pitää kuluttajien luottamuksen alhaalla.

Itse en usko uuteen nopeaan laskusuhdanteeseen tai taantumaan, mutta kasvun vauhti jäänee hitaammaksi kuin mihin olemme aiemmin tottuneet. Meillä on oltava valmius nopeaan reagointiin tilanteiden muuttuessa, koska nopeista ja jossain määrin ennakoimattomistakin muutoksista tuntuu tulleen pysyvää olotila.

HIDAS KASVU EDELLYTTÄÄ liiketoiminta-alueidemme johdolta innovatiivisuutta ja joustavuutta, jotta tässäkin markkina-tilanteessa kyettäisiin kasvamaan. Kasvu ja kannattavuuden parantaminen ovat olennainen osa Panostajan omistaja-arvon kehittämistä. Näitä tavoitteita haemme yhdessä alkaneellakin tilikaudella. Päättyneellä tilikaudella olemme investoineet uuteen johtamisjärjestelmään, jonka tavoitteena on nopea ja joustava strategiaprosessi ja mahdollisimman nopea reagoitakyky talouden ja muun toimintaympäristön muutoksiin.

Järjestelmä ja prosessit on nyt saatu toimintakuntoon ja toimintatapojen muutos on hyvää vauhtia menossa oikeaan suuntaan.

Saimme myös päätökseen koko konsernia koskevan Panostetaan Porukalla -koulutusohjelman, jonka tarkoituksena oli nimenomaan antaa liiketoiminta-alueidemme johdolle lisää valmiuksia ja parhaita käytäntöjä niin strategiseen kuin päivittäiseen johtamiseen. Koulutus ja toisilta oppiminen ovat jatkossakin keskeisiä Panostajan tapoja kehittyä.

TUOREISSA YRITYSELÄMÄN TUTKIMUKSISSA on todettu, että suomalaiset johtajat pitävät strategiatyötä turhana ja jopa turhauttavana osana työtään. Minusta omistajan – varsinkin enemmistöomistajan – tärkeimpiä tehtäviä on luoda näkemys yhtiön pitkän aikavälin tavoitteista ja strategioista. Tätä vastuuta ei voi välttää tai vältellä – se ei ole vastuullista omistamista. Panostajassa toimintamme perustuu pitkäjänteiseen kehittämiseen, jolloin talouden alamäet on nähtävä vain osana normaalia toimintaa. Myös taantumassa on haettava mahdollisuuksia omistaja-arvon kehittämiseen.

VAIKKA TILIKAUSI 2010 oli yrityskauppojen osalta yleisesti melko hiljainen, teimme strategiamme mukaisesti muutamia täydennysostoja. Maaliskuun lopussa Takoma osti Moventakselta Parkanon tehtaiden toiminnan ja kesäkuussa vahvistimme Kopijyvä Oy:n asemaa Pirkanmaalla ostamalla Domus Printin koko osakekannan.

Itse uskon aktiivisuuden yrityskaupparakennuksella kasvavan ensi vuoden aikana, mikäli talouden positiivinen kehitys jatkuu ja verouudistukseen liittyvät kaavailut osinkoverotuksen kiristymisestä toteutuvat. Oma tavoitteemme on edelleen valittujen liiketoiminta-alueiden kasvattaminen myös yritysostoin. Teemme jatkuvaa ja systemaattista työtä näiden mahdollisuuksien kartoittamiseksi ja toteuttamiseksi.

SYYSKUUSSA KERROIMME, että talousjohtajamme **Veli Ollila** siirtyy uusiin tehtäviin konsernin ulkopuolelle. Haluan vielä erikseen kiittää Veliä siitä erinomaisesta työstä, jonka hän on tehnyt erityisesti konsernimme järjestelmien kehittämiseksi.

Panostajassa toimintamme perustuu pitkäjänteiseen kehittämiseen, jolloin talouden alamäet on nähtävä vain osana normaalia toimintaa. Myös taantumassa on haettava mahdollisuuksia omistaja-arvon kehittämiseen.

Samalla toivotan **Simo Mustilan** tervetulleeksi Panostaja-konsernin talousjohtajaksi. Tehtävien ja vastuiden siirto on sujunut mallikkaasti.

OLEMME MÄÄRITELLEET uuden tilikauden tavoitteet tilanteessa, jossa epätietoisuus talouden kehityksen suunnasta on suuri. Tunnen yritystemme toimitusjohtajat ja tiedän, että jokainen heistä pyrkii kaikin keinoin saavuttamaan hänelle ja johtamalleen yritykselle asetetut tavoitteet. Yksin se ei onnistu, eikä sitä pidä yksin edes yrittää. Panostaja Oyj:n emoyhtiön henkilökunta on mukana tukemassa toimitusjohtajiamme ja yritystemme henkilökuntaa tavoitteiden saavuttamisessa.

Kiitos kuluneesta vuodesta koko henkilöstölle ja kaikille erinomaisille yhteistyökumppaneillemme. Tehdään vuodesta 2011 selvästi edellistä parempi!

Tampereella 17. joulukuuta 2010

*Juha Sarsama
toimitusjohtaja*

Valinta/osto

Panostaja etsii ja hankkii pääasiallisesti enemmistöomistukseensa pieniä ja keskiuuria kaupan, palvelualan ja teollisuuden yrityksiä, joiden liikevaihtotasoa on 5–20 miljoonaa euroa. Tavoitteena on muodostaa näistä kullekin toimialalle oma liiketoiminta-alue. Panostajaa kiinnostavat erityisesti kasvu- ja uudelleenjärjestelyvaiheessa olevat yritykset, joihin liittyy normaalia suurempi mahdollisuus saavuttaa synergiaetuja toimialan/toiminnan kehittämisen kautta.

Haltuunotto ja kehittäminen – panostaminen

Panostaja osallistuu liiketoiminta-alueen kehitystyöhön aktiivisesti ottamalla kokonaisvastuun kyseisen alueen kehittämisestä. Pääomapanostuksen lisäksi Panostajan tuoma lisäarvo liittyy yleensä rahoituksen kokonaisjärjestelyihin, strategioiden luomiseen, hallitustyöskentelyyn, kasvuun yritysostojen kautta sekä talouden, markkinoinnin ja johtamisjärjestelmien kehittämiseen ja toimialatuntemukseen.

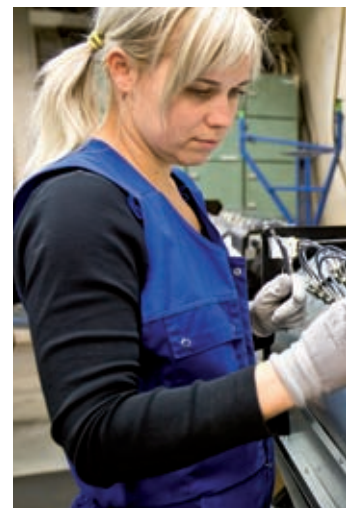

Itsenäistyminen

Panostajan tavoitteena on saattaa liiketoiminta-alue mahdollisimman nopeasti toimimaan pörssikonsernin itsenäisenä osana, joka voidaan myös irrottaa uudelle omistajalle.

Tulonmuodostus

Panostajan tulonmuodostus koostuu vuotuisista tuotoista ja toiminnan irtautumistuotoista. Vuotuiset tuotot muodostuvat konserniyhtiöiden vuosittain kertyvästä tuloksesta. Irtautumistuotot syntyvät osakkeiden myyntitulosta konserniyhtiöstä luovuttaessa. Tulonmuodostuksen merkittäväkin vuotuinen vaihtelu on tyypillistä panostustoiminnalle. Panostajan tavoitteena on keskittää voimavarat 10–15:een toisaan tasapainottavaan liiketoiminta-alueeseen, jotta vuosittaiset liiketoiminta-alueiden irtautumistuotot olisivat mahdollisia. Vallitseva markkinatilanne vaikuttaa irtautumisien ajoitukseen ja menestyksellisyyteen.

Yritykset

ALFA-KEM

Valmistaa, kehittää ja markkinoi ammattikäyttöön tarkoitettuja teknokemian tuotteita kuten teollisuuskemikaaleja, siivous- ja suurkeittiöaineita.

ECOSIR GROUP

Jäte- ja kiinteistöhuollon laiteratkaisuihin erikoistunut kansainvälinen ympäristöteknologiayritys.

FLEXIM SECURITY

Suomen johtava turvallisuusteknologiaan ja -palveluihin sekä lukitukseen ja oviautomatiikkaan erikoistunut asiantuntijayritys.

HEATMASTERS GROUP

Tarjoaa metallien lämpökäsittelypalvelua Suomessa ja kansainvälisesti sekä valmistaa, kehittää ja markkinoi lämpökäsittelyteknologiaa.

KL-VARAOSAT

Mercedes-Benz- ja BMW-henkilöautojen alkuperäisvaraosien ja tarvikkeiden maahantuojia, tukkukauppa ja jälleenmyyjä.

KOPIJYVÄ

Suomen johtava digitaalisia kopiointi-, tulostus- ja painopalveluita sekä dokumentinhallintaratkaisuja tarjoava yritys.

LÄMPÖ-TUKKU

LVI-alan maahantuonti ja tukkumyynti. Palvelee oman alansa ammattilaisia ja asennusliikkeitä laajan tuotevalikoiden noutotukkuna.

Asiakkaat

Konepajateollisuus ja teollisuuden kunnossapito, siivous ja kiinteistöhuollon palveluyritykset, suurkeittiöt, ravintolat ja päivittäistavara- ja elintarvikkeita myyvä kauppa.

Yritykset ja julkishallinto Suomessa ja mm. Arabiemiirikunnat ja Venäjä.

Suuret yritykset ja pk-yritykset, kauppakeskukset, isännöitsijä- ja talo- ja kiinteistöhuolto- ja asunto- ja rakennusliikkeet sekä yksityishenkilöt.

Konepaja-, voima- ja prosessiteollisuus kotimaassa ja ulkomailla. Koneita ja laitteita kuten uuneja ja liikuteltavia käsittelykoneita sekä tarvikkeita viedään yli 20 eri maahan.

Autokorjaamot, jälleen- ja vähittäismyyjät sekä yksityiset kuluttajat, kunnat ja pelastuslaitokset.

Julkishallinto, oppilaitokset, yrityssektori mm. kaupan ja valmistavan teollisuuden yritykset ja rakennusliikkeet.

LVI-alan asennusliikkeet ja korjausrakentajat.

MATTI-OVI

Laadukkaista sisäovistaan Suomessa ja lähialueilla tunnettu puusepäntalan yritys.

Rautakaupat, rakennusliikkeet, talotehtaat, tukkuliikkeet sekä omatoimirakentajat.

SUOMEN HELAKESKUS

Seinäjoella toimiva Suomen johtava rakennus- ja kaluste-heloen tukkukauppa.

Ovi- ja ikkunavalmistajat sekä rakennusliikkeet sekä keittiökaluste- ja huonekaluvalmistajat.

SUOMEN KIINNIKEKESKUS

Kiinnittimien ja työvälineiden tukkukauppa, joka toimii Uudellamaalla, Pirkanmaalla sekä Satakunnassa ja palvelee jälleenmyyjä valtakunnallisesti.

Konepaja- ja elektroniikkateollisuuden alan yritykset, rakennus-, sähkö- ja LVI-liikkeet sekä kaupungit ja kunnat.

TAKOMA OYJ

Suomalainen, pörssinoteerattu konepajaryhmä. Konsernin Takoma Components -toimiala on erikoistunut voimansiirto-komponenttien valmistukseen, hydraulikkasyntereihin ja vaatimaan koneistuspalveluun. Lisäksi Takoma etsii strategiansa mukaisesti toista tukijalkaa omiin tuotteisiin keskittyvästä liike-toiminnasta Takoma Products -liiketoiminta-alueelle.

Laiva- ja offshore-teollisuus sekä voimalaitosmoottori-, työkone- ja voimansiirtolaittevalmistajat.

TOIMEX

Valmistaa ja tuo maahan LVI-putkikannakkeita. Asiakkaina tekniset tukkuliikkeet ja käyttökohteina asuin-, julkis- ja teollisuusrakentaminen.

LVI- ja teknisen alan tukkuliikkeet.

VINDEA

Lisäarvologistiikka- ja pakkauspalveluita sekä komponentti-valmistusta konepajateollisuudelle tarjoava yritys.

Suuret konepajayhtiöt.

Alfa-Kem vastasi vahvistumalla

Veli-Heikki Saari

ALFA-KEMIN HUOMIO oli kuluneen vuoden aikana yhtiön rakenteen ja toimintojen hiomisessa. Vuotta aiemmin tehty linjaus puhtaanapidon kokonaisratkaisujen tuottamisesta

on osoittautunut oikeaksi. Tuotannon ja palveluliiketoiminnan kehittämisen jatkona on nyt ollut luontevaa vahvistaa Alfa-Kemin omaa myynnin rakennetta.

Toimitusjohtaja **Hannu Poutiainen** tavoitteena on ollut Alfa-Kemin toimintojen keskinäisen tasapainon löytäminen. Yhtiön oman myyntijoukkueen kaksinkertaistamalla tavoitteeseen on myös päästy, mikä tukee yhtiön perustaa.

– Jatkossa Alfa-Kem pääsee entistä paremmin ohjattavaan ja suunnattavaan osaamisratkaisujen myyntiin teollisuuteen, siivoukseen ja suurkeittiöille kehitettyihin tuoteryhmiin, Poutiainen perustelee.

YHTIÖSSÄ TEHDYT RATKAISUT yhdessä olemassa olevan itsenäisten myyjäryttiläisten verkoston kanssa vahvistaa Alfa-Kemin asemaa sen omalla toimialalla. Lähtö uudelle tilikaudelle on siksi lupaava.

Myynnin rakenteiden hiominen jatkui vielä loppuvuodesta 2010 ja jatkuu seuraavallakin tilikaudella.

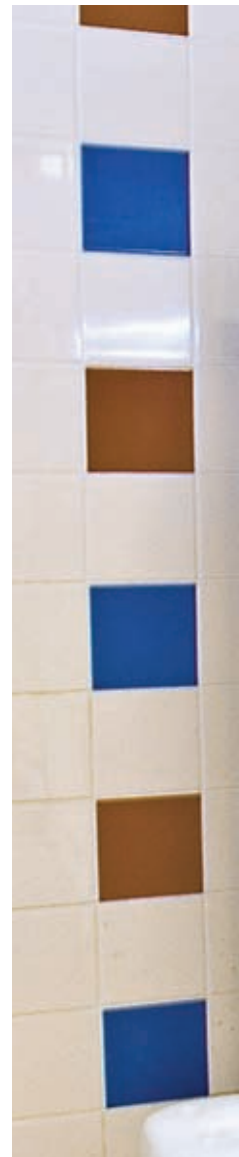
– Henkilöstörakenne on tehtyjen muutosten jälkeen ihanteellinen.

Talouden taantuma puraisi Alfa-Keminkin kaikkien tuoteosa-alueiden liikevaihdosta 16 prosenttia. Konepajateollisuus näytti jo orastavia elpymisen merkkejä, mutta varsinaista nousua ei alalla vielä tapahtunut.

– Tällaisessa tilanteessa yhtiön tulos ei luonnollisesti-kaan vastannut odotuksia.

ALFA-KEM LÄHTEE uudelle tilikaudelle uuden toimitusjohtajan hoteissa. **Veli-Heikki Saari** on ottanut yhtiön ohjaksen haltuunsa marraskuussa. Päättäneen tilikauden toista puoliskoa ohjastanut Hannu Poutiainen siirtyi yhtiön ulkopuolelle muihin tehtäviin sopimuksen mukaisesti.

Vuoden 2011 tavoitteet on mitoitettu yhtiössä tehtyjen muutosten perusteella. Ne noudattelevat päättäneen tilikauden tasoa. Saari näkee, että Alfa-Kemin tärkeimpiä tavoitteita ovat nyt ennen kaikkea myyntiverkoston kehittäminen loppuun ja myynnin kasvattaminen.

CASE

Elintarvikkeita ja kemiaa

HOK Elannon ja Alfa-Kemin koko 2000-luvun kestävästä kumppanuudesta on kehittynyt oma vahva tuote, jossa yhdistyvät paitsi astianpesuun tarkoin suunnitellut kemikaalit myös henkilökemiat.

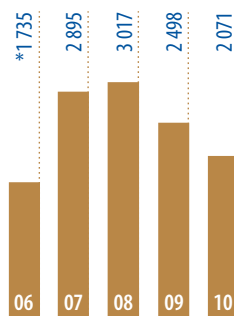
– Jos yhteistyö ei toimisi, se olisi katastrofi, joka kaatuisi omien asiakkaittemme niskaan. Olemme hioneet tätä kauan ja päässeet tilanteeseen, jossa toimivat niin aineet kuin niiden toimitukset, siivouspalvelupäällikkö **Virpi Saulamo** toteaa.

Pääkaupunkiseudulla toimivalla S-ryhmän suurimmalla alueosuuskaupalla on 300 toimipaikkaa. Näistä 70 myymälässä on elintarvikepalvelutori, ja näiden torien astioiden tiskaamisesta huolehtivat HOK Elannon käyttämien 32 siivousliikkeen työntekijät.

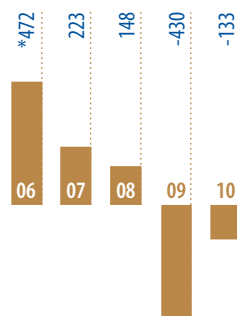
Palapeli on siis mittava ja sen kaikkien osien on sovittava yhteen. Siksi yhteistyöhön kuuluu myös koulutus, johon parhaimmillaan ovat osallistuneet HOK Elannon ja siivousliikkeiden työntekijöiden lisäksi myös terveystarkastajat.

– Näin ison kokonaisuuden hallinta vaatii jatkuvaa yhteistyötä. Alfa-Kem on pysynyt kumppaninamme myös sen takia, että sen asenne on oikea. Siellä ollaan koko ajan valmiina toimimaan, jos tilanne niin vaatii, Saulamo kiittää.

LIKEVAIHTO, 1 000 €

LIKEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	*2006	2007	2008	**2009	2010
Liikevaihto	1 735	2 895	3 017	2 498	2 071
Liikevoitto	472	223	148	-430	-133
Henkilöstö	38	41	24	21	14
Omistusosuus 31.10.2010					100 %

* 6 kk

** Sisältää konserniliikearvon alaskirjauksen 0,5 milj. euroa

CASE

Hyvästit hajuille

Bio- ja vaippajäte häviää Kontulan vanhustenkeskuksen jätteenkeruujärjestelmään sitä mukaan kuin syntyy.

– Järjestelmä on alipaineistettu, joten hygieniahaittojen lisäksi myös hajuhaittoista on päästy, johtava toiminnanohjaaja **Sari Hedman** kehuu.

Ecosir Groupin toimittama alipaineteknologi-alla toimiva yhdyskuntajätteen keruujärjestelmä on yksi mukavuustekijä syksystä 2009 käytössä olleessa vanhustenkeskuksessa Helsingin Kontulassa. Talo on osoittautunut erityisen viihtyisäksi työ- ja asuinympäristöksi.

– Kodikkuus on merkittävä osa vanhustyön kehittämistä. Jätehuollon ratkaisut vaikuttavat kokonaisuuteen ratkaisevasti. Ja tällaisen teknologian käyttö vanhustyössä parantaa paitsi itse työn laatua myös mielikuvaa alasta. Se vaikuttaa alan vetovoimaisuuteen ja auttaa houkuttelemaan hoitajia alalle.

Hedmanin mukaan Ecosirin toimittama järjestelmä on ollut helppo oppia. Vastaavasta jätteenkeruutavasta ei ollut Helsingin muissa vanhustenkeskuksissa kokemusta, joten alku vähän jännitti. Yhteistyö Ecosirin kanssa on toiminut hyvin; palvelu on ollut keskustelevaa, kuten hoiva-alalla kuuluukin.

Erityisen merkityksen Hedman antaa järjestelmän kotimaisuudelle.

Ecosir Group keskitti vahvuutensa

YMPÄRISTÖTEKNOLOGIAYHTIÖ Ecosir Group otti vuoden aikana merkittävän askelen kohti yhdyskuntajätteen käsittelyn kokonaisratkaisujen toimittajan rooliaan. Yhtiö keskitti toimintansa järjestelmiin, joten tuoteliiketoimintansa myymällä asema jätteen kuilu- ja imukuljetusjärjestelmien sekä maanalaisten ja -päällisten jäte- ja siirtokuormausasemien toimittajana vahvistui.

Ympäristötekniikan toimiala kasvaa maailmalla nopeasti. Keskittymällä suuriin kiinteistökokonaisuuksiin, niiden ympäristöihin sekä julkisten alueiden ratkaisuihin Ecosir Group on mukana kansainvälisessä kehityksessä entistä paremmin. Pekingin ydinkeskustaan Kiinaan toimitetut maan ensimmäiset maanalaiset yhdyskuntajätteen keräysjärjestelmät ovat osoitus, että Suomessa aikaisemmin toteutetut ratkaisut soveltuvat kansainvälisille markkinoille. Vastaava edistysellinen järjestelmä on toimitettu kuluneella tilikaudella myös Tanskaan.

PROJEKTILIIKETOIMINNAN MAHDOLLISUUDET ovat maailmanlaajuisesti huomattavat.

– Hankkeemme ovat pitkäkestoisia ja isoja kokonaisuuksia, jotka liittyvät olennaisesti julkiseen ja liikerakentamiseen. Rakentajat ovat vuoden aikana lykänneet hankkeitaan. Investointipäätösten hitaus on vaikuttanut toki meihinkin rajusti. Loppukesästä tapahtui selkeä suhdannemuutos, mikä näkyi uusina tarjouspyyntöinä, toimitusjohtaja **Mauri Leponen** taustoittaa.

Ecosir Groupin vuoden 2010 tulosta eivät siis paina pelkästään liikevaihdon ja keväällä toteutettu liiketoimin-

nan suunnan raju muutos, vaan myös toimintojen järjestelyihin liittyvät merkittävät kustannuserät.

KANSAINVÄLISTEN AVAUSTEN lisäksi

Leponen pitää tulevaisuutta ajatellen tärkeinä kaikkia Suomessa meneillään olevia työkohteita. Jätteen imu- ja kuilukuljetusjärjestelmiä on rakennettu huomattaviin kohteisiin, muun muassa tavaratalo Stockmannille, Mäntymäen ravintokeskukseen, Parolan varuskuntaan, Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirille, erinäisiin kouluihin ja hoivakoteihin.

– Kotimaassa Ecosir on kiinteistöratkaisullaan markkinoiden johtava toimija. Asema on tärkeä myös kansainvälistä agentti- ja jälleenmyyntiverkostoa ajatellen. Tätä verkostoa on rakennettu ja rakennetaan kaiken aikaa. Kaikki tavoittelemamme sopimukset olemme tänä vuonna saaneetkin, Leponen toteaa ja nimeää avainalueiksi kotimaan ja Skandinavian lisäksi muut EU-alueet, Lähi-Idän ja Kiinan.

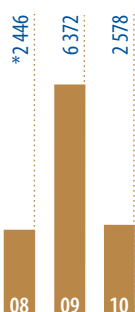
ECOSIR GROUPIN lähtö vuoden 2011 tilikaudelle on lupaava. Kyse on kuitenkin siitä, miten pian ympäristöteknologiahankkeet muuttuvat tosiksi. Ensi vuodelle haettava vahva tilauskannan kasvattaminen näkyy liikevaihdossa Leponen arvion mukaan kohteiden kokoluokan ja sisällön mukaan.

– Toiminnan lähtökohta on vahva. Uskomme toimialaamme sekä liiketoimintatapaamme. Joten viime vuonna tehty linjaus on edelleen pätevä.

Mauri Leponen

LIKEVAIHTO, 1 000 €

LIKEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

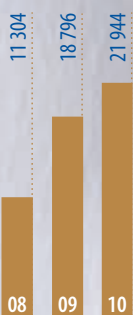
	*2008	2009	2010
Liikevaihto	2 446	6 372	2 578
Liikevoitto	-82	-2 211	-4 528
Henkilöstö	32	45	9
Omistussuosus 31.10.2010			70,2 %

* 6 kk

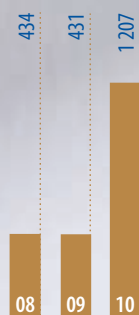
Flexim Security rakensu kokonaisuu

LIKEVAIHTO, 1 000 €

LIKEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2008	2009	2010
Liikevaihto	11 304	18 796	21 944
Liikevoitto	434	431	1 207
Henkilöstö	84	146	151
Omistusosuus 31.10.2010			70 %

Jukka Laakso

TURVALLISUUSLIIKETOIMINNAN alalla toimiva Flexim Security uusi vuoden aikana rakenteensa ja hioi liiketoimintokäytäntöjään. Aiemmin tehdyn yritysoston jäljiltä yhtiöön jääneet kaksi kulttuuria ovat sulautuneet yhdeksi. Toimitusjohtaja **Jukka Laakso** on hyvin tyytyväinen lopputulokseen.

– Tästä alkaa Fleximin vahva kehittämisen aikakausi. Osan vuodesta yhtiö oli ikään kuin sisäänpäin kääntyneenä, kun työntekijät opettelivat yhtä aikaa uutta

toiminnanohjausjärjestelmää sekä tuote- ja palvelukokonaisuuksia. Käänsimme ajatukset tuotemyynnistä palvelujen ja ratkaisujen myyntiin. Yhteisen kulttuurin luominen on ollut äärimmäisen mielenkiintoista ja palkitsevaa.

LUKITUKSEN, oviautomaatiikan, turvallisuustekniikan ja -palvelujen monitoimitalo on samalla saanut uutta virtaa ja tuoreita ajatuksia, mikä on huomattu myös talon ulkopuolella. Flexim Security on pystynyt kasvamaan lukituksen ja oviympäristöjen ratkaisujen avulla. Myös niin sanottujen sopimussalkkuasiakkaiden määrä kasvoi merkittävästi.

– Tuotteisto on saatu elämään ja sitä on rikastettu. Se näkyy suoraan uusissa asiakkuuksissa, Laakso sanoo.

Henkilöstön rakenne on myös muuttunut. Hallintoa on kevennetty. Myynnin, huollon, asennuksen ja palvelun osaajien määrää on puolestaan kasvatettu.

TULOKSEEN VAIKUTTAVAT kertaluontoiset erät ovat olleet mittavia. Kokonaisuuden rakentaminen on maksanut hyvinkin melko suuren yritysoston verran. Laakso kuvaakin vuotta taloudellisesti vaikeaksi, sillä uudis- ja liikerakentamisen hiipuminen näkyi osaltaan kauppojen määrässä.

Vuoteen sisältyneet hyvät uutiset vahvistavat Laakson käsitystä turvallisuusalan tulevaisuudesta. Erilaiset palvelumallit – esimerkiksi huollon, ylläpidon ja turvallisuusratkaisujen hallinnointiin liittyvät sopimukset – kehittyvät väistämättä. Rinnalla kasvaa turvallisuuden peruspalveluiden tarve.

– Sopimuksemme ovat usein isoja valtakunnallisia sopimuksia ja palvelutuotteita, joissa hallitsemme asiakkaan koko turvallisuusympäristöstä pienistä yksityiskohdista aina laajoihin verkkoyhteyksiin. Laadunvalvonnan ja turvallisuuden määrittelee kuitenkin asiakas, niin kuin pitääkin. Meidänkin palvelutarjontamme kasvaa nimenomaan verkkopuolelle, jossa olemme erikoistuneet jo vuosien ajan erilaisiin palvelinhotelliratkaisuihin. Niiden viimeisin trendi näyttää olevan erilaiset virtuaaliratkaisut, pilvipalvelut. IP-osoitteet ja palvelinsovelluksetkin ovat siirtymässä osaksi kenttälaitteita.

TOINEN KEHITYKSEN suunta on ihmis- ja materiaalivirtojen tehokkaampi hallinta yhdistettynä kulkuväylien turvallisuusratkaisuihin. Tätä silmällä pitäen Flexim Security tuo alkuvuodesta 2011 markkinoille maailman älykkäimmät lukkoratkaisut, jotka jo itsessään ovat tietojärjestelmiä.

Turvallisuusalan kasvua ennakoivat myös alan vetovoimaisuus. Flexim Security on osoittautunut halutuksi työpaikaksi.

– Ihmiset hakeutuvat meille! Sehän tarkoittaa, että teemme asioita oikein. Vuodelle 2011 on joka tapauksessa helppo asettaa selkeä kasvutavoite niin liikevaihdon kuin tekemisen suhteen.

CASE

Paljon vartijat

Euroopan kemikaalivirasto on kirjaimellisesti paljon vartija. Helsingin ydinkeskustassa olevaan taloon kerätään maailman laajinta kemikaalirekisteriä. Kemikaaliyhtiöt joutuvat paljastamaan virastolle huippusalaista tietoa, jotta se pystyy hoitamaan tehtävänsä kemikaalien rekisteröinnin, arvioinnin, lupamenettelyjen ja rajoitusten suhteen.

– Tämä tieto on virastolle välttämätöntä, jotta se pystyy tekemään työnsä ja varmistamaan kemikaalien turvallisuuden. Tiedon samoin kuin virastossa työskentelevien huippuasiantuntijoiden suojaaminen on äärimmäisen tärkeää. Jos tieto vuotaa ulos, se vaarantaa viraston ja jopa koko Euroopan unionin uskottavuuden, turvallisuuspäällikkö **Arto Parviainen** kuvailee.

Talon ja sen työntekijöiden turvallisuus on yhtä kuin Euroopan Unionin ja sen kansalaisten turvallisuus. Siksi virastoon on rakennettu monitasoinen turvallisuusluokitus, älykäs kulunvalvonta- ja työajan seurantajärjestelmä.

Flexim Security on osoittautunut Parviaisen mukaan monimutkaisessa ja jäykässä Euroopan unionin hankintamenettelyssä joustavaksi ja luotettavaksi toimijaksi. Fleximin palvelunopeus ja tuotevalikoima saavat kiitosta, eikä yksin kotimaisuuden ansiosta.

– Jo pelkästään se, että kulunvalvontajärjestelmä on helppokäyttöinen, lisää turvallisuutta. Sen käyttäjälle ei tule tarvetta oikoa toimintoja, mikä aina vaarantaa järjestelmän luotettavuuden, Parviainen sanoo.

Erityisen edun Flexim saa Parviaisen mukaan oviympäristön kokonaisuhallinnasta.

– Tämä konsepti lyö varmasti läpi, sillä yhden toimijan näin monipuolinen järjestelmä helpottaa asiakkaan elämää olennaisesti.

Heatmasters Group pärijäsi asenteella

Juha Saarikunnas

HEATMASTERS GROUPIN

tilikausi 2010 oli jatkuvaa valmistilassa olemisen aikaa. Metallien lämpökäsittelypalvelujen ja niihin tarvittavien laitteistojen toimituksiin keskittyneen

yhtiön vuosi on ollut vaativa ja samalla mahdollisuuksia luova.

– Talven jouduimme taistelemaan, koska konepaja-, voima- ja prosessiteollisuuden tuotannot käynnistyivät odotettua hitaammin vuoden 2009 loppukesän lähes täydellisen pysähtymisen jälkeen. Myynti sakkasi myös Suomen rajojen ulkopuolella, mikä meillä tarkoittaa toimintoja Ruotsissa ja Puolassa.

– Osasimme kuitenkin käyttää tuon hiljaisen kauden hyödyksemme, toimitusjohtaja **Juha Saarikunnas** sanoo.

TILAUSKANNAN OLLESSA ohuimmillaan Heatmasters Group keskittyi mittavaan kehitysohjelmaansa. Saarikunnas huomauttaa, että talouden yleinen kehitys vaati tarkastelemaan kokonaisuuksia erityisen huolellisesti koko ajan. Markkinoiden liikkeisiin piti pystyä reagoimaan nopeasti, minkä ansiosta konsernin eri yksiköiden tuotannolliset roolit tarkentuivat tilikauden aikana.

Kotimaan palveluliiketoiminnan tilauskanta alkoi vähitellen vahvistua keväällä, ja syksyyn mennessä näkymät olivat jo huomattavasti paremmat. Vaikka palveluliiketoiminnan tulos jäi lopulta odotettua pienemmäksi, tilikauden lopussa oli jo selvästi nähtävissä, että tehdyt ratkaisut olivat oikeita ja investointien ajoitukset onnistuneet.

– Asenteemme oli, että periksinhan me emme anna. Paikkoja pantiin koko ajan kuntoon. Aikataulut pitivät ja uuden tilikauden alkaessa olimme valmiit uuteen alkuun.

KONE- JA LAITEKAUPAN osalta vuosi oli vaikea. Tämä liiketoiminta-alue elpyi selvästi vasta syksyllä, viimeisen vuosineljänneksen loppupuolella. Herääminen oli kuitenkin niin vahvaa, että se loi uskoa uudelle tilikaudelle.

– Vuonna 2011 keskityimme erityisesti myynnin kehittämiseen Suomessa ja Ruotsissa. Puolassa huomio on organisaation ja prosessien kehittämisessä, jotta päättyneellä tilikaudella notkahtanut tulos saadaan palautettua raiteilleen, Saarikunnas linjaa.

– Tuleva näyttää selvästi paremmalta kuin mennyt. Haemme selkeää kasvua. Talouden mittarit ja merkit näyttävät lupaavilta. Markkinoiden suhteen en näe viitteitä uudesta talouden pudotuksesta. Mikä kasvun vauhti on, se on jo toinen kysymys.

CASE

Lämpökäsittelyn aatelia

Metso Foundries Jyväskylä päätyi Heatmastersin lämpökäsittelyuuniin tarkan harkinnan jälkeen. Heatmasters on valimolle uusi laiteoimittaja, mutta vakuutti kokonaisuudellaan.

Ensisijaisesti paperikoneiden isojen akseleiden lämpökäsittelyyn tarkoitettu uuni on osoittautunut ohjausjärjestelmältään helpoksi. Valurautakappaleisiin valun jäljiltä mahdollisesti jääneiden jäännösjännitysten purkamiseksi tehtävä lämpökäsittely on oltava kontrolloitua koko vuorokausia kestävä prosessin ajan.

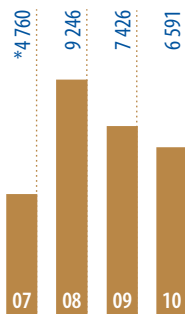
– Merkittävän lisäarvon uuni saa etäkäyttömahdollisuudestaan. Se nopeuttaa vian määrittäviä ja korjauksia, kun Heatmastersin oma väki pääsee uuniin käsiksi toiselta puolen Suomea, verstaapäällikkö **Ilkka Mäkinen** kiittää.

Toimitettu uuni on Metson valimon neljästä uunista suurin, pituutta sillä on peräti 15 metriä. Kyse on miljoonaluokan hankinnasta. Hintakilpailu eri toimittajien välillä oli kova. Mäkinen sanoo Heatmastersin eduksi kyvyn kuunnella asiakasta. Yhtiö oli toki tuttu ennestään.

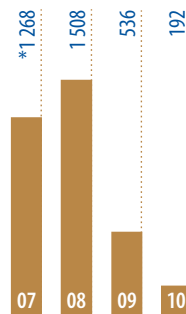
– Olemme ostaneet Heatmastersilta lämpökäsittelyjä alihankintana. Tiesimme heidän osaamisensa. Tämän kokoluokan hankintoja ei joka vuosi kuitenkaan tehdä. Siksi on erittäin merkittävää, että meidän ja laiteoimittajan välille löytyy yhteys jo itse kauppatilanteessa.

Mäkinen antaa Heatmastersille kunniaa kotimaisuudesta, joka tuo huoltoon tarvittavaa varmuutta. Tuttuus tuo turvaa myös sitä kautta, että laiteoimittaja tuntee asiakkaansa prosessit ja niiden vaatimukset.

LIKEVAIHTO, 1 000 €

LIKEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	*2007	2008	2009	2010
Liikevaihto	4 760	9 246	7 426	6 591
Liikevoitto	1 268	1 508	536	192
Henkilöstö	58	56	66	64
Omistusosuus 31.10.2010				80 %

* 6 kk

CASE

Osaava löytää

Autokorjaamo Kalervo Koskinen on yhden merkin korjaamo, Mercedes-Benzin. Erikoiskorjaamo tarvitsee erikoisvaraosia. Ne toimitusjohtaja Kari Koskinen hankkii KL-Varaosista. Yhteistyö on peruja 1990-luvun alkupuolelta.

– Kysyntä ja tarjonta kohtaavat. Saamme osaamista, jota muilla ei ole. Toimitukset tulevat ajallaan ja oikein.

Koskinen korjaamo on perustettu 1972. Kari Koskinen tuli jatkamaan isänsä Kalervon työtä 1991. Työn kehittäminen on hänellekin tärkeää. Seinäjoella toimivalla korjaamolla oli huomattu, että jonkinlaista sähköistä tilausjärjestelmää tarvittaisiin.

– Mielettömän helppo järjestelmästä tuli. Tilaukseen saa välittömästi tilausvahvistuksen. Siitä näkee saldot ilman eri ynnäilyjä. Tilaaminen on nopeutunut, kun ei tarvitse erikseen paperille asioita kerätä ja puhelimeen tarttua. Käytännön merkitys on suuri.

Koskinen sanoo huomanneensa myös virhetoimitusten määrän pienenneen, kun osien numerot näkee koneelta. Entistä tarkempi ennakosuunnittelu ja tilausten rytmittäminen helpottaa omaa varastointia.

– KL-Varaosat on itsekin pystynyt vielä parantamaan toimintaansa. Toimitusajat ovat lyhentyneet ja ulkomaan tilauksetkin ovat nopeutuneet heidän uusien yhteistyökumppaneiden ansiosta. Tästä kaikesta hyötyvät erityisesti meidän asiakkaamme.

KL-Varaosat sähköisesti palveluaan

KL-VARAOSAT on vuoden aikana vahvistanut asemaansa Mercedes-Benz- ja BMW-alkuperäisvaraosien myyjänä entisestään. Tiukka kahden merkin rajausta mahdollistaa myös harvinaisempien varaosien valikoiman. Valikoima kattaa yli 20 000 nimikettä.

Uusi sähköinen tilausjärjestelmä on osoittanut toimivuutensa.

– Osa asiakkuuksista siirtyi jo sinne. On selvää, että rakennamme sähköistä palvelua edelleen. Tänä vuonna se on saatu kunnolla käyttöön ja asiakkaille. Alan käytäntöjen muutos vaatii aikaa, sillä asiakkaiden on saatava rauhassa tottua uusiin toimintatapoihin, toimitusjohtaja **Jarkko Iso-Eskeli** kuvaa jo muutaman vuoden määrätietoisesti työssä ollutta palvelu-uudistusta.

TILAUSTEN SIIRTÄMINEN verkkoon nopeutti varaosien saamista asiakkaalle jo merkittävästi. Asiakkaan on ollut myös helppo tilata tarvitsemansa järjestelmän varaosaohjelman kautta. Palvelun kehittäminen täyteen mittaansa vaatii vielä asiakastukea. Siksi KL-Varaosat aikoo myös jalkautua asiakkaitensa luo.

– Asiakkaitamme tapaamalla opimme ymmärtämään heidän todelliset tarpeensa ja parantamaan sen pohjalta omaa palveluamme. Olemmehan alkuperäisosien erikoisosaaja ja meidän tehtävämme on ratkoa asiakkaan ongelmia. Ammattitaitoinen varaosapalvelu säästää asiakkaan aikaa, Iso-Eskeli sanoo.

TALOUDEN TAANTUMA on hillinnyt uusien autojen myyntiä, joten tilausjärjestelmän rinnalla KL-Varaosien vuotta vauhditti tuontiautojen määrän kasvu. Vuosi 2010 oli Suomessa tämän suhteen ennätyskellinen.

Omia tulokseen vaikuttaneita toimia ovat olleet muun muassa tavarantoimitusketjujen tarkistamiset. Uudet kumppanit mahdollistavat jatkossakin kilpailukykyisen hinnoittelun.

KL-Varaosien liikevaihto kehittyi tilikaudella Iso-Eskelin mukaan ”kivasti”, mikä tarkoittaa tuloksenkin kasvua. Investoinnit verkkokauppaan ja Rovaniemen yksikön uusiin toimitiloihin painavat tulosta hieman.

JATKOSSA ISO-ESKELI aikoo kehittää KL-Varaosien toimivuutta myymälävalikoimaa lisäämällä. Kehitysajatukset keskittyvät asiakkaan tarpeiden laajaan kattamiseen. Lisätarvikevalikoimaa lisäämällä tähän vaateeseen voi vastata.

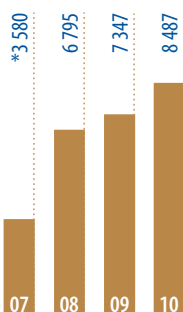
– Todennäköisesti palvelu tulee verkkoon. Tarjontaa ja erilaisia varustelumahdollisuuksia voi liikkeessä käydessä tutkailla erilliseltä asiakaspäätteeltä.

– Ensi vuoden suhteen olen hyvin luottavainen. Onhan meillä raiteet kohdallaan ja työkalut kunnossa.

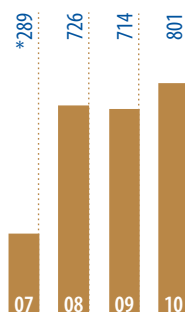

Jarkko Iso-Eskeli

LIIVEVAIHTO, 1 000 €

LIIVEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	*2007	2008	2009	2010
Liikevaihto	3 580	6 795	7 347	8 487
Liikevoitto	289	726	714	801
Henkilöstö	26	28	30	31
Omistusosuus 31.10.2010				75 %
* 6 kk				

Kopijyvä painoi ohi

Heimo Viinanen

dollistaneet kasvun, toimitusjohtaja **Heimo Viinanen** sanoo. Jyväskylän toimitalon lisäksi tiloja on uusittu Mikkelissä ja Joensuussa. Espoon toimipistettä on niin ikään laajennettu.

Yhdeksällä paikkakunnalla Suomessa sekä Tallinnassa ja Pietarissa toimiva yhtiö on rakentanut kokonaisuutta, joka kattaa painopalvelut suurkuvatutantoon saakka. Sokopro on Kopijyvän ratkaisu kustannustehokkaaseen rakennusprojektien hallintaan ja uusi painotuotteiden verkkokauppajärjestelmä KopiWeb monipuolistaa perinteisempää painotalopalvelua. Samalla yhtiöön on palkattu uutta osaavaa väkeä.

Domus Printin osto vahvisti Kopijyvän valtakunnallista kattavuutta entisestään, samoin koko maan kattava myynnin järjestäminen. Asiakkaiden arvostuksesta kertoo myös Kopijyvän valinta valtionhallinnon painatus- ja tulostuspalvelujen kokonaistoimittajaksi sopimuskaudelle 2010–2014.

– Varsinkin isot muotoon leikatut tasotulosteet ovat uusina Kopijyvän tuotteina monipuolistaneet mahdollisuuksia ja avanneet uusia liiketoiminta-alueita. Neliväripainatus

VALTAKUNNALLISEKSI digitaalisiksi painotaloksi kasvanut Kopijyvä jatkoi kasvuaan vastoin graafisen alan yleistä kehitystä.

– Kopijyvällä on ollut hyvä vuosi. Onnistuneet yrityskaupat, investoinnit uusiin tuotantolaitteisiin ja toimitiloihin ovat mah-

kehitty rinnalla edelleen. Rakentamiseen liittyvä kopiointi on kasvanut varsinkin pääkaupunkiseudulla, joten se tietää maakuntiin hyvää tulevana vuonna, Viinanen odottaa joutua tilikautta.

UUDEEN 2010 hyvä liikevaihdon kasvu kasvatti myös Kopijyvän tulosta. Vuoden 2011 tavoitteena onkin tältä pohjalta selkeä orgaaninen kasvu. Kasvua voi olettaa tapahtuvan yritysostonkin kautta.

Kopijyvä kasvatti liikevaihtoaan myös Pietarissa. Vaikka alkuvuosi oli hankala, rakentamisen käänne toi kotimaan markkinaa suuremman kasvun vuoden toisen puoliskon aikana.

– Ja nyt näyttää siltä, että kasvu ei ihan äkkiä Pietarin alueella lopukaan. Tallinnassa puolestaan käännettä ei ole vielä tapahtunut, vaikka rakentamisen alamäki on loppunut. Voi olettaa, että Virossa suhdanne kääntyy ensi vuoden aikana, Viinanen linjaa Kopijyvän sarkaa Suomen rajojen ulkopuolella.

PÄÄASIALLINEN KASVUALUSTA on kuitenkin Suomi. Kopijyvän palveluverkosto leviää uusille paikkakunnille samalla, kun yhtiön sähköinen asiointijärjestelmä kehittyi ja tekee yritysasiointin entistä helpommaksi. Yksin tekniset ratkaisut eivät takaa menestystä tulevaisuudessa. Kopijyvän periaatteisiin kuuluu ammattitaito, josta pidetään huolta.

– Kun tätä on opeteltu 33 vuotta, on jotain jo opittu. Meillä on halu olla hyviä ja oman toimialan suunnannäyttäjiä, Viinanen luottaa.

CASE

JYPin luottopelaaja

Kopijyvä ja jääkiekon SM-liigajoukkue JYP ovat enemmän kuin kumppaneita. 1990-luvulta jatkuneesta yhteistyöstä on kasvanut laajalle yltävä palveluketju.

– Kun yritys valitsee urheilumarkkinoinnin ensimmäisen kerran, sen ei pidä olla vaikeaa. Yhdessä Kopijyvän kanssa teemme tästä palveluketjusta helpon, markkinointijohtaja **Kari Tyni** kuvaa.

– Me tarjoamme urheilumarkkinoinnista kiinnostuneelle asiakkaallemme monenlaista mainostilaa. Kopijyvän ansiosta voimme tarjota näkyvyyttä avaimet käteen -periaatteella ammattimaisine toimituksineen ja paikalleen asentamisineen.

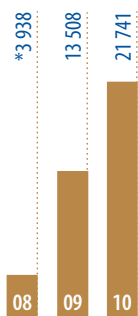
Liigakauden aikana JYP palvelee 140 000 asiakasta. Käsiohjelmien, taukolippujen, kausikirjan, pelaajakorttien ja muun markkinointimateriaalin määrä kaukalon reunoihin kiinnitettävät ja jäähän upotettavat mainokset mukaan lukien on valtava. Niiden toimitus on aikataulujen takia haastavaa.

Tyni antaa kiitosta Kopijyvän kykyyn toimia odottamattomissakin tilanteissa täsmällisesti ja nopeasti.

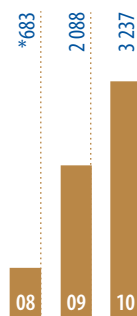
– JYP on haastava asiakas ja meillä on oltava luottotoimija ringissä, Tyni teroittaa.

Medianäkyvyytensäkin ansiosta JYP on niin mainostajille kuin mainonnan toteuttajille tärkeä. Mukana olevat 190 yritystä paitsi saavat JYPin kautta runsaasti näkyvyyttä mainoksillaan myös muodostavat verkoston, jossa yritysten keskinäinen yhteistyö on laajaa.

LIKEVAIHTO, 1 000 €

LIKEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	*2008	2009	2010
Liikevaihto	3 938	13 508	21 741
Liikevoitto	683	2 088	3 237
Henkilöstö	131	192	256
Omistussuus 31.10.2010			65,8 %

* 6 kk

Lämpö-Tukku punnersi aallonharjalle

Jouko Tyrkkö

LÄMPÖ-TUKKU vahvisti tilikauden aikana asemaansa LVI-tuotteiden maahan-tuonti- ja tukkuliikkeenä. Yhtiön liiketoimintamalli on hioutunut toimivaksi ja kahden edellisen vuoden linjaukset ovat alkaneet tuottaa tulosta.

Korjausrakentaminen kasvoi valtion tukitoimien ansiosta voimakkaasti. Uudisrakentaminenkin käynnistyi vuoden tauon jälkeen. Toimitusjohtaja **Jouko Tyrkkö** on tyytyväinen siihen, miten Lämpö-Tukku pääsi aallonharjalle.

– Tulosta rasittavat vielä edelliset vuodet. Markkinaosuuksista kilpailu on ollut koko vuoden tiukkaa. Rakennusliikkeiden konkurssit vaikuttivat myös meihin. Ja kaikesta huolimatta olemme kasvattaneet markkinaosuuttamme. Liiketoimintamme perusta on siis vahva.

YHTIÖN TILIKAUDEN TULOS ylitti asetetut tavoitteet niin liikevaihdon kuin liikevoitonkin osalta. Liikevaihto kasvoi runsaat kymmenen prosenttia, kun alan yleinen kasvu jäi noin viiteen prosenttiin.

– Varmin tukijalkamme on ollut oma kuljetusjärjestelmä, jonka ansiosta asiakkaat ovat saaneet tarvitsemansa ilman turhia viivytyksiä. Pitkälti tämän ansiosta asemamme varsinkin pääkaupunkiseudulla on vahvistunut. Jatkossa

haemme entistä voimakkaampaa kasvua pääkaupunkiseudun lisäksi rakentamisen kasvukeskuksissa.

Kolme-, neljäkymmentä vuotta vanhojen asuinalueiden korjausrakentaminen pitää LVI-alaa kiireisenä lähivuodet, kun energiasäästöön tähtäävät putkiremontit ja linjasaneeraukset vanhoissa kerrostaloissa yleistyvät. Tyrkkö odottaakin seuraavalle vuodelle alalle edelleen vahvoja kasvulukuja.

LÄMPÖ-TUKUN OMA KASVU vaatii uutta keskusvarastoa, jonka suunnittelu aloitetaan jo vuoden 2011 aikana. Myös olemassa olevien neljän toimipisteen toimintamallit linjataan Espoon noutotukun mukaisiksi.

– Espoon asiakasmäärä on kasvanut omatoimisen keräilyn myötä. Tätä toimintareseptiä monistamalla on liikevaihdon kasvattaminen mahdollista jo olemassa olevilla toimipisteillä. Uusi keskusvarasto mahdollistaa aikanaan uusien toimipisteiden avaamisen, Tyrkkö huomauttaa.

TYÖNTEKIJÖISTÄÄN Tyrkkö ei ole luopunut, vaikka markkina on välillä kääntynyt laskuun. Hänen mukaansa yritys tekee itselleen karhunpalveluksen, jos erehtyy korjaamaan tilikauden tulostaan irtisanomisilla tai lomautuksilla.

– Kyllä liiketoiminnassa pitää uskaltaa hyväksyä tuloksen väliaikainen heikkeneminen. Siitä ei pidä rangaista työntekijöitä. Vaikka markkina katoaa, työt eivät katoa. Henkilökunnan lojaalius syntyy luottamuksen kautta. Hyvinä aikoina huonojen aikojen huolenpito tulee takaisin aitona yhteisenä haluna kehittää yhtiötä. Se näkyy meillä, Tyrkkö kiittää.

CASE

Lämmöllä voittoa

Lämpö-Tukun työilmapiirin ja yrityskulttuurin joustavuus ja mutkattomuus heijastuvat asiakkas-
seenkin. Kauklahden Lämpöasennuksen toimitus-
johtaja **Harri Lähdesmäki** sanoo Lämpö-Tukussa
ymmäretyn, että palvelemalla omaa asiakastaan
palvelee myös tämän asiakasta. Palveluketju on
todellisuudessa pitkä.

Kyse ei ole pelkästään nopeudesta ja palve-
lualttiudesta. Toimivaan kokonaisuuteen kuuluu
myös yhteinen kieli.

– Lämpö-Tukussa on ammattitaitoinen
henkilökunta, joka ymmärtää asentajiamme ja
heidän tarpeitaan. Asioita ei tarvitse rautalan-
gasta vääntää, vaikka jokaisella on varmasti oma
alan koodikielensä puhuessaan milloin mistäkin
tuotteesta, Lähdesmäki kuva.

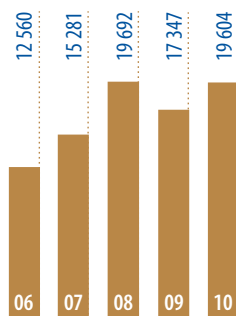
Kauklahden Lämpöasennuksen ja Lämpö-
Tukun asiakassuhde on kestänyt jo kymmenen
vuotta.

– Ei Lämpö-Tukku ole aina halvin, mutta luo-
tettava se on. Meidän ei tarvitse murehtia turhia
vaan voimme keskittyä omaan liiketoimintaamme.

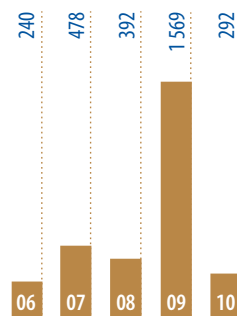
Lisäarvoa Lähdesmäki antaa Lämpö-Tukun
sijainnista. Läheisyys lisää samaan perheeseen
kuulumisen kokemusta, kun Kauklahden Lämpö-
asennuksen autokuski aamuisin työmatkallaan
poimii valmiiksi pakatut tuotteet työkohteisiin vie-
täviksi. Tilaus on usein jätetty edellisenä päivänä.

– Meidän töissä ei aina voida ennakoida etu-
käteän, mitä milloinkin tarvitaan. Lämpö-Tukussa
on yksinkertaisesti sellainen mentaliteetti, että
siellä asiakasta palvellaan.

LIIVEVAIHTO, 1 000 €

LIIVEVOITTO, 1 000 €

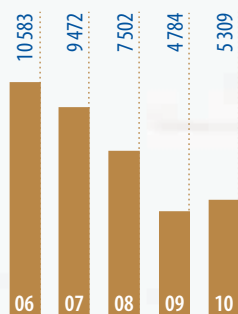
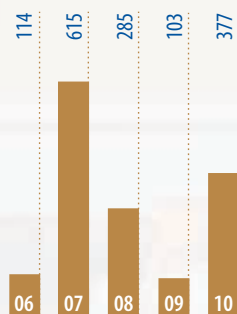

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2006	2007	2008	*2009	2010
Liikevaihto	12 560	15 281	19 692	17 347	19 604
Liikevoitto	240	478	392	1 569	292
Henkilöstö	31	31	38	38	37
Omistusosuus 31.10.2010					63,3 %

* Sisältää myyntivoittoa kiinteistöstä 1,4 milj. euroa

Matti-Ovi rakensi ketteryyttä

LIKEVAIHTO, 1 000 €

LIKEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2006	2007	2008	*2009	2010
Liikevaihto	10 583	9 472	7 502	4 784	5 309
Liikevoitto	114	615	285	103	377
Henkilöstö	92	82	59	41	35
Omistususuus 31.10.2010					70 %

* Sisältää myyntivoittoa kiinteistöstä 0,1 milj. euroa

Tapani Harjunen

CASE

Massiivinen paketti

Toimintavarmuus ja innovoiva asenne ovat Matti-Oven vahvuuksia, joiden ansiosta yhteistyö Kannustalon kanssa on jatkunut jo vuosikymmenen ajan. Toimitusjohtaja Mika Uusimäki sanoo alun pitäenkin vierahtyneensä laatuajattelusta, jota Matti-Ovi edustaa.

– Yhteistyön alkuaikoina markkinoilla käytettiin enimmäkseen kennorakenteisia ovia. Massiivipuuta oli meille kuitenkin parempi ratkaisu, Uusimäki ynnää.

Matti-Ovi on Kannustalon ovitoimittaja vuosisopimuksella. Uusimäki hymähtää, että yhteistyö on oikeastaan katkolla joka vuosi, mutta sopimuksen jatkamista ei ole tarvinnut epäroidä.

– Toimintavarmuus on meille tärkeää. Toimitamme vuonna 2010 yhteensä 430 taloa. Tarpeemmekin ovat muuttuneet, ja sen suhteen Matti-Ovi on kyllä meitä kuunnellut. Kannustaloa palvelee myös Matti-Oven omat uutuustuotteet hyvin. Vuorovaikutteisuus välillämme on toiminut.

Seuraavan kerran Kannustalo ja Matti-Ovi esiintyvät julkisuudessa yhdessä kesän 2011 asuntomessuilla Kokkolassa. Yleisölle esitellään tuolloin Kannustalo, jossa on Matti-Oven toimittamat, erikoisvärillä maalatut massiivipuuvet.

PORRASTUOTANNON myynti aivan tilikauden 2010 lopussa trimmasi Suomen Puunjalostuksesta ketteremmän Matti-Oven. Jatkossa massiivisten sisäovien tuotantoon keskittyvä yhtiö on tehnyt myös rohkeita investointeja uusimalla maalauslinjastonsa ja tuomalla markkinoille uuden Spa-ovimalliston.

Toimitusjohtaja **Tapani Harjunen** sanoo ratkaisujen olleen harkittuja, ja ne ovat osoittautuneet myös oikeaan aikaan tehdyiksi.

– Lopputulos on tätä kautta kaikin puolin entistä parempi. Tehdyt ratkaisut ovat yhtiössä aiemmin päätetyn linjauksen mukaisia.

MATTI-OVEN TILIKAUSI päättyi suunnitellusti. Liikevaihdon odotettu kasvu ja ennakoitua parempi tulos luovat uskoa tulevaan.

Koko vuoden jatkunut kasvu perustui paljolti kotimaan vahvaan kysyntään. Norjassa ja Ruotsissa markkinat pysyivät tasaisina, Saksassa myynti virkistyi hieman. Venäjällä Matti-Ovien kysyntä on kasvanut keväästä lähtien.

Matti-Oven tuotannosta reilu puolet on kotimaan markkinoiden tarpeisiin. Loppu jakaantuu Norjaan, Ruotsiin, Venäjälle, Baltiaan ja Saksaan.

Tuotemerkin tunnettavuuden eteen on yhtiössä tehty antaumuksellista työtä. Arvostusta on vahvistanut viimeisin väliovi uutuus, kotien tarpeisiin suunniteltu Spa-lasiovimallisto.

– Haluamme osoittaa, että ymmärrämme koteja. Kysyntä uudelle tuotteelle on erittäin hyvä. Vastaavaa tuotetta ei ole markkinoilla muilla, Harjunen sanoo.

MILJOONALUOKAN SIIJOITUS yli sata metriä pitkään maalauslinjastoon on tehtaan historian suurin yksittäinen investointi. Uusi maalauslinjasto on parantanut tuotannon käytäntöjä kuivaustekniikan ja ovien pinottavuuden osalta. Uusi linjasto mahdollistaa myös entistä ympäristöystävällisempien mallien käytön.

– Olemme nyt vahvistaneet kilpailukykyämme, jonka avulla voitamme lisää markkinaosuutta, Harjunen sanoo.

ASUNTORAKENTAMINEN virkistyi vuoden aikana nopeasti. Alan näkymät ovat hyvät. Runsaan myönteisen asiakaspalautteen perusteella Harjunen näkee Matti-Ovelle huomattavasti voimakkaampaa kasvua vuonna 2011 kuin korjaus- ja uudisrakentamisen kasvun odotetaan olevan.

– Tuotannon tehostaminen ja uusien tuotteiden kehittäminen jatkuvat. Myös lähettämön toimintaa on tehostettu, joten asiakkaamme saavat entistä nopeampaa palvelua.

Suomen Helakeskus tuli lähemmäksi

Pekka Koskenkorva

RAKENNUSPUUSEPÄN- ja kalusteteollisuuden helatuotteet yhden katon alle yhdistäneen Suomen Helakeskuksen ensimmäinen yhtenäinen vuosi oli kasvun vuosi. Toimintaa

siivitti muutto uuteen kiinteistöön, mikä auttoi kohentamaan asiakaspalvelua.

Markkina lähti tilikauden aikana nousuun omien myyntiponnistelujen ja uusitun tuotevalikoiman ansiosta. Myös valtion korjausrakentamiseen ohjaama tuki elvytti rakennusmarkkinoita ja vaikutti sitä kautta Suomen Helakeskuksenkin toimintaan.

Kokonaisuudessaan Helakeskuksen liikevaihto kasvoi 2010 viisi prosenttia.

YHTIÖN TULOSTA painavat vielä kuluneen vuoden aikana tehdyt uudistukset; alkuvuodesta huomion vei toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto ja kesäkuussa muutto uuteen kiinteistöön. Uudessa keskuksessa hoidetaan koko yhtiön logistiikka helojen pienpakkaamista myöten. Isojen muutosten keskellä elänyt henkilökunta on omaksunut uuden toimintaympäristön ja muuttuneet tehtävänsä hyvin, kiittää toimitusjohtaja **Pekka Koskenkorva**.

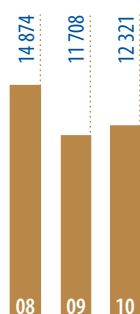
– Uuden kiinteistön ansiosta olemme nyt vihdoin yhtä yhtiötä, mikä mahdollistaa palveluliiketoiminnan kehittämisen ja yrityksen kasvun. Kun samaan aikaan olemme palkanneet uuden myyntijohtajan ja keskittäneet väkeä myyntiin, Helakeskuksen tulevaisuus näyttää hyvältä, Koskenkorva tiivistää.

– Helamarkkinoille kaivataan enemmän asiakkaan omia tarpeita vastaavia tuotteita. Asiakkaat myös odottavat saavansa hyvää palvelua ja varmat toimitukset. Jo nyt tuotekirjomme on laajin alalla. Jatkossa teemme entistä tiiviimpää yhteistyötä asiakkaittemme kanssa. Asiakaskohtaiset tuoteprojektit ovat osa toimintaamme.

LOGISTIIKAN HALLINTAAN tehdyt investoinnit takaavat Suomen Helakeskuksen nopean ja varman toimintakulttuurin. Selkeimmin se näkyy asiakkaalle nimenomaan keräilypalvelun kautta.

Vuoden 2011 näkymät ovat Koskenkorvan mukaan lupaavat. Markkinoiden kasvaessa Suomen Helakeskuksesta hioutuu timantti. Uusi tilikausi ei sisällä yhtä isoja muutoksia kuin päättynyt. Kiristynyt kilpailu ei kuitenkaan päästä helpolla, mutta yhtiössä on halu vastata haasteeseen. Toimitusjohtaja uskoo Helakeskuksen liikevaihdon kehittyvän vähintään markkinan kanssa samaan tahtiin.

LIKEVAIHTO, 1 000 €

LIKEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2008	*2009	2010
Liikevaihto	14 874	11 708	12 321
Liikevoitto	1 342	1 165	652
Henkilöstö	49	34	32
Omistusosuus 31.10.2010			100 %

* Sisältää myyntivoittoa kiinteistöistä 0,1 milj. euroa

CASE

Samassa saranassa

Ikkunoita ja ovia valmistava Skaala ja Suomen Helakeskus ovat oppineet tuntemaan toisensa. Skaalan markkinointijohtaja **Hannu Hautanen** muistelee yhteistyön vaiheiden olleen hyvinkin erilaisia. Koko ajan suunta on ollut kuitenkin uutta luova, molemmilla.

Skaala Ikkunat ja Ovet on kasvanut alun muutaman työntekijän puusepänteollisuudesta 350 ihmistä työllistäväksi konserniksi. Samalla Seinäjoen Rakennustarvike ja Lukko on muovautunut monipuoliseksi Suomen Helakeskukseksi. Kysyntä ja tarjonta ovat eläneet muutoksissa mukana.

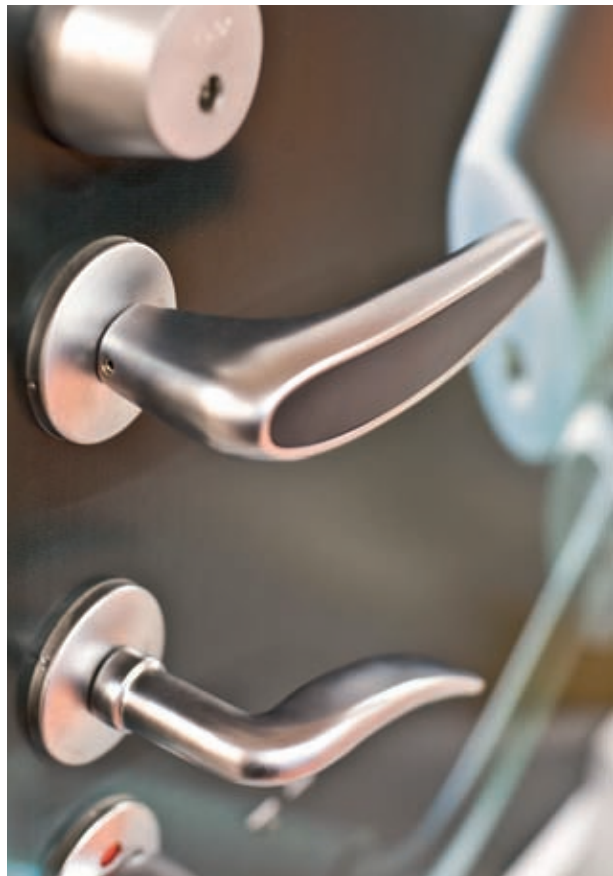
Seinäjoen Rakennustarvike ja Lukko toimitti aikoinaan Skaalalle lähes kaiken ovien ja ikkunoiden heloitukseen tarvittavan. Skaalan kasvun ja uusien tuotteiden myötä helatarpeet ovat muuttuneet, samoin muuttuivat tarjonta ja markkinatilanne 1990-luvun lopulla. Näihin vuosiin mahtuu myös hetkiä, jolloin yhteistyön suuntaa ja volyyymiä jouduttiin miettimään uudelleen.

– Tilanne muuttui olennaisesti vuosituhatuuden taitteessa, kun Helakeskus aloitti oman tuoteperheen kehittämisen kotimaiselle ikkuna- ja oviteollisuudelle. Uusi konseptirakenne oli tervetullut suunnan muutos. Näin Helakeskus pystyy palvelemaan kilpailukykyisesti isoja alan yrityksiä.

– Meille on tärkeää, että tuotteet täyttävät niille asetetut laadulliset ja toiminnalliset vaatimukset. Myös toimitusvarmuuden ja logistiikan pitää olla kunnossa vuoden jokaisena viikkona ja erilaisissa kysyntätilanteissa. Eihän se tänä päivänä muuta voisi ollakaan.

Helakeskuksen palvelukulttuuri, sen joustavuus ja asiakkaiden tuntemus erottaa yhtiön muista. Hautanen kiittää siitä erityisesti yrityksen johtoa ja asiansa osaavia myyjiä.

– Heillä on ollut koko ajan asiakaslähtöinen aktiivinen ote, mikä helpottaa asiointia kumpaankin suuntaan, Hautanen tiivistää.

CASE **polartherm oy**
Mai Raikio

Marginaalin merkitys

Kiinnitystarvikkeiden osuus Pohjois-Euroopan suurimman ilmalämmityslaitteiden valmistaja Polarthermin ostoista on marginaalinen, mutta merkittävä. Kiinnitystarvikkeiden puute voi nimittäin pahimmillaan pysäyttää koko tuotannon.

– Saatavuus on ensimmäinen kriteeri toimittajaa valitessa, materiaalijohtaja **Markku Myllyharju** sanoo.

Polartherm on yksi Suomen Kiinnikekeskuksen pitkäaikaisimpia asiakkaita. Historia yltää Porin Pultin syntyaikoihin. Ajan myötä kumppanit ovat oppineet tuntemaan toistensa toimintatavat. Myllyharju kiittää erityisesti siitä, että Kiinnikekeskus kuulee asiakastaan ja toimii esitettyjen toiveiden mukaisesti.

– Matkan varrella tulee aina yllätyksiä. Siksi kumppanin on oltava luotettava. Meille paikallisuus on lisäksi erityinen valtti. Tiukan paikan tullen puutteet saadaan korjattua 15 minuutissa.

Peruskiinniketarpeiden toimitusvarmuuden lisäksi erikoistuotteiden kulutusennusteet ja varastointi ovat onnistuneet moitteetta.

Myllyharju kertoo vuosien saatossa yhden jos toisen toimijan yrittäneen väliin. Suomen Kiinnikekeskus on kuitenkin lopulta vetänyt aina pidemmän korren; toiminnan laadun, toisen arvostuksen ja keskinäisen kunnioituksen takia.

– Ihmiset niitä kauppoja tekevät. Kun tuntee toisensa, luottamus kasvaa. Sitä kautta paranee pitkäaikainen ennustettavuus, toiminnan laatu ja palvelu.

Suomen Kiinnikekeskus kasvoi yhtenäiseksi

TALouden YLEISET liikkeet näkyivät Kiinnikekeskuksen tilikaudella asiakaskäyttötymisen muutoksena. Toimitusjohtaja **Ari Suomalainen** huomauttaa, että vastaavaa ei alan tukku-kauppa ole aikaisemmin kokenut.

– Asiakkaat tekivät hankintansa tarvelähtöisesti. Kun omia varastoja ei enää pidetä, tukkukauppiaille pitää olla tarjota oikeita tuotteita niitä kysyttäessä. Oman varastovalikoiman hallinta on entisestään korostunut tukkukaupassakin.

Ilmiö näyttää olevan Euroopan laajuinen. Kiinnikemarkkinoilla toimivat olivat kuluneen vuoden aikana varovaisia, eikä yleinen luottamus talouden elpymiseen vaikuttanut kovin vahvalta. Käänte tapahtui loppukeväästä, kun rakentamisen elvytystoimet eri puolilla Eurooppaa alkoivat purra. Jo loppuvuodesta markkina oli toipunut niin, että näkymät vuoteen 2011 ovat valoisat.

Kysynnän hiljeneminen johti kuitenkin raaka-ainepulaan, koska terästehtaat leikkasivat tuotantojaan. Tukku-kaupassa tämä heijastui toimitusaikoihin.

Suomen Kiinnikekeskuksen tilikausi pysyi liikevaihdon suhteen edellisen vuoden tasolla. Vuoden toinen puoli oli selvästi parempi kuin alkuvuosi, mikä auttoi tasaamaan kokonaiskehitystä.

– Koska markkinoiden luottamuksen palautuminen saattaa kestää, olemme varautuneet nopeisiin liikkeisiin. Tilanne näyttää nyt kuitenkin paremmalta kuin vuosi sitten.

Kolmesta alueellisesta toimijasta yhtenäiseksi Suomen Kiinnikekeskukseksi kasvaminen on tuonut yhtiölle lisää joustavuutta. Perustuotteiden varastointi keskitetään Tampereelle, ja kun yhtiön sisäiset siirrot vähenevät, asiakas saa palvelun entistä nopeammin ja joustavammin.

– Kun päätimme yhdistää Tampereen, Porin ja Helsingin toimintomme, rakensimme samalla yhteisen tilausjärjestelmän, joka on ehdottomasti merkittävin uudistus toiminnassamme. Järjestelmä otetaan täysimittaisena käyttöön vuoden 2011 aikana.

Ari Suomalainen

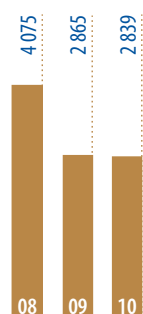
ASIAKKAAT OVAT pysyneet uskollisina Kiinnikekeskukselle.

Suomalaisen mukaan asiakastapaamisilla on tärkeä rooli; pitää tietää, mitä tämä tekee ja miten Kiinnikekeskus voi auttaa toimintojen kehittämisessä. Nämä tapaamiset ovat paljastaneet myös sen, että Kiinnikekeskuksen monipuolinen erikoistuotetarjonta on jäänyt pimentoon.

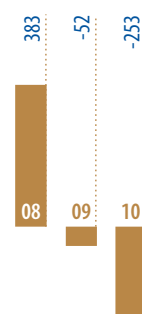
– Erityisosaamistamme on vaativien kiinnityskohteiden ja poikkeavien tuotteiden asiantuntemus. Nyt kiinnitimme oman huomiomme siihen.

Asiakkaiden entistä parempi palvelu ja uusien asiakkuuksien synnyttäminen ovat uuden tilikauden keskeisiä tekijöitä.

LIKEVAIHTO, 1 000 €

LIKEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2008	*2009	2010
Liikevaihto	4 075	2 865	2 839
Liikevoitto	383	-52	-253
Henkilöstö	30	26	24
Omistusosuus 31.10.2010			100 %

* Sisältää myyntivoittoa kiinteistöistä 0,1 milj. euroa

Takoma karaistui entisestään

Kimmo Korhonen

KONEPAJARYHMÄ TAKOMAN vuosi tiivistyi tilikauden lopulla, kun yhtiö yhdisti hydraulikkasynterien, voimansiirtokomponenttien ja vaativien koneistuspalvelujen liiketoiminta-alueensa uudeksi Takoma Components -ryhmäksi. Yhtiön toinen liiketoiminta-alue on omiin tuotteisiin keskittyvä Takoma Products.

Liiketoimintarakenteen muutos tuli ajankohtaiseksi voimansiirtokomponentteja valmistavan Moventas Parkanon oston myötä. Yhtiön hankinta vahvisti sekä – nyt siis entisten – Takoma Subconin ja Takoma Hydraulicsin asiakaspohjaa.

– Takoma toimii kasvaakseen, edelleen. Parkanon yksikön osto oli yksi askel kohti tavoitteita. Asiakaskunnat täydensivät hyvin toisiaan, mikä mahdollistaa entistä suurempien kokonaisuuksien tarjoamisen ja toimittamisen. Lisäksi ostettu tekniikka ja osaaminen hyödyntävät Takoman jo olemassa olleita toimintoja, mikä keventää konsernin tuotannollisia investointitarpeita, toimitusjohtaja **Kimmo Korhonen** taustoittaa.

HYDRAULIIKKASYLINTERIEN liiketoiminta selvisi alaa kohdanneesta vaikeasta vuodesta poikkeuksellisen hyvin Aasian suoran vientikaupan avulla. Kokonaisuudessaan Takomankin vuosi seurasi talouden yleistä kehitystä.

– Vaikka laivapuolen hiljeneminen pystyttiin ennakoimaan, kokonaisuutta oli kuitenkin mahdoton nähdä vuosi sitten. Kesä 2010 oli alalla poikkeuksellisen huono.

Takoma jatkoi pudotuksen yli uskollisesti oman linjauksensa mukaan. Oma tuotantoa ja henkilökuntaa ei vähennetty niin paljon kuin taantuma näytti vaativan. Korhosella on ratkaisulle perustelua.

– Jos olisimme leikanneet niin paljon kuin lyhyen ajan jänne olisi edellyttänyt, olisimme heikentäneet mahdollisuuksiamme hyödyntää talouden nousu. Uskoimme koko ajan, että kyse on tilapäisestä notkahduksesta. Elokuussa alkoikin jo olla merkkejä käännteestä, ja syksyn myötä havainnot ovat osoittautuneet oikeiksi.

NÄKYMÄT VUODELLE 2011 ovat Korhosen mukaan konepajateollisuudessa huomattavasti valoisammat kuin tulevaisuuden näkymät samaan aikaan vuosi sitten. Uuden tilikauden toista puolta sen sijaan on vielä mahdoton ennustaa.

– Vuosi sitten maailma näytti menevän vain huonoon suuntaan. Nyt on nähtävissä selkeät merkit siitä, että pahin olisi takana. Toisaalta talouden laskut ja nousut ovat muuttuneet entistä jyrkemmiksi, mutta samalla lyhyemmiksi.

– Omissa toimissa pitää siis olla johdonmukainen. Joustavuuttakin pitää rakentaa. Sitä saa, kun pitää prosessit kunnossa. Tämä tarkoittaa myös sitä, että on koko ajan tarpeeksi ammattitaitoisia osaajia käytettävissä. Ammattitaitoisen työvoiman saamisesta tulee konepajateollisuudessa pian kasvun este.

CASE

Uutta lujuttua

Takomassa tiivistyy tamperelainen konerakentamisen lähes puolen vuosisadan osaaminen. Takoma Gearsin Parkanon tehdas lujittaa Takoman kokonaisuutta induktiokarkaisutekniikan osaamisellaan. Tehdas valmistaa hammastettuja komponentteja, kuten esimerkiksi suurikokoisia hammaspyöriä, hammaskehiä ja hammaskytkimiä.

*– Induktiokarkaisun avulla hammaspyöriin saadaan lujuttua ja kulutuskestävyyttä sekä massiivisiin että hyvin pieniin osiin, Takoman toimitusjohtaja **Kimmo Korhonen** laskee uuden tehtaan mukanaan tuomaa hyötyä tuotevalikoimaan.*

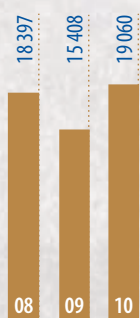
Induktiokarkaisu on pintakarkaisumenetelmä, joka mahdollistaa hyvinkin ohuen pinnan. Karkaisusyvytykset voivat olla puolesta millimetristä kuuteen millimetriin.

Takoma Gearsille induktiokarkaisu tuo merkittävää erikoisosaamista voimansiirtokomponenttien valmistukseen.

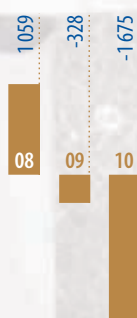
Menetelmän etuna on muihin karkaisumenetelmiin nähden erittäin alhainen energiankulutus ja nopea karkaisutapahtuma. Vähäiset muodonmuutokset vähentävät jälkityöstöjen tarvetta, jonka seurauksena työstöajat lyhenevät ja energiankulutus pienenee.

LIKEVAIHTO, 1 000 €

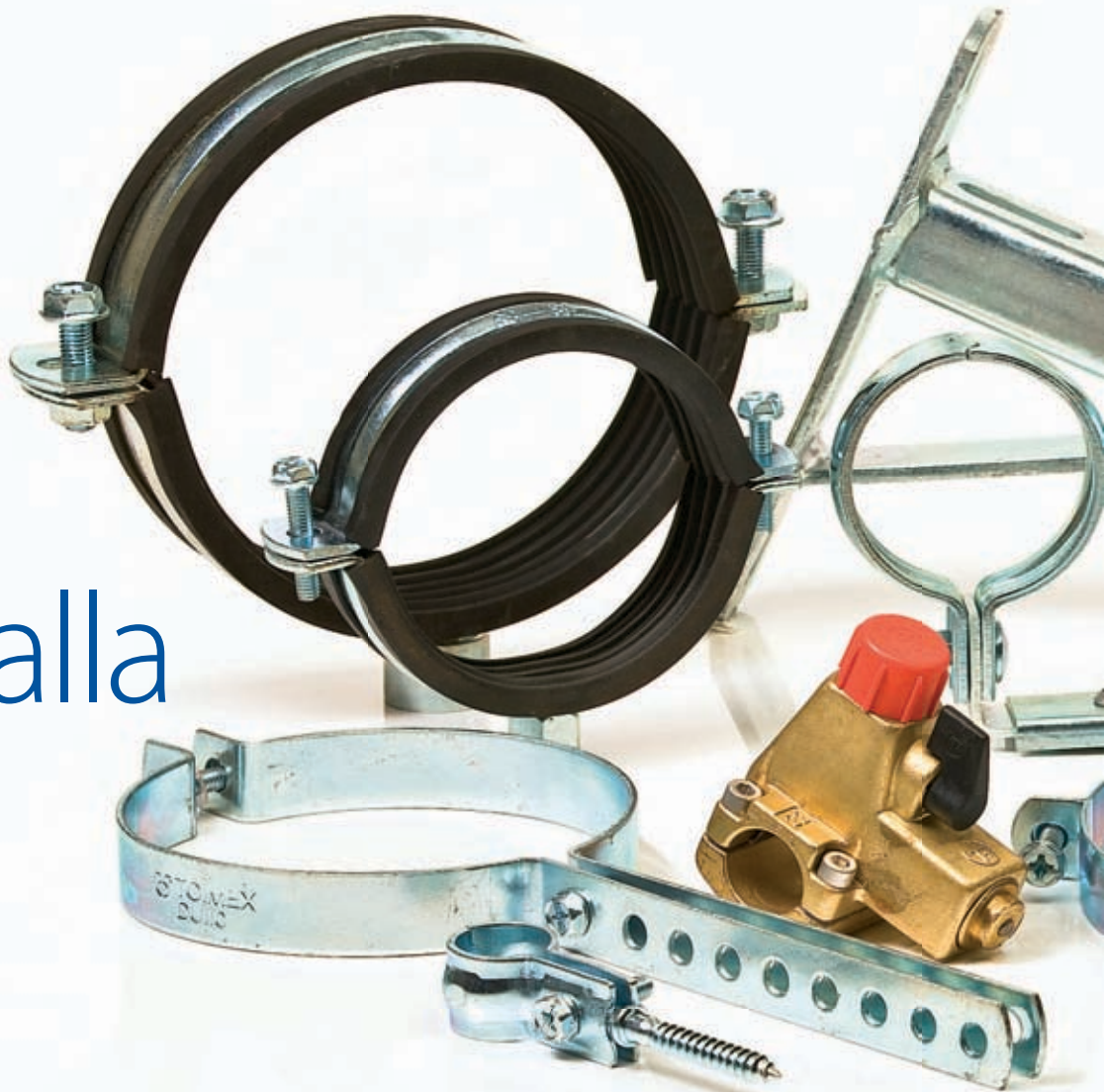
LIKEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2008	2009	2010
Liikevaihto	18 397	15 408	19 060
Liikevoitto	1 059	-328	-1 675
Henkilöstö	86	82	168
Omistusosuus 31.10.2010			65,1 %

Toimex paini pinnalla

Kalervo Pentti

mitusjohtaja **Kalervo Pentti** luonnehtii kulunutta tilikautta vallinneeseen markkinatilanteeseen nähden kohtuulliseksi.

– Tämän kokoisen yrityksen ainoa selviytymiskeino on olla tekemisessään mahdollisimman hyvä. Pienen yrityksen on oltava ennen kaikkea uskottava. Edellinen vuosi ei ollut helppo, mutta ei sitä ollut tämäkään. Olemme ponnistelleet myynnin eteen tosissamme, Pentti kuvaa.

TOIMEXIN LIIKEVAIHTO parani tilikaudella 2010, ja yhtiö teki selvästi positiivisen tuloksen. Rakennusmarkkinoiden toipuminen varsinkin kotimaassa on auttanut eteenpäin. Viennin osalta markkinat antoivat vielä odottaa.

– Liikevaihdoistamme on viennin osuus noin viidennes. Eivätkä markkinat Suomen rajojen ulkopuolella Norjaa lukuun ottamatta ole vielä toipuneet.

Pienen putkikannakkeiden valmistajan elämää ohjaa nimenomaan tuotteen kysyntä. Kalervo Pentti arvioi, että vielä ensi vuosi on alalla tiukka. Vasta 2012 rakentaminen

LVI- JA TEKNISEN ALAN tukku- liikkeitä palveleva Toimex on tiukan taloudenpitonsa ansiosta oppinut elämään rakentamisen vaihtuvien suhdanteiden kanssa. Toi-

alkaa olla vuoden 2006 tasolla. Pirstystä markkinaa tuo korkeintaan korjausrakentaminen. Pentti laskee asuntotuotannon, toimistorakentamisen ja julkisen rakentamisen varaan.

– Teollisuusrakentaminen ei ilmeisesti enää elvy Suomessa. Tampereeltakin raskasteollisuus on siirtynyt muualle. Lisäksi kuluneen vuoden aikana on pistetty jäihin usea kauppakeskussuunnitelma. Julkinen rahoitus on ohjattu korjausrakentamiseen ja vapaarahoitteisuuden käyttö on sivuutettu. Tämä heijastuu yleisesti rakentamiseen.

– Eihän Suomen tarvitsisi saada kuin Pietarin markkinat, ja olisimme heti työllistettyjä kaikki, Pentti arvioi.

AVOIN MAAILMANLAAJUINEN markkina vaikuttaa väistämättä Toimexin kaltaisiin yrityksiin ennen pitkää. Esimerkiksi Yhdysvaltojen talouden tapahtumien merkitystä aliarvioidaan Suomessa yleisesti, huomauttaa Pentti.

– Kyllä laineet meillekin yltävät. Siksi omassa toiminnassa on oltava realistinen. Selkeimmin se näkyy hinnoittelussa. Aina joku myy halvemmalla kuin toinen, mutta hintakilpailulla ei pitkälle pääse. Jos suhdanne tulee alas, siinä ei hinnoittelu auta.

– Toimimme alalla, jossa tuotteet ostetaan aitoon tarpeeseen. Ainoa, mihin yrittäjä voi luottaa, on oikea hinnoittelu ja luotettava toiminta, Pentti toteaa.

CASE

Uusien urien aukoja

Tukkuliikkeitä palveleva Toimex on oikeastaan portaan päässä varsinaista asiakastaan, lvi-asentajaa.

– Meille on tärkeää, että nämä asiakkaat tietävät, kenen tekemästä tuotteesta on kyse myös silloin, kun tuote on otettu jo paketista.

Yhtiö aloitti tuotteittensa tunnettavuuden rakentamisen ennen kuin Suomessa edes kunnolla puhuttiin tuotemerkeistä. Kalervo Pentin tullessa taloon vuonna 1984 Suomi tuskaili yhtiä talouden aallonpohjaa. Tukkukaupasta kiinnikemaailmaan siirtynyt Pentti etsi uusia tapoja toimia.

– Piti löytää keinoja vahvistaa talouden ylä- ja alamäkien kestäkykyä ja parantaa tuotteen näkyvyyttä. Rupesimme siis leimaamaan ja pakkaamaan tuotteemme niin, että ne erottuivat meidän tuotteiksi. Tämä osoittautui menestykseksi.

Toimex on ollut edelläkävijä myös pajaympäristön turvallisuuden ja ympäristöystävällisyyden kehittämisessä. Tuotannosta syntyvä metalliromu kuin myös muu jättemateriaali menee kierrätykseen. Asiakkaan silmissä ympäristön siisteys on korostunut ajan myötä.

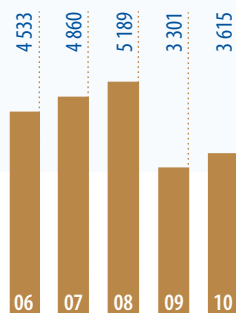
– Kun ympäristö on kunnossa, siitä huolehtiminen ei vie energiaa itse työstä. Ja vieraat voivat tulla koska tahansa, eikä heidän takiaan tarvitse työntää mitään piiloon, Pentti kommentoi ja lisää, että vuonna 1974 perustettu yhtiö on harvinaisen pitkäikäinen alalla.

Pakkaamisen ja ympäristöystävällisyyden lisäksi Toimex tuli käynnistäneeksi alalla alihankinnan ennen muita.

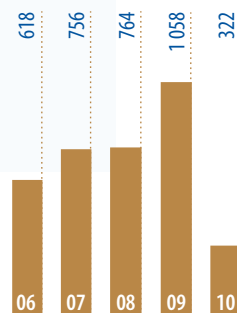
– Alihankinnasta puhuttiin yhtiäkiä vasta 2000-luvulla. Me olimme teettäneet kokoonpanon ja pakkaamisen muualla jo pitkään. Näin opimme jo varhain hallitsemaan suhdanteiden vaihtelut.

– 80-luvulla tehty linjaus on osoittautunut ajan mittaan kestäväksi; Toimex on valmistaja ja jakelun hoitaa tukkuliike. Emme millään olisi pystyneet tavoittamaan itse maan kaikkia lvi-asentajia. Nyt olemme heille myös neuvonantajia. Heidän tarpeensa tunteminen auttaa meitä kehittämään entistä helpommin asennettavia tuotteita.

LIKEVAIHTO, 1 000 €

LIKEVOITTO, 1 000 €

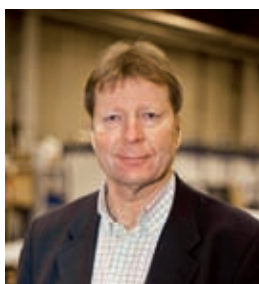

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2006	2007	2008	*2009	2010
Liikevaihto	4 533	4 860	5 189	3 301	3 615
Liikevoitto	618	756	764	1 058	322
Henkilöstö	17	17	17	16	16
Omistusosuus 31.10.2010					70,4 %

* Sisältää myyntivoittoa kiinteistöstä 0,8 milj. euroa

Vindea pakkasi huipulle

Risto Rousku

KONEPAJALOGISTIIKAN ja teollisuuspakkaamisen osaaja Vindea syntyi keväällä 2010, kun Vallog ja edellisen tilikauden lopulla ostettu CLO

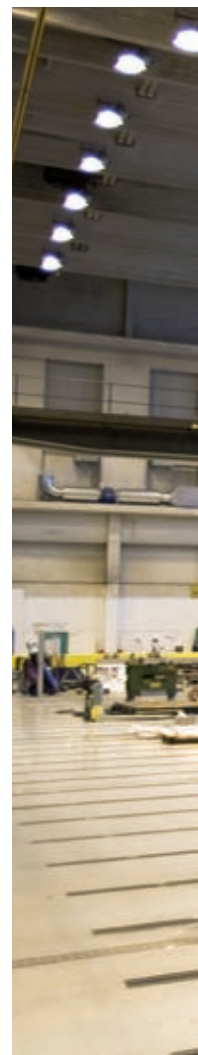
Pakkaukset yhdistyivät. Vuosi onkin kulunut sekä liiketoimintojen että toimitilojen yhdistämisessä.

– Käytännön järjestelyt veivät pidempään kuin oli ajateltu, mutta liiketoiminnan osalta muutokset ovat tuoneet uutta voimaa ja palvelutarjontaa niin kuin oli tarkoituskin. Talouden laskusuhdanteestakin selvisimme paremmin, kun toimimme yhtenä yhtiönä. Koko toi etua, toimitusjohtaja **Risto Rousku** kuvaa.

VINDEA SAI UUTTA voimaa ennen kaikkea pakkaamisen, pakkaussuunnittelun ja -valmistuksen osaamiseensa, mikä tukee yhtiön tavoitetta logistiikkapalvelujen hiomisesta huippuunsa.

Metalliteollisuuden pienosavalmistuksen osuus on edelleen tärkeä osa yhtiön palvelukokonaisuutta. Näiltä osin Vindea keskittää osaamistaan uusiin ratkaisuihin ja pienten sarjojen valmistukseen, sekä kokoonpanoon. Näin asiakkaan tarpeet koko ketjun osalta tulevat katetuiksi.

– Teollisuuspakkaamisen ja varsinkin sen suunnittelun osaaminen on meille tärkeää. Palvelemmehan monia tekno-

logiateollisuuden kansainvälisiä yrityksiä. Logistiikkapalvelujemme merkitys kasvaa kaiken aikaa.

Näyttöäkin tästä on, sillä vuoden aikana Vindea sai merkittävän uuden asiakkaan Metso Fabricsin Tampereen tehtaasta, entisestä Tamfeltista. Vindealla on tämän ansiosta Tampereella jälleen kaksi toimipistettä.

VINDEAN LIIKEVAIHTO kehittyi tilikaudella suunnitellusti. Tulos jäi kuitenkin alkuvuoden yleisen talouskehityksen takia miinukselle. Keväästä alkanut markkinoiden herääminen ei ihan riittänyt paikkaamaan tilikauden alun notkahdusta.

– Lähtö vuodelle 2011 näyttää paremmalta kuin vuosi sitten, sillä Vindean tulos parani loppuvuodesta. Fuusioon liittyvät kustannuksetkaan eivät enää rasita uutta tilikautta, Rousku kommentoi näkymiä.

Viestit talouden kehityksestä olivat päättyneen tilikauden lopulla ristiriitaisia. Rousku sanoo valppautta tarvittavan edelleen, vaikka varovainen toivo valoisammasta tulevaisuudesta on syttynytkin.

VINDEA PALVELEE asiakkaitaan nyt seitsemällä paikkakunnalla. Yhtiön pääkonttori on Jokelassa, jonne sen myynti ja hallinto siirtyivät lokakuussa. Hyvinkään osavalmistukseen ja hankintapalveluihin keskittynyt yksikkö on siirtynyt Riihimäelle.

CASE

Joustavaa säästöä

Joustavuus ja kustannustehokkuus ovat sanoja, joilla osastopäällikkö Aki Poranen kuvaa Metso Paper Service Logistiikan ja Vindean välistä yhteistyötä.

Vindean tarjoama palvelu on Porasen sanoin muutakin kuin "varastohotellin pyörittämistä", mikä on ratkaisevaa huoltoliiketoiminnan kilpailukyvyyn kannalta. Kolme vuotta sitten alkanut yhteistyö Service Logistiikan ja Vindean välillä on jouhevoittanut Metson logistiikkapalveluja merkittävästi.

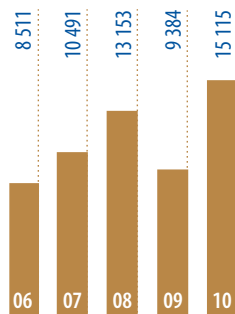
– Työmäärän muutoksiin pystytään nyt reagoimaan nopeammin, koska Vindea pystyy joustavasti mitoittamaan resurssinsa todellisen kuormituksen mukaan. Tällöin palvelutasomme säilyy korkeana kaikille asiakkaillemme, Poranen kuvaa ja laskee järjestelyn säästäneen myös kustannuksia.

Varaosavaraston siirtäminen Jyväskylästä Keravalle on laventanut palveluikkunaakin kolmella tunnilla. Nyt Metson tarvittavat varaosälähteykset saadaan lentokentälle huomattavasti nopeammin kuin ennen.

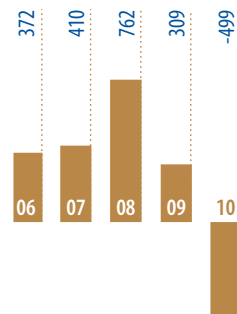
Yhteistyötä jouduttiin alussa opettelemaan puolin ja toisin. Tällöin Vindean aiempi kokemus samankaltaisten asiakkaiden palvelusta helpotti löytämään ihanteellisen tavan toimia. Poranen antaa Vindealle kiitosta sen valmiudesta kehittää toimintojaan asiakastarpeet huomioiden.

– Tällaisia toimintoja pitää aina kehittää jatkumona, Poranen huomauttaa.

LIKEVAIHTO, 1 000 €

LIKEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2006	2007	2008	*2009	2010
Liikevaihto	8 511	10 491	13 153	9 384	15 115
Liikevoitto	372	410	762	309	-499
Henkilöstö	84	86	105	175	123
Omistusosuus 31.10.2010					66,1 %

* Sisältää myyntivoittoa kiinteistöstä 0,7 milj. euroa

Panostaja Oyj:n selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

SUOMEN LISTAYHTIÖIDEN HALLINNOINTIKOODIN (CORPORATE GOVERNANCE) 2010 NOUDATTAMINEN

Panostaja Oyj noudattaa toiminnassaan ja hallintonsa järjestämisessä Suomen Listayhtiöiden Hallinnointikoodia (2010). Hallinnointikoodi on saatavilla arvopaperimarkkinayhdistyksen ylläpitämältä verkkosivulta internetosoitteesta www.cgfinland.fi

YHTIÖKOKOUS

Panostaja Oyj:n ylin päättävä elin on varsinainen yhtiökokous. Yhtiökokous vahvistaa vuosittain yhtiön tilinpäätöksen, päättää osingonjaosta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valitsemisesta ja heille maksettavista palkkioista. Varsinaisen yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus. Varsinainen yhtiökokous on yhtiöjärjestyksen mukaan pidettävä vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Kutsu yhtiökokoukseen on toimitettava osakkeenomistajille aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään 21 päivää ennen kokousta julkaisemalla kokouskutsu yhtiökokouksen määräämässä vähintään yhdessä valtakunnallisen levikin omaavassa sanomalehdessä. Yhtiökokoukseen osallistuvat toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja sekä hallituksen jäseneksi ensimmäistä kertaa ehdolla oleva henkilö, ellei heidän poissaololleen ole painavia syitä.

HALLITUS

Panostaja Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään kuusi varsinaista jäsentä. Hallitukseen on kuulunut tilikaudella 2010 kuusi jäsentä. Hallituksen jäsenet valitsee varsinainen yhtiökokous. Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Tilikaudella 2010 hallitus kokoontui 14 kertaa. Keskimääräinen osallistuminen hallituksen kokouksiin tilikaudella oli 95,2 %

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallitus on laatinut toimintaansa varten kirjallisen työjärjestyksen. Hallitus käsittelee laissa ja yhtiöjärjestyksessä mainittujen tehtävien lisäksi yhtiön ja konsernin kannalta tärkeitä ja laajakantoisia asioita kuten pitkän aikavälin strategiset tavoitteet, konserniin kuuluvien yhtiöiden budjetit osana konsernin budjettia, konsernin olennaiset investoinnit, liiketoiminnan olennaiset laajentumiset tai supistumiset sekä merkittävät yritys- ja liiketoimintakaupat. Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työtapojaan. Hallituksella ei ole erillisiä valiokuntia ja siten hallitus vastaa tarkastusvaliokunnan tehtävistä Suomen listayhtiöiden

hallinnointikoodin mukaisesti.

Yhtiön hallituksen kuudesta jäsenestä viisi on riippumattomia yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 27.1.2010 hallitukseen valittiin

- **Matti Koskenkorva** s. 1947, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2002, hallituksen jäsen vuodesta 1999. Yrittäjäneuvos. Aikaisempi työkokemus: Panostaja Oyj:n toimitusjohtaja, Tilamarkkinat Oy:n toimitusjohtaja, Urepol Oy:n markkinointijohtaja. Muut keskeiset luottamustehtävät: Vahinkovakuutusyhtiö Fennian hallituseuvoston jäsen ja Keskinäinen Työeläkeyhtiö Eteran hallituksen jäsen.
- **Jukka Ala-Mello** s. 1963, hallituksen jäsen vuodesta 2006. Kauppatieteiden maisteri ja KHT. KONE Oyj:n johtaja ja hallituksen sihteeri. Aikaisempi työkokemus: PricewaterhouseCoopers Oy:n osakas 1995 – 2006, KHT-tilintarkastaja 1993 – 2006 ja tilintarkastaja 1987 – 1990 sekä Panostaja Oyj:n talouspäällikkö 1990 – 1993. Muut keskeiset luottamustehtävät: hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja Security Trading Oy:ssä ja Holding Manutas Oy:ssä sekä hallituksen puheenjohtaja OWH-Yhtiöt Oy:ssä. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.
- **Satu Eskelinen** s. 1961, hallituksen jäsen vuodesta 2010. Diplomi-insinööri. Technopolis Oyj:n Tampereen Liiketoimintayksikön sekä Yrityspalveluiden johtaja. Aikaisempi työkokemus: Solteq Oyj:n konsultointi- ja teknologiayksikön yksikönjohtaja, Elisa Oyj:n aluejohtaja, Soon Com Oy:n markkinointijohtaja ja toimitusjohtaja. Muut luottamustehtävät: Tampereen Lääkärikeskus Oy:n hallituksen jäsen. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävimmistä osakkeenomistajista.
- **Hannu Ketola** s. 1947, hallituksen jäsen vuodesta 2007. Valtiotieteiden maisteri. Aikaisempi työkokemus: Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian toimitusjohtaja. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.
- **Hannu Martikainen** s. 1943, hallituksen jäsen vuodesta 2007. Rakennusneuvos. Aikaisempi työkokemus: Parma Oy:n toimitusjohtaja. Muut luottamustehtävät: Muotolevy Oy:n hallituksen jäsen. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.
- **Hannu Tarkkonen** s. 1950, hallituksen jäsen vuodesta 2006. Yo-merkonomi. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Eteran toimitusjohtaja. Aikaisempi työkokemus: Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Eteran varatoimitusjohtaja 2005 – 2010, Eteran sijoitusjohtaja 1997 – 2005. Muut luottamustehtävät: Raisio Oyj ja Hypoteekkiyhdistys, hallintoneuvoston jäsen ja Tornator Oyj hallituksen jäsen. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen järjestäytymiskokous valitsi puheenjohtajaksi Matti Koskenkorvan ja varapuheenjohtajaksi Jukka Ala-Mellon.

Yhtiökokous vahvistaa hallituksen palkkiot vuosittain. Vuoden 2010 varsinainen yhtiökokous vahvisti hallitusten jäsenten palkkiot seuraavasti: Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 3 000 euroa kuukaudessa, hallituksen varapuheenjohtajalle 2 250 euroa kuukaudessa ja jokaiselle hallituksen muulle jäsenelle 1 500 euroa kuukaudessa.

Noin 40 %:a hallituksen jäsenelle maksettavista palkkiosta maksetaan hallitukselle annetun osakeantivaltuutuksen perusteella antamalla hallituksen jäsenelle yhtiön osakkeita, mikäli hallituksen jäsen ei yhtiökokouspäivänä omista yli yhtä prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Mikäli hallituksen jäsenen omistusosuus yhtiökokouspäivänä on yli yksi prosentti yhtiön kaikista osakkeista, maksetaan palkkio kokonaisuudessaan rahana. Hallituksen puheenjohtajan palkkiot olivat tilikaudella yhteensä 36 000 euroa. Viitaten yhtiökokouksen 27.1.2010 päätökseen, puheenjohtajalle ei tilikaudella 2010 luovutettu palkkioina osakkeita. Yhtiön hallituksen varapuheenjohtajalle ja jäsenille luovutettiin tilikauden aikana palkkioina yhteensä 26.705 yhtiön osaketta.

TOIMITUSJOHTAJA

Yhtiön hallitus nimittää toimitusjohtajan. Toimitusjohtajana toimii varatuomari Juha Sarsama (s. 1965, toimitusjohtaja vuodesta 2007, Varatuomari, M.S.M Boston University Brussel, aikaisempi työkokemus: toimitusjohtaja OpusCapita Oy, hallintojohtaja Saarioinen Oy, talousjohtaja OpusCapita Oyj. Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräyksien mukaisesti. Toimitusjohtaja toimii liiketoiminta-alueiden toimitusjohtajien sekä emoyhtiön johtoryhmän jäsenten esimiehenä. Toimitusjohtaja valmistelee ja esittelee hallitukselle päätettäväksi pitkän aikavälin strategiset tavoitteet, konserniin kuuluvien yhtiöiden budjetit osana konsernin budjettia, konsernin olennaiset investoinnit, liiketoiminnan olennaiset laajentumiset tai supistumiset sekä merkittävät yritys- ja liiketoimintakaupat.

Toimitusjohtajan palkasta ja muista eduista päättää hallitus. Toimitusjohtajalla on kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka mukainen palkka on kiinteä. Toimitusjohtajan eläke määräytyy työeläkelain (TyEL) mukaan. Toimitusjohtajasopimuksen mukainen irtisanomisaika on 6 kuukautta ja eroraha vastaa 12 kuukauden palkkaa. Tilikaudella 2010 toimitusjohtajan vuosiansiot ja muut etuudet olivat yhteensä 174 809,29 euroa. Toimitusjohtaja ei ole hallituksen jäsen. Toimitusjohtajan osake- ja optio-omistus selviää yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.panostaja.fi.

LIIKETOIMINNAN ORGANISOINTI

Panostaja-konsernin johtoryhmään on kuulunut tilikaudella 2010 toimitusjohtaja Juha Sarsama, talousjohtaja Veli Ollila, sijoitusjohtaja Tapio Tommila ja kehitysjohtaja Heikki Nuutila. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii toimitusjoh-

taja ja se kokoontuu säännöllisesti. Toimitusjohtaja vastaa lakisääteisten vastuidensa lisäksi Panostaja Oyj:n toiminnan organisoinnista, koko konsernin johtamisjärjestelmästä ja sen kehittämisestä sekä asioiden valmistelusta ja esittelystä yhtiön hallitukselle. Talousjohtaja vastaa talouden raportointiprosessista sekä riskienhallintaprosessista sekä näiden kehittämisestä. Sijoitusjohtaja vastaa yritysostoprosessista sekä siihen liittyvästä analyysi- ja arvonmääritysprosessista. Kehitysjohtaja vastaa konsernin johtamisjärjestelmästä sen kehittämisestä sekä konsernin kehityshankkeista sekä tukee liiketoiminta-alueita näiden omissa kehityshankkeissaan.

Johtoryhmä toimii toimitusjohtajan johdolla ja sen tehtävänä on Panostaja Oyj:n prosessien kehittäminen. Johtoryhmässä valmistellaan liiketoiminta-alueiden omistajaravon kehittämiseen liittyvät toimenpiteet sekä konsernilaajuiset kehityshankkeet ja konsernin strategia.

Panostaja-konsernin operatiivinen liiketoiminta tapahtuu toimialoittain muodostetuissa liiketoiminta-alueissa (alakonserni). Johtoryhmän jäsenten osake- ja optio-omistus selviää yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.panostaja.fi. Kunkin liiketoiminta-alueen hallitukseen kuuluu liiketoiminta-alueen toimitusjohtajan lisäksi Panostaja Oyj:n kaksi johtoryhmän jäsentä, joista toinen toimii hallituksen puheenjohtajana, sekä useimmissa liiketoiminta-alueissa vähintään yksi konsernin ulkopuolinen asiantuntijajäsen. Liiketoiminta-alueita koskevat operatiiviset päätökset tehdään kussakin liiketoiminta-alueessa.

PÄÄPIIRTEET TALOUDELLISEN RAPORTOINTIPROSESSIIN LIITTYVÄSTÄ SISÄISESTÄ VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvällä sisäisellä valvonnalla on tavoitteena varmistaa, että Panostaja-konsernin toiminta on tuloksellista ja että päätöksenteko perustuu luotettavaan informaatioon ja riittävään liiketoimintarisien tunnistamiseen. Yhtiön liiketoiminta-alueet valmistelevat kukin oman budjettinsa, joka hyväksytään kyseisen liiketoiminta-alueen hallituksessa. Emoyhtiön budjetti yhdistettynä liiketoiminta-alueiden budjettiin muodostaa Panostaja Oyj:n budjetin. Liiketoiminta-alueet raportoivat emoyhtiölle tilikauden aikana kuukausittain etukäteen sovitun raportointiaikataulun mukaisesti. Kuukausittainen raportointi ja sen yhteydessä tehtävät analyysit ja vertailut ovat keskeinen osa taloudellisen raportoinnin avulla suoritettavaa ohjausta ja valvontaa. Jokaisen vuosineljänneksen jälkeen liiketoiminta-alueet päivittävät tarvittaessa lopputilikauden ennusteen. Panostaja Oyj:llä ei ole erillistä sisäisen tarkastuksen organisaatiota. Emoyhtiön taloushallinnon organisaatio seuraa säännöllisesti liiketoiminta-alueiden raportointia sekä puuttuu raportoinnissa havaittuihin poikkeamiin ja tarvittaessa tekee joko omia tai teettää erillisiä sisäisen tarkastuksen selvityksiä ulkopuolisilla asiantuntijoilla. Panostaja Oyj:n taloushallinnon organisaation vastuulla on yhtenäisten laskenta- ja raportointiperiaatteiden määrittely ja ohjeistaminen, raportointijärjestelmän jatkuva kehittäminen sekä liiketoiminta-alueiden taloushallinnon organisa-

tion kouluttaminen - sekä kehittämisessä että koulutuksessa otetaan huomioon sisäisen valvonnan tarpeet.

TILINTARKASTUS

Panostaja-konserniin kuuluvien yhtiöiden lakisääteisestä tilintarkastuksesta vastaa yhtiökokouksen valitsevat tilintarkastajat. Tilikaudella 2010 tilintarkastajana emoyhtiössä ja konsernissa ovat toimineet KHT Eero Suomela ja PricewaterhouseCoopers Oy, KHT-yhteisö.

Tilintarkastajat antavat yhtiön osakkeenomistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen tilinpäätöksen yhteydessä. Panostaja Oyj:n hallitus saa tilinpäätöstä käsitellessään vastuulliselta tilintarkastajalta selostuksen tarkastuksen toteutumisesta ja havainnoista. Tarvittaessa tilintarkastajat osallistuvat hallituksen kokouksiin ja raportoivat muutoinkin hallitukselle. Tilikaudella 2010 PricewaterhouseCoopersille maksetut palkkiot lakisääteisestä tilintarkastuksesta olivat 70 tuhatta euroa ja muista palveluista 28 tuhatta euroa.

SISÄPIIRIHALLINTO

Panostaja-konsernissa noudatetaan Arvopaperimarkkinalain mukaisia ohjeita sisäpiiri-ilmoituksista, sisäpiirirekisterin ja yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin ylläpitämisestä sekä NASDAQ OMX Helsinki Oy:n hyväksymiä sisäpiiriohjeita.

Panostaja Oyj:n julkisiin sisäpiiriläisiin kuuluvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, johtoryhmä sekä tilintarkastajat. Yhtiön pysyviä sisäpiiriläisiä ovat emoyhtiön koko henkilökunta ja ne yhteistyökumppanit, jotka yhteistyösuhteen perusteella on katsottu kuuluvan pysyvään sisäpiiriin, mutta heidän omistuksensa ei ole julkista. Merkittävistä hankkeista pidetään hankekohtaista sisäpiirirekisteriä. Panostaja Oyj:n sisäpiirirekisteri on nähtävillä Euroclear Finland Oy:n NetSire:ssä sekä yhtiön omilla www-sivuilla kohdassa sijoittajatietoa, sisäpiirirekisteri.

RISKIENHALLINTA

Panostaja Oyj:n riskienhallinnan tavoitteena on turvata liiketoiminnan jatkuvuus ja tukea Panostajaa ja sen omistamia liiketoiminta-alueita määritettyjen tavoitteiden ja strategioiden saavuttamisessa.

Riskiksi luokitellaan sellaiset tekijät, jotka saattavat vaarantaa tai estää Panostajan tai sen omistaman liiketoiminta-alueen strategisten tavoitteiden saavuttamisen tai toiminnan jatkuvuuden tai muutoin aiheuttaa merkittäviä seurauksia Panostajalle, sen omistajille, liiketoiminta-alueelle, henkilöstölle tai muille sidosryhmille. Merkittävimpiä yhtiön hallituksen tietoon tulleita riskejä ja epävarmuustekijöitä on kuvattu yhtiön toimintakertomuksessa.

Riskienhallinta on olennainen osa osakeyhtiölain mukaista hallituksen ja toimitusjohtajan yleistoimivaltaa ja hyvää hallintotapaa sekä Panostajan liiketoiminnan suunnittelua ja johtamista.

Panostajassa riskienhallinta perustuu riskien tunnistamiseen, arviointiin ja raportointiin. Konsernitason riskien tunnistaminen, arviointi ja raportointi ovat emoyhtiön toimitusjohtajan vastuulla ja liiketoiminta-alueilla vastuu on kyseisen liiketoiminta-alueen toimitusjohtajalla. Kaikki olennaiset riskit raportoidaan konsernin emoyhtiön hallitukselle.

Riskien tunnistaminen, arviointi ja raportointi kunkin liiketoiminta-alueen omista tarpeista mahdollistavat tehokaiden riskienhallinta-toimenpiteiden luomisen. Tavoitteena on luoda yhtenäinen malli riskien arvioimiseksi osana yhtenäistä johtamisjärjestelmää.

Riskejä tunnistetaan ja arvioidaan niiden todennäköisyyden, vakavuuden, mahdollisen kehityssuunnan ja hallittavuuden perusteella.

Riskianalyysit ja -arviointit toteutetaan itsearviointeina ja osaksi yhdessä vahinkovakuutusyhtiön riskienhallintapalveluiden kanssa. Analyysien ja arviointien perusteella päätetään riskienhallinnan kehityshankkeista, jotka voidaan toteuttaa joko konsernin laajuisina tai yhtä liiketoiminta-alueetta koskevana.

Panostaja luokittelee keskeiset riskit neljään pääryhmään: strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Panostajan hallitus vastaa yhtiön riskienhallinnasta ja valvoo sen toteutumista. Hallitus hyväksyy yhtiön riskienhallintapolitiikan.

Panostajan toimitusjohtaja ja johtoryhmä ovat vastuussa riskienhallintaperiaatteiden määrittämisestä ja käyttöönotosta ja siitä, että riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty. He myös vastaavat siitä, että riskit otetaan huomioon yhtiön suunnitteluprosesseissa ja että niistä raportoidaan riittävästi ja asianmukaisella tavalla hallitukselle. Lisäksi he vastaavat riskienhallinnan kehittämisestä sekä arvioivat jatkuvasti hallitustyöskentelyn kautta liiketoiminta-alueen johdon kyvykkyyttä myös riskienhallinnan osa-alueella.

Liiketoimintayhtiöiden toimitusjohtajat ja hallitus vastaavat oman vastuualueensa riskien tunnistamisesta, arvioinnista ja hallinnasta sekä riskienhallinnan kehitystoimenpiteiden toteutuksesta ja raportoinnista.

Panostajan talousjohtaja vastaa riskienhallinnan toimintamallista ja raportoinnista. Rahoitusriskeistä raportoidaan säännöllisesti Panostajan hallitukselle. Talousjohtaja vastaa myös siitä, että Panostajan riskienhallinta on yhtiön hallinnointikäytännön mukaista.

Jokainen työntekijä vastaa omaan työhönsä liittyvien ja muutoin havaitsemiensa riskien tunnistamisesta ja raportoinnista esimiehelle.

Tämä selvitys on saatavilla yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.panostaja.fi. Selvitys on annettu toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena.

Panostaja Oyj:n pörssitiedotteet

MARRASKUU

- 16.11.2009 Kutsu Panostaja Oyj:n tiedotustilaisuuteen

JOULUKUU

- 17.12.2009 Panostaja-konsernin tilinpäätöstiedote 1.11.2008 – 31.10.2009
- 18.12.2009 Panostaja Oyj:n hallituksen jäsenien palkkioiden maksaminen yhtiön hallussa olevilla osakkeina
- 29.12.2009 Yhtiökokouskutsu

TAMMIKUU

- 5.1.2010 Panostaja Oyj:n tilinpäätös 2009 julkaistu kokonaisuudessaan
- 8.1.2010 Esitys 27.1.2010 kokoontuvalle Panostajan yhtiökokoukselle hallituksen jäsenistä
- 22.1.2010 Panostaja Oyj:n vuosikertomus tilikaudelta 1.11.2009 – 31.10.2010 julkaistu
- 27.1.2010 Panostaja Oyj:n varsinainen yhtiökokous 27.1.2010

HELMIKUU

- 17.2.2010 Kutsu Panostaja Oyj:n tiedotustilaisuuteen
- 26.2.2010 Panostaja Oyj:n segmenttiraportointi uudistuu

MAALISKUU

- 8.3.2010 Panostaja Oyj:n tulosodotukset heikentyneet
- 10.3.2010 Panostaja-konsernin osavuosisikatsaus 1.11.2009 – 31.1.2010
- 11.3.2010 Panostaja Oyj:n hallituksen jäsenien palkkioiden maksaminen yhtiön hallussa olevilla osakkeilla
- 17.3.2010 Ilmoitus omistussuuden muuttumisesta
- 24.3.2010 Ilmoitus omistussuuden muuttumisesta
- 31.3.2010 Takoma laajentaa voimansiirtoon ostamalla Moventaksen Parkanon tehtaan

HUHTIKUU

- 9.4.2010 Panostaja järjestellee ympäristöliiketoimintaansa

TOUKOKUU

- 6.5.2010 Panostaja Oyj:n nimitysuutinen – Hannu Poutainen Alfa-Kemin toimitusjohtajaksi
- 17.5.2010 Kutsu Panostaja Oyj:n tiedotustilaisuuteen

KESÄKUU

- 3.6.2010 Panostaja vahvistaa digitaalisten painopalveluiden liiketoiminta-alueitaan Domus Print Oy:n ostolla
- 9.6.2010 Panostaja-konsernin osavuosisikatsaus 1.11.2009 – 30.4.2010
- 10.6.2010 Panostaja Oyj:n hallituksen jäsenien palkkioiden maksaminen yhtiön hallussa olevilla osakkeina

ELOKUU

- 23.8.2010 Kutsu Panostaja Oyj:n tiedotustilaisuuteen

SYYSKUU

- 8.9.2010 Panostaja-konsernin osavuosisikatsaus 1.11.2009 – 31.7.2010
- 9.9.2010 Panostaja Oyj:n hallituksen jäsenien palkkioiden maksaminen yhtiön hallussa olevilla osakkeilla
- 14.9.2010 Panostajan talousjohtaja Veli Ollila siirtyy uusiin tehtäviin

LOKAKUU

- 6.10.2010 Panostajan taloudellinen tiedottaminen ja varsinainen yhtiökokous
- 13.10.2010 Panostaja Oyj nimitysuutinen – Veli-Heikki Saari Alfa-Kemin toimitusjohtajaksi
- 20.10.2010 Panostaja kirjaa alas ympäristöliiketoiminnan liikeavoa ja muuttaa tulosenustettaan
- 29.10.2010 Panostaja Oyj nimitysuutinen – Simo Mustila Panostaja Oyj:n talousjohtajaksi

Hallitus

Koskenkorva

Ala-Mello

Eskelinen

Ketola

Martikainen

Tarkkonen

MATTI KOSKENKORVA, s.1947

Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2002, hallituksen jäsen vuodesta 1999
Yrittäjäneuvos
Aikaisempi työkokemus: toimitusjohtaja, Panostaja Oyj; toimitusjohtaja, Tilamarkkinat Oy; markkinointijohtaja, Urepol Oy,
Muut keskeiset luottamustehtävät: hallintoneuvoston jäsen, Vahinkovakuutusyhtiö Fennia; hallituksen jäsen, Keskinäinen työeläkeyhtiö Etera

JUKKA ALA-MELLO, s. 1963

Hallituksen jäsen vuodesta 2006
Kauppatieteiden maisteri, KHT
Johtaja ja hallituksen sihteeri, KONE Oyj
Aikaisempi työkokemus: osakas 1995 – 2006, KHT-tilintarkastaja 1993 – 2006, tilintarkastaja 1987 – 1990, PricewaterhouseCoopers Oy; taluspäällikkö, Panostaja Oyj 1990 – 1993
Muut keskeiset luottamustehtävät: hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja, Security Trading Oyj ja Holding Manutas Oyj; hallituksen puheenjohtaja, OWH-Yhtiöt Oy
Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

SATU ESKELINEN, s. 1961

Hallituksen jäsen vuodesta 2010
Diplomi-insinööri
Tampereen Liiketoimintayksikön sekä Yrityspalveluiden johtaja, Technopolis Oyj
Aikaisempi työkokemus: konsultointi- ja teknologiayksikön yksikönjohtaja, Solteq Oyj; aluejohtaja, Elisa Oyj; markkinointijohtaja ja toimitusjohtaja, Soon Com Oy
Muut keskeiset luottamustehtävät: hallituksen jäsen, Tampereen Lääkärikeskus Oy
Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

HANNU KETOLA, s. 1947

Hallituksen jäsen vuodesta 2007
Valtiotieteiden maisteri
Aikaisempi työkokemus: toimitusjohtaja, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia
Muut keskeiset luottamustehtävät: -
Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

HANNU MARTIKAINEN, s. 1943

Hallituksen jäsen vuodesta 2007
Rakennusneuvos
Aikaisempi työkokemus: toimitusjohtaja, Parma Oy
Muut keskeiset luottamustehtävät: hallituksen jäsen, Muotolevy Oy
Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

HANNU TARKKONEN, s. 1950

Hallituksen jäsen vuodesta 2006
Yo-merkonomi
Toimitusjohtaja, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera
Aikaisempi työkokemus: varatoimitusjohtaja 2005 – 2010, sijoitusjohtaja 1997 – 2005, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera
Muut keskeiset luottamustehtävät: hallintoneuvoston jäsen, Raisio Oyj; hallintoneuvoston jäsen, Hypoteekkiyhdistys; hallituksen jäsen, Tornator Oyj
Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Johtoryhmä

JUHA SARSAMA, s. 1965

Toimitusjohtaja vuodesta 2007
Varatuomari, M.S.M (Boston University Brussels)
Aikaisempi työkokemus: toimitusjohtaja, OpusCapita Oy; hallintojohtaja, Saarioinen Oy; talousjohtaja, OpusCapita Oyj
Muut keskeiset luottamustehtävät: hallituksen jäsen, Tampereen kauppakamari

HEIKKI NUUTILA, s. 1958

Kehitysjohtaja vuodesta 2008
YTM
Aikaisempi työkokemus: toimitusjohtaja, Tutor Partners Oy; johtaja, Hermia Yrityskehitys Oy; johtaja, Andersen Corporate Finance
Muut keskeiset luottamustehtävät: -

VELI OLLILA, s. 1972

Talousjohtaja 30.11.2010 asti
KTM, OTK
Aikaisempi työkokemus: Finance Director, CRH Europe EPS Insulation, Northern Europe; Business Controller, Machinium Oy; talouspäällikkö, Lännen Engineering Oy
Muut keskeiset luottamustehtävät: -

SIMO MUSTILA, s. 1967

Talousjohtaja 1.12.2010 alkaen
KTM, MBA
Aikaisempi työkokemus: F&I Manager, Delta Motor Group Oy; talous- ja hallintojohtaja, DNA-konserni
Muut keskeiset luottamustehtävät: -

TAPIO TOMMILA, s. 1978

Sijoitusjohtaja vuodesta 2008
KTM
Aikaisempi työkokemus: Deloitte Corporate Finance Oy, PricewaterhouseCoopers Oy
Muut keskeiset luottamustehtävät: -

Tietoja osakkeenomistajille

OSAVUOSIKATSAUKSET

Panostaja-konserni julkaisee tilikaudella 1.11.2010 – 31.10.2011 kolme osavuositilikautta seuraavasti:

- Osavuositilikausi ajalta 1.11.2010 – 31.1.2011 julkaistaan 9.3.2011
- Osavuositilikausi ajalta 1.11.2010 – 30.4.2011 julkaistaan 8.6.2011
- Osavuositilikausi ajalta 1.11.2010 – 31.7.2011 julkaistaan 7.9.2011

Osavuositilikaudet, vuosikertomus ja tiedotteet ovat julkaisemisen jälkeen luettavissa yhtiön kotisivuilla www.panostaja.fi.

OSAKEREKISTERI

Panostaja Oyj:n osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään. Yhtiön omistajaluetteloa ylläpitää Euroclear Finland Oy.

YHTIÖKOKOUS

Panostaja Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina tammikuun 27. päivänä 2011 kello 13.00 Technopolis Yliopistonrinteessä, Häggman-Salissa, osoitteessa Kalevantie 2, Tampere.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 17.1.2011 on merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon.

Osakkeenomistaja, jonka osakkeet on hallintarekisteröity ja joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitettava merkittäväksi tilapäisesti yhtiön osakasluetteloon viimeistään 24.1.2011 klo 10.00. Ilmoituksen edellytys on, että osakkeenomistajalla olisi samojen osakkeiden perus-

teella ollut oikeus tulla merkityksi yhtiön osakasluetteloon yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä 17.1.2011. Hallintarekisteröityä osakkeenomistajaa koskeva ilmoitus tilapäisestä merkittävästä yhtiön osakasluetteloon katsotaan samalla ilmoittautumiseksi yhtiökokoukseen.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoittauduttava ennakolta yhtiölle viimeistään 24.1.2011 klo 10.00 mennessä kirjallisesti osoitteella Sari Tapiola / Panostaja Oyj, PL 783, 33101 Tampere, telefaxilla 010 2173 232 tai puhelimitse Sari Tapiolalle puh. 010 2173 211. Ilmoittautumiskirjeen tai -telefaxin on oltava perillä ennen ilmoittautumisaikojen päättymistä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan ilmoittautumisen yhteydessä.

OSINGONJAKO

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.11.2009 – 31.10.2010 jaetaan osinkoa 0,05 euroa / osake. Hallitus ehdottaa osingonjaon täsmäytyspäiväksi 1.2.2011 ja osingon maksupäiväksi 8.2.2011. Oikeus osinkoon on sillä, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon.

Lisäksi hallitus ehdottaa, että yhtiökokous valtuuttaisi hallituksen päättämään harkintansa mukaan mahdollisista varojen jakamisesta osakkeenomistajille yhtiön taloudellisen tilanteen sitä puoltaessa joko osinkona voittovaroista tai varojenjakona sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. Valtuutuksen perusteella tehtävän varojen jaon enimmäismäärä on yhteensä enintään 4 000 000 euroa.

Valtuutuksen ehdotetaan sisältävän hallituksen oikeuden päättää kaikista muista edellä mainittuun varojen jakoon liittyvistä ehdoista.

Valtuutuksen ehdotetaan olevan voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

PANOSTAJA OYJ

Postitorvenkatu 16, 33840 Tampere / PL 783, 33101 Tampere

Puhelin 010 217 3211 / Faksi 010 217 3232 / panostaja@panostaja.fi / www.panostaja.fi

Panostaja Oyj tilinpäätös 2010

Sisällysluettelo

1	HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS
	KONSERNITILINPÄÄTÖS 2010, IFRS
6	Tuloslaskelma
7	Tase
8	Rahavirtalaskelma
9	Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista
10	Tilinpäätöksen liitetiedot
34	Konsernin tunnusluvut
35	Tunnuslukujen laskentakaavat
	EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS 2010, FAS
36	Tuloslaskelma
36	Tase
37	Rahavirtalaskelma
37	Tilinpäätöksen liitetiedot
41	Tietoja osakkeista
42	Suurimmat osakkeenomistajat
43	Hallituksen voitonjakoehdotus
44	Tilintarkastuskertomus

Panostaja Oyj:n hallituksen toimintakertomus

KONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS

Panostaja-konsernin liikevaihto oli päättyneellä tilikaudella 140,5 milj. euroa (120,0 milj. euroa). Liikevaihdon kasvu aiheutui kuluvan ja edellisen tilikauden aikana toteutetuista yritysostoista, joiden vaikutus tilikauden liikevaihtoon oli 27,6 milj. euroa sekä rakentamisen markkinan pirstumisesta. Konsernin liikevaihtoa heikensivät erityisesti teknologiateollisuudessa jatkunut matalasuhdanne sekä vaikeana jatkuneesta markkinatilanteesta johtunut liikevaihdon lasku Ympäristöteknologia-segmentissä.

Konsernin liiketoimintaa harjoittavista segmenteistä yhdeksän ylitti viime vuoden liikevaihtotason ja neljä jäi viime vuoden liikevaihtotasosta. Liikevaihto kasvoi Autovaraosat, Digitaaliset painopalvelut, Helat, Kannakkeet, Lisäarvologiikka, LVI-Tukkukauppa, Puusepänteollisuus, Takoma sekä Turvallisuus-segmenteissä. Liikevaihto laski Kiinnikkeet, Lämpökäsittely, Teknokemia ja Ympäristöliiketoiminta-segmenteissä.

Konsernin liiketappio oli -1,6 milj. euroa (liikevoitto 4,3 milj. euroa) ja tulos ennen veroja oli -4,0 milj. euroa (2,1 milj. euroa). Liikevoittoprosentti oli -1,1 % (3,6 %). Konsernin nettorahoituskulut olivat noin -2,6 milj. euroa (-2,3 milj. euroa). Konsernin henkilöstön määrä tilikaudella oli keskimäärin 967 (790) henkilöä. Tilikauden lopussa konsernin henkilöstömäärä oli 970 (921).

Konsernin kolmestatoista liiketoimintaa harjoittavasta segmentistä viidessä liikevoitto parani ja kahdeksassa heikkeni viime vuodesta. Kannattavuuttaan paransivat Autovaraosat, Digitaaliset painopalvelut, Teknokemia, Turvallisuus ja Puusepänteollisuus, muissa liikevoitto heikkeni. Konsernin kannattavuutta heikensivät Ympäristöteknologia-segmentin liiketappio sekä teknologiateollisuutta palvelevien Takoma-, Lisäarvologiikka- ja Lämpökäsittely-segmenttien kannattavuuden heikentyminen. Ympäristöteknologia-segmentin liiketappioon (-4,5 milj. euroa) sisältyi 9.4.2010 toteutetun liiketoimintakaupan seurauksena kirjattu -0,7 milj. euron myyntitappio sekä -1,5 milj. euron liikearvon alaskirjaus. Edellisellä tilikaudella toteutettu konsernin kiinteistöjen myynti vaikutti vertailutilikauden liikevoittoon 4,2 milj. euroa.

Verotuksen oikaisulautakunta antoi elokuussa 2008 päätöksen Panostaja Oyj:n käyttöomaisuuden myyntivoittojen verotuksesta. Takoma Oyj:n osakkeiden pääomanpalautukseen liittyvässä ennakkopäätöksessä keväällä 2008 konserniverokeskus katsoi kokonaisarvion perusteella Panostaja Oyj:n elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 §:ssä tarkoitetuksi pääomasijoittajaksi. Pääomasijoittajalle käyttöomaisuusosakkeiden luovutusvoitot ovat veronalaista tuloa. Säännönmukaisessa verotuksessa 2007 ja 2008 konserniverokeskus on katsonut Panostaja Oyj:n edellä mainituksi pääomasijoittajaksi ja on verottanut Panostaja Oyj:tä eräistä käyttöomaisuusosakkeiden luovutusvoitoista. Panostaja Oyj teki vuoden 2007 verotuksesta oikaisuvaatimuksen oikaisulautakunnalle vaatien myytyjen käyttöomaisuusosakkeiden luovutuksen verovapautta. Verotuksen oikaisulautakunta on antanut kielteisen päätöksen koskien Panostaja Oyj:n oikaisuvaatimusta ja katsonut Panostajan pääomasijoittajaksi. Panostaja Oyj on jättänyt joulukuun 2009 puo- livali- ssa valituksen oikaisulautakunnan päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen käsittely hallinto-oikeudessa on edelleen kesken.

PANOSTAJA OYJ

Emoyhtiö Panostaja Oyj:n liikevaihto oli 0,05 milj. euroa (0,05 milj. euroa).

Liiketappio oli -2,6 milj. euroa (-1,5 milj. euroa). Emoyhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli -2,1 milj. euroa (1,9 milj. euroa). Emoyhtiön tilikauden tappioksi muodostui -2,1 milj. euroa (tilikauden voitto 1,7 milj. euroa).

PANOSTAJA-KONSERNIN LIIKETOIMINTA-SEGMENTIT

Tilikauden 1.11.2009–31.10.2010 alusta Panostaja-konsernin liiketoiminta raportoidaan neljässätoista segmentissä, jotka ovat Turvallisuus, LVI-tukkukauppa, Takoma, Digitaaliset painopalvelut, Helat, Lisäarvologiikka, Lämpökäsittely, Autovaraosat, Ympäristöteknologia, Puusepänteollisuus, Kannakkeet, Kiinnikkeet, Teknokemia sekä Muut (emoyhtiö). Uudet raportoitavat segmentit on muodostettu, koska ne tuottavat keskenään erilaisia tuotteita ja palveluja.

Konsernin segmenttiraportointi perustuu liiketoiminnallisiin segmentteihin.

TURVALLISUUS

Novacausa I -konserni on valtakunnallisesti toimiva turvallisuusteknologian ja -palveluiden, lukituksen, oviautomaatiikan sekä kulunvalvontatuotteiden ja -ratkaisujen asiantuntijakonserni, jolla on toimipisteet Helsingissä, Tampereella, Turussa, Porissa, Seinäjoella, Jyväskylässä ja Oulussa, ja josta Panostajan omistusosuus on 70 prosenttia. Novacausa I Oy:n lisäksi konserniin kuuluu varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä Flexim Security Oy. Konsernin toimitusjohtajana toimii Jukka Laakso.

Segmentin liikevaihto kasvoi 18,8 milj. eurosta 21,9 milj. euroon (+16,7%). Liikevoitto kasvoi 0,4 milj. eurosta 1,2 milj. euroon. Sekä liikevaihdon että liikevoiton kehitykseen vaikutti huomattavasti edellisellä tilikaudella ostettu Bewator Oy ja sen liiketoimintojen yhdistäminen osaksi Turvallisuus-segmentin toimintaa. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 151 (146).

LVI-TUKKUKAUPPA

LVI-Tukkukauppa-segmentti muodostuu Eurotermo Holding-konsernista. Segmentin liikevaihto kasvoi 2,3 milj. euroa (+13%) 17,3 milj. eurosta 19,6 milj. euroon. Liikevaihdon kasvua tuki saneeraus- rakentamisen positiivinen kehitys sekä rakennusmarkkinoiden pirstuminen. Operatiivinen liiketulos kasvoi ollen 0,3 milj. euroa. Edellisen tilikauden liiketulokseen sisältyi kiinteistöjen myynnistä saatu voitto (1,4 milj. euroa). Henkilöstömäärä pysyi ennallaan. Eurotermo Holding on LVI-alan tukkukauppaa harjoittava konserni, jolla on toimipisteet Helsingissä, Espoossa, Seinäjoella, Vantaalla ja Tampereella. Panostaja-konsernin omistus Eurotermo Holding Oy:stä on 63,3 prosenttia. Varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä on Eurotermo Holding Oy:n sataprosenttisesti omistama Lämpö-Tukku Oy. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Jouko Tyrkkö. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 37 (38).

TAKOMA

Takoma-konserniin kuuluu kolme konepajateollisuuden yhtiötä, Tampereen LaatuKoneistus Oy, Hervannan Koneistus Oy ja Takoma Gears Oy. Emoyhtiönä toimii Panostajan 65 prosenttisesti omistama Takoma Oyj. Kaikkien yhtiöiden toimitusjohtajana toimii Kimmo Korhonen.

Takoman liikevaihto kasvoi 3,6 milj. euroa (+23,7%) 15,4 milj. eurosta 19,0 milj. euroon. Liiketulos laski Takomassa -0,3 milj. eurosta -1,7 milj. euroon. Takomassa henkilöstömäärä kasvoi 82:sta 168:n (+90 henkilöä). Takoma toteutti 31.3.2010 yritysosaston, jossa se hankki Moventas Parkano Oy:n koko osakekannan. Yhtiö (Takoma Gears Oy) yhdistettiin konserniin huhtikuun alusta, mikä vaikutti liikevaihdon kasvuun. Teknologiateollisuuden asiakkaiden matalasuhdanne vaikutti negatiivisesti sekä liikevaihtoon että liiketappioon. Yhdistämisellä hankitun omaisuuden arvostaminen käypään arvoon ja suorat hankinnan kulut rasittivat tilikauden tulosta -0,5 milj. euroa. Teknologiateollisuuden asiakkaiden matalasuhdanne vaikutti negatiivisesti sekä liikevaihtoon että liiketappioon eikä asiakkaiden parantunut tilanne ehtinyt vielä vaikuttaa segmentin neljänneksen kvartaalin tulokseen. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 168 (82).

DIGITAALISET PAINOPALVELUT

Digiprint Finland -konsernin liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä toimivat digitaalisia painotuotteita ja -palveluita tarjoavat yritykset Kopijyvä Oy ja Domus Print Oy. Yhtiöiden palvelumuotoja ovat kopiointi, tulostus, CAD-päällepiirto, digitaalinen painaminen, skannaus, SokoPro-projektipankki ja lähettipalvelut. Yhtiön palvelevat toimipisteet sijaitsevat Etelä-, Keski- sekä Itä-Suomessa. Lisäksi yrityksellä on toimintaa Tallinnassa ja Pietarissa. Panostajan omistusosuus konsernista on 65,8 prosenttia. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Heimo Viinanen.

Digitaaliset painopalvelut-segmentin liikevaihto kasvoi 13,5 milj. eurosta 21,7 milj. euroon ja liikevoitto 2,0 milj. eurosta 3,2 milj. euroon. Kasvuun vaikutti sekä edellisellä tilikaudella toteutettu Sokonet-yritysosto että operatiivisen toiminnan positiivinen kehittyminen. Digitaaliset painopalvelut-segmentti laajeni 3.6.2010 toteutetulla yritysostolla, jossa Domus Print Oy muuttui osakkuusyhtiöstä tytäryhtiöksi. Kaupalla oli positiivinen vaikutus sekä segmentin liikevaihtoon että liikevoittoon. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 256 (192).

HELAT

Suomen Helasto -konserni on Seinäjoella toimiva helatuotteiden tukkukauppaan ja palveluihin erikoistunut konserni. Panostaja-konsernin omistus Suomen Helasto Oy:stä on 100 prosenttia. Varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä on Suomen Helasto Oy:n sataprozenttisesti omistama Suomen Helakeskus Oy. Helat-segmentin liikevaihto kasvoi 11,7 milj. eurosta 12,3 milj. euroon (+5,2%). Liikevoitto laski 1,2 milj. eurosta 0,7 milj. euroon. Sekä rakennus- että kalusteheloissa asiakkaiden kysyntä on elpymässä, mikä kasvatti liikevaihtoa. Yhtiö muutti kesäkuussa Seinäjoella uuteen logistiikkakeskukseen ja yhdisti segmentin toiminnot yhteen organisaatioon ja toimipisteeseen. Edellisen tilikauden liikevoitto sisältää myyntivoittoa kiinteistöistä 0,1 milj. euroa. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Pekka Koskenkorva. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 32 (34).

LISÄARVOLOGISTIikka

Lisäarvologistiikka-segmentti muodostuu Vindea Group -konsernista. Varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä on Vindea Oy. Vindea Oy toimii Hyvinkäällä pääosin varaosavalmistus- ja logistiikka-

katoimialalla. Lisäksi yhtiö tuottaa logistiikka- ja lähetysojia Hämeenlinnassa sekä tarjoaa pakkaus- ja logistiikkapalveluita Helsingissä, Vantaalla, Järvenpäässä, Jokelassa ja Tampereella. Konsernin ydinosaamiseen kuuluu lisäksi metalliosien ja -komponenttien hankintapalvelut sekä lähetyso- ja varastointipalvelut. Vindea Oy on Panostaja Oyj:n 66,1 % omistama tytäryhtiö. Lisäarvologistiikka-segmentin liikevaihto kasvoi 9,4 milj. eurosta 15,1 milj. euroon (+61,1), mutta liiketulos heikkeni 0,3 milj. eurosta -0,5 milj. euroon. Liikevaihtoa kasvatti edellisellä tilikaudella toteutettu yritysosto. Liikevaihtoa heikensi teknologiateollisuuden toimivien asiakkaiden alhainen volyyymi sekä toimintojen ja organisaatioiden yhdistämisen kulut. Vindea-konsernin kaikkien yhtiöiden toimitusjohtajana toimii Risto Rousku. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 123 (175).

LÄMPÖKÄSITTELY

Lämpökäsittely-segmentin liikevaihto laski 7,4 milj. eurosta 6,6 milj. euroon (-11,2 %) teknologiateollisuuden yleisen kysynnän heikkenemisen seurauksena. Liiketulos heikkeni 0,5 milj. eurosta 0,2 milj. euroon. Heatmasters Group -konserniin kuuluu Suomessa kaksi liiketoimintaa harjoittavaa yhtiötä Lahden Lämpökäsittely Oy ja Heatmasters Oy, jotka toimivat Lahdessa ja Kouvolassa. Konsernilla on toimintaa tytäryhtiönä Puolassa ja Ruotsissa. Heatmasters Group -konserni tuottaa asiakkailleen metallien lämpökäsittelypalveluita sekä valmistaa lämpökäsittelyprosessiin ja sen hallintaan liittyviä koneita ja laitteita. Heatmasters Group Oy on Panostaja Oyj:n 80 % omistama tytäryhtiö. Lämpökäsittelypalveluiden kysyntä ja investoinnit uuslaitokantaan ovat teknologiateollisuuden matalasuhdanteessa alhaalla. Heatmasters Group -konsernin kaikkien yhtiöiden toimitusjohtajana toimii Juha Saarikunnas. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 64 (66).

AUTOVARAOSAT

KL-Parts-konserni on Tampereella, Jyväskylässä ja Rovaniemellä toimiva Mercedes-Benz ja BMW -henkilöautojen alkuperäisvaraosa-kauppaan erikoistunut konserni. Panostaja-konsernin omistus KL-Parts Oy:stä on 75 prosenttia. Varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä on KL-Parts Oy:n sataprozenttisesti omistama KL-Varaosat Oy. Autovaraosat-segmentin liikevaihto kasvoi 7,3 milj. eurosta 8,5 milj. euroon (+15,5 %) ja liikevoitto kasvoi 0,7 milj. eurosta 0,8 milj. euroon. Mercedes-Benz ja BMW -henkilöautojen ikäjakautuma ovat kasvattaneet kyseisten merkkien alkuperäisvaraosien kysyntää. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Jarkko Iso-Eskeli. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 31 (30).

YMPÄRISTÖTEKNOLOGIA

Ympäristöteknologia-segmentti muodostuu Ecosir Group -konsernista. Varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä on Ecosir Group Oy. Yhtiö on erikoistunut jäte- ja kiinteistöhuollon laiteratkaisuihin. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Mauri Leponen. Segmentin liikevaihto laski 6,4 milj. eurosta 2,6 milj. euroon (-59,5%). Liiketappio kasvoi -2,2 milj. eurosta -4,5 milj. euroon. Investoinnit ympäristöteknologiaan ovat taantuman seurauksena olleet jäissä loppuvuodesta 2008 lähtien. Suunnitellut tai tarjotut asiakasprojektit ovat siirtyneet eteenpäin. Yhtiö myi liiketoimintakaupalla kevyet ja keskiraskaat tuoteryhmänsä. Liiketoimintakaupasta kirjattiin -0,7 milj. euron myyntitappio. Lisäksi arvonalennustestin tuloksena tehtiin -1,5 miljoonan euron alaskirjaus segmentin liikearvoon. Panostajan omistusosuus on 70,2 prosenttia. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 9 (45).

PUUSEPÄNTEOLLISUUS

Puusepänteollisuus-segmentin emoyhtiönä toimii Suomen Puunjalostus Oy, josta Panostaja Oyj omistaa 100 prosenttia. Suomen Puunjalostus -konsernin kaikkien yhtiöiden toimitusjohtajana toimii Tapani Harjunen. Segmentin liikevaihto kasvoi 0,5 milj. euroa (+11,0 %) 4,8 milj. eurosta 5,3 milj. euroon ja liikevoitto parani 0,1 milj. eurosta 0,4 milj. euroon (+0,3 milj. euroa). Liikevaihdon ja kannattavuuden parantuminen johtuvat markkinaosuuden kasvattamisesta sekä operatiivisen toiminnan tehostamisesta.

Suomen Puunjalostus Oy:n liiketoimintaa harjoittava yhtiö Matti-Ovi on Laitilassa toimiva massiivisten sisäovien valmistusta ja markkinointia harjoittava konserni. Puuporras-liiketoiminta myytiin tilikauden aikana liiketoimintakaupalla. Panostajan omistusosuus Matti-Ovi-konsernista on 70 prosenttia. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 35 (41).

KANNAKKEET

Kannakkeet-segmentin tuotot muodostuvat LVI-alan kannakkeiden maahantuonnista, valmistuksesta ja tukkukaupasta. Segmentin emoyhtiönä toimii Kannake Oy ja varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä Toimex Oy. Yhtiön toimipisteet sijaitsevat Tampereella ja Helsingissä. Panostajan omistusosuus on 70,4 prosenttia. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Kalervo Pentti. Segmentin liikevaihto kasvoi 3,3 milj. eurosta 3,6 milj. euroon (+9,5 %). Liikevoitto puolestaan laski 1,0 milj. eurosta 0,3 milj. euroon. Keväällä alkanut uudisrakentamisen piristyminen kasvatti kannakkeiden kysyntää. Edellisen tilikauden liikevoitto sisälsi myyntivoittoa kiinteistöistä 0,8 milj. euroa. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 16 (16).

KIINNIKKEET

Kiinnikekeskus Services -konserni on Helsingissä, Tampereella ja Porissa toimiva kiinnitystarvikkeita ja niihin liittyviä palveluita tarjoava konserni. Panostaja-konsernin omistus Kiinnikekeskus Services Oy:stä on 100 prosenttia. Varsinaista liiketoimintaa konsernissa harjoittaa Kiinnikekeskus Services Oy:n sataprosenttisesti omistama Suomen Kiinnikekeskus Oy. Suomen Kiinnikekeskuksen liikevaihto pysyi edellisen tilikauden tasolla 2,8 milj. euroa. Liiketappio kasvoi -0,2 milj. euroa kokonaisliiketappion ollessa -0,2 milj. euroa. Segmentin teknologiateollisuusasiakkaiden aktiviteetit ovat yhä alhaisella tasolla. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Ari Suomalainen. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 24 (26).

TEKNOKEMIA

Annektor-konserni on Lahdessa toimiva teknokemian konserni, josta Panostajan omistusosuus on 100 prosenttia. Annektor Oy:n lisäksi konserniin kuuluu varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä Oy Alfa-Kem Ab. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Veli-Heikki Saari. Teknokemia-segmentissä liikevaihto laski 2,5 milj. eurosta 2,0 milj. euroon (-17,1 %). Liiketappio -0,4 milj. euroa pieneni -0,1 milj. euron liiketappioksi. Talouden matalasuhdanne on vähentänyt teknokemian tuotteiden kysyntää erityisesti konepajatuoteryhmän osalta. Edellisen tilikauden liiketappio sisältää liikearvon alakirjausta -0,5 milj. euroa. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 14 (21).

MUUT LIIKETOIMINNOT

Muut liiketoiminnot -segmentti muodostuu emoyhtiö Panostaja Oyj:stä. Emoyhtiön lisäksi muut liiketoiminnot -segmentissä on raportoitu kohdistamattomat erät. Konsernieliminoinnit raportoitiin kohdassa Eliminoinnit.

RAHOITUS

Konsernin maksuvalmius oli hyvä ja liiketoiminnan kassavirta (1,3 milj. euroa) positiivinen. Konsernin rahavarat ja rahoitusarvopaperit olivat 11,4 milj. euroa (28,3 milj. euroa).

Konsernin omavaraisuusaste oli 31,9 % (37,9 %) ja korolliset nettovelat 51,8 milj. euroa (30,2 milj. euroa). Panostaja Oyj:n vaihdettavaa pääomallinaa oli nettoveloista 17,2 milj. euroa (17,2 milj. euroa).

Varsinainen yhtiökokous 27.1.2010 hyväksyi hallituksen ehdotuksen osingonjaosta. Osinkoa jaettiin 0,12 euroa per osake. Osingonjaon täsmäytyspäivä oli 1.2.2010 ja maksupäivä 8.2.2010 alkaen. Osinkoa maksettiin emoyhtiön osakkeenomistajille yhteensä 5,5 milj. euroa.

Nettovelkaantumisaste oli 123,1 prosenttia (58,9 %). Oman pääoman tuotto oli -6,9 prosenttia (2,6 %). Sijoitetun pääoma tuotto oli -1,1 prosenttia (4,7 %).

INVESTOINNIT SEKÄ TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA

Konsernin bruttoinvestoinnit päättyneellä tilikaudella olivat 15,7 milj. euroa (23,0 milj. euroa). Konsernin suurimmat yksittäiset investoinnit olivat Moventas Parkano Oy:n hankinta sekä Domus Print Oy:n hankinta.

Tuotekehitysmenoja aktivoitiin tilikaudella 0,1 milj. euroa. Tutkimus- ja tuotekehitysmenojen osuus konsernin liikevaihdosta oli 0,1 prosenttia.

RISKIT

Konserni ottaa hallittuja riskejä hyödyntääkseen liiketoimintamahdollisuudet optimaalisella tavalla. Konsernin tavanomaiset liikeluonteelliset riskit liittyvät konsernin eri toimialojen markkina- ja kilpailutilanteeseen, asiakas- ja toimittajariskeihin sekä yrityskauppoihin ja näiden rahoitukseen liittyviin riskeihin.

Konsernin kolmesta liiketoiminta-alueesta toimivat erilaisilla toimialoilla. Tavoitteena on, ettei konsernin taloudellinen tulos ole olennaisesti riippuvainen yksittäisen liiketoiminta-alueen kehityksestä ja tuloksesta, mutta suhdannetilanteesta riippuen ja liiketoiminta-alueen kasvaessa sen merkitys koko konsernin kannalta korostuu, jolloin riski voi olla olennainen. Konsernin taloudellinen tulos ja kehitys eivät ole normaalisti yksittäisestä asiakkaasta riippuvainen, mutta yksittäisen liiketoiminta-alueen tulokseen ja kehitykseen yhden tai useamman merkittävän asiakkaan menettämisellä voi olla taloudellisia vaikutuksia.

Konsernin taloudelliseen tulokseen ja kehitykseen yleisellä suhdannekehityksellä ja erityisesti Suomen talouden kehityksellä voi olla merkittävä vaikutus. Konsernin tulokseen ja kehitykseen vaikuttavat myös kausiluonteisuus. Liiketoimintojen kausivaihtelut vaikuttavat siten, että tavanomaisesti vuoden ensimmäinen vuosipuolisko on heikompi kuin vuoden jälkimmäinen vuosipuolisko. Kilpailutilanteen jatkuva muutos kuten hintakilpailu ja yksittäiselle liiketoiminta-alueelle tulevat uudet kilpailijat voivat vaikuttaa konsernin taloudelliseen tulokseen ja kehitykseen, vaikka konserni ja sen liiketoiminta-alueet kehittävät jatkuvasti toimintojaan kilpailutilanteen mukaisesti. Lisäksi konsernin eri toimialojen liiketoiminnassaan käyttämien raaka-aineiden hinta- ja saatavuusriskit voivat vaikuttaa merkittävästi yksittäisen liiketoiminta-alueen taloudelliseen tulokseen ja kehitykseen, muttei normaalisti merkittävästi koko konsernin kehitykseen ja tulokseen.

Konsernin taloudelliseen tulokseen ja kehitykseen ei normaalisti ole merkittävää vaikutusta valuuttakurssi-, korko-, rahoitus- ja

luottotappioriskillä, mutta yksittäisen liiketoiminta-alueen taloudelliseen tulokseen ja kehitykseen näillä riskeillä voi olla merkittävä vaikutus. Konserni ja sen eri liiketoiminta-alueet ovat pyrkineet suojaautumaan näiltä riskeiltä eri tavoin, mutta aina suojaaminen ei ole mahdollista.

Konsernin henkilöstöön liittyvät riskit voivat vaikuttaa konsernin ja liiketoiminta-alueiden kehitykseen ja taloudelliseen tulokseen, mikäli avainhenkilöiden ja henkilöstön rekrytoinneissa epäonnistutaan.

Ympäristöön liittyvät riskit voivat vaikuttaa konsernin ja liiketoiminta-alueiden kehitykseen ja taloudelliseen tulokseen, mikäli kyseisten riskien hallinnassa epäonnistutaan. Konserni huomioi ympäristöasioihin liittyvän lainsäädännön ja sen mukanaan tuomat vastuut erityisen huolellisesti ja pyrkii toiminnassaan noudattamaan kestäväen kehityksen periaatteita. Konsernin tiedossa ei ole mitään merkittäviä ympäristöasioihin liittyviä riskejä.

Konsernilla on laaja vakuutusurva, joka kattaa aineelliset vahingot vakuutusehtojen mukaisesti. Omaisuusriskien vakuutustasoa seurataan säännöllisesti. Takuu-, keskeytys-, tuotevastuu- ja korjausriskeihin liittyvät riskit voivat vaikuttaa konsernin ja liiketoiminta-alueiden kehitykseen ja taloudelliseen tulokseen, mikäli kyseisten riskien hallinnassa epäonnistutaan. Konsernin yhtiöt pyrkivät varautumaan näihin riskeihin panostamalla toimitusketjun hallintaan, oman toiminnan laatuun ja tuotekehitykseen. Mikäli mahdollista nämä riskit katetaan myös vakuutusurvalla.

Yrityskauppoihin liittyvät riskit voivat vaikuttaa konsernin ja liiketoiminta-alueiden kehitykseen ja taloudelliseen tulokseen, mikäli kyseisten riskien hallinnassa epäonnistutaan. Konsernin tavoitteena on kasvaa myös yritysostojen kautta. Yritysostoihin liittyvää konsernin taseeseen kirjattua liikearvoa on n. 39,2 milj. euroa. IFRS-raportointiin siirtymisen jälkeen liikearvoa ei poisteta säännöllisesti vuosittain, vaan poistojen sijaan tehdään arvonalentumistestaus vähintään vuosittain tai silloin, kun on viitteitä arvonalentumisesta. Arvoja tarkistetaan normaalisti viimeisen vuosipuoliskon aikana budjetointiprosessin yhteydessä. Kansainvälinen investointilama voi pitkittyessään johtaa joidenkin liiketoiminta-alueiden liikearvotestauksen perusteena olevien ennusteiden muuttumiseen. Tällaisesta muutoksesta saattaisi aiheutua liikearvojen alaskirjaustarvetta.

Viranomaisten määräykset voivat vaikuttaa konsernin ja liiketoiminta-alueiden kehitykseen ja taloudelliseen tulokseen. Konsernissa ja eri liiketoiminta-alueissa seurataan määräyksien muutoksia ja niihin pyritään reagoimaan ennakoitua mikäli mahdollista.

KONSERNIRAKENNE

Panostaja Oyj:n tytäryhtiö Takoma Oyj osti maaliskuussa 2010 voimansiirtokomponentteja valmistavan Moventas Parkano Oy:n koko osakekannan. Moventas Parkano työllistää 103 henkilöä ja yhtiön tilikauden 1.1. – 31.12.2009 liikevaihto oli 22,6 milj. euroa.

Panostaja Oyj järjesteli ympäristöliiketoimintaansa huhtikuussa 2010 ja myi liiketoimintakaupalla Ecosir Groupin kevyet- ja keskiraskaat tuoteryhmät Ecosir Groupin merkittävän vähemmistöosakkaan Harri Salomaan omistamille yhtiöille. Järjestely merkitsi Ecosir Groupin kustannusrakenteen merkittävää keventymistä. Yhtiön työntekijöistä 25 siirtyi vanhoina työntekijöinä ostajan palvelukseen.

Panostaja Oyj:n tytäryhtiö Digiprint Finland Oy osti 37,5 % osuuden digitaalisia painopalveluja tarjoavan Domus Print Oy:n osakkeista Karhukopio Oy:lta kesäkuussa 2010. Aikaisemmin Digiprint Finland omisti 37,5 % osuuden Domus Printistä, joten kaupan myötä Panostaja-konsernin omistusosuus Domus Printissä kasvoi 75 %:iin ja yhtiö muuttui osakkuusyhtiöstä tytäryritykseksi.

Digiprint Finland Oy osti syyskuussa Domus Print Oy:n toimitusjohtajan Risto Jalon 25 % omistusosuuden yhtiöstä. Tässä yhteydessä Risto Jalo merkitsi emoyhtiö Digiprint Finland Oy:n osakkeita.

Domus Print Oy:n liikevaihto vuonna 2009 oli 4,3 miljoonaa euroa ja se työllistää noin 40 henkilöä. Lisäksi yhtiö on käännöstöimisto Lingoneer Oy:n pääomistaja.

Tilikauden aikana Panostaja-konsernin konsernirakennetta yksinkertaistettiin sulauttamalla 10 yhtiötä muihin Panostaja-konsernin yhtiöihin. Panostaja Real Estate Oy sulautui tilikauden aikana Panostaja Oyj:hin.

HALLINTO JA YHTIÖKOKOUKSET

Panostaja Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 27. tammikuuta 2010 Tampereella. Panostaja Oyj:n hallitukseen valittiin edelleen Matti Koskenkorva, Jukka Ala-Mello, Hannu Tarkkonen, Hannu Martikainen, Hannu Ketola ja uutena jäsenenä Satu Eskelinen. Välittömästi yhtiökokouksen jälkeen pidetyssä hallituksen järjestäytymiskokouksessa hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Matti Koskenkorva ja varapuheenjohtajaksi Jukka Ala-Mello. Varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin KHT Eero Suomela ja KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy vastuullisena tilintarkastajana KHT Janne Rjalahti.

Yhtiökokous hyväksyi esitetyn tilinpäätöksen 1.11.2008 – 31.10.2009 sekä hallituksen ehdotuksen tilikauden voiton siirtämisestä voittovaroihin ja että osinkoa jaetaan 0,12 euroa per osake. Osingonjaon täsmäytyspäivä oli 1.2.2010 ja maksupäivä 8.2.2010 alkaen. Lisäksi yhtiökokous myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Lisäksi varsinainen yhtiökokous peruutti yhtiökokouksen 26.1.2009 antaman omien osakkeiden hankintaa koskevan valtuutuksen ja valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta siten, että omia osakkeita hankitaan yhdessä tai useammassa erässä siten, että valtuutuksen perusteella voidaan omia osakkeita hankkia enintään määrä, joka yhdessä yhtiön tai sen tytäryhtiöiden muiden hallussa tai panttina olevien omien osakkeiden kanssa on enintään yksi kymmenesosa kaikista yhtiön osakkeista.

Osakkeet hankitaan muutoin kuin osakkeenomistajien omistusten mukaisessa suhteessa NASDAQ OMX Helsinki Oy:n järjestämissä julkisessa kaupankäynnissä kulloinkin vallitsevaan markkinahintaan. Osakkeiden hankinnassa noudatetaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjä.

Valtuutus on voimassa 18 kuukautta valtuutuksen antamisesta lukien.

Hallitus ei ole käyttänyt yhtiökokouksen antamaa valtuutusta omien osakkeiden hankinnasta tilikauden aikana.

Lisäksi yhtiökokous hyväksyi hallituksen esityksen yhtiöjärjestyksen 8 §:n muuttamisesta seuraavasti:

”8 § Yhtiökokouskutsu ja osallistuminen yhtiökokoukseen
Kutsu yhtiökokoukseen on toimitettava osakkeenomistajille aikaisintaan kaksi (2) kuukautta ja viimeistään kolme (3) viikkoa ennen kokousta sekä vähintään yhdeksän päivää ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää heidän yhtiön osakasluetteloon merkityillä osoitteillaan postitetuilla kirjatulla kirjeillä, muulla todisteellisella tavalla tai julkaisemalla kokouskutsu ainakin yhdessä yhtiökokouksen määräämässä valtakuunnallisen levikin omaavassa sanomalehdessä.

Osakkeenomistajan on, saadakseen osallistua yhtiökokoukseen, ilmoitauduttava yhtiölle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen (10) päivää ennen yhtiökokousta.”

Panostaja Oyj:n talousjohtaja Veli Ollila irtisanoutui syyskuussa 2010 tehtävistään ja aloitti joulukuun 2010 alusta ThermiSol Oy:n Elementti-tulosyksikön johtajan tehtävissä.

Panostaja-konsernin talousjohtajaksi kutsuttiin KTM, MBA Simo Mustila. Mustila vastaa konsernin talous-, rahoitus- ja hallintoasioista. Mustila on toiminut aikaisemmin DNA-konsernin talous- ja hallintojohtajana ja viimeksi Delta Motor Group Oy:ssä F&I Managerina.

OSAKEPÄÄOMA

Tilikauden päättyessä Panostaja Oyj:n osakepääoma oli 5.529.081,60 euroa. Osakkeiden lukumäärä on yhteensä 47.403.110 kappaletta.

Yhtiökokouksen 26.1.2009 ja hallituksen päätösten mukaisesti Panostaja Oyj luovutti 18.12.2009 hallituksen jäsenille kokouspalkkioiden maksuna yhteensä 5.585 kappaletta osakkeita sekä yhtiökokouksen 27.1.2010 ja hallituksen päätösten mukaisesti 11.3.2010 yhteensä 7.023 kappaletta, 10.6.2010 yhteensä 7 222 ja 9.9.2010 yhteensä 6.875 kappaletta osakkeita.

Yhtiön hallussa oleva omien osakkeiden määrä tilikauden lopussa oli 1.262.504 kappaletta. Omien osakkeiden määrä vastasi 2,7 prosenttia koko tilikauden lopun osakemäärästä ja äänimäärästä.

VAIHDETTAVA PÄÄOMALAINA

Vaihdettavan pääomalinan 2006 velkamäärä oli tilikauden lopussa 17.212.500 euroa ja se oikeuttaa yhteensä 10.125.000 uuden osakkeen merkitsemiseen. Tilikaudella pääomalinalla ei merkitty uusia osakkeita.

HALLITUKSEN EHDOTUS YHTIÖKOKOUKSELLE

Hallitus ehdottaa, että tilikauden tappio siirretään kertyneiden voitovarojen tilille, ja että osinkoa jaetaan voittovaroista ulkona oleville osakkeille 0,05 euroa/osake.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Panostaja Oyj:n tytäryhtiö Takoma Oyj tiedotti marraskuun 22. päivä, että se ennakoi koko tilikauden liiketappion olevan noin -1,7 miljoonaa euroa. Vaikka Takoma Oyj:n tilikauden liikevoitolla on merkittävä vaikutus Panostaja-konsernin liikevoittoon, Panostaja Oyj:n hallitus päätti pitää konsernin tulosennusteen ennallaan. Panostaja-konsernin tilikauden 11/2009 – 10/2010 liiketappion arviointiin olevan n. -1,5 miljoonan euron tasolla.

NÄKYMÄT TULEVALLE TILIKAUDELLE

Panostaja-konserni keskittyy perusliiketoimintastrategiansa mukaiseen liikeideaan ja nykyisten liiketoiminta-alueiden kehittämiseen. Suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtyminen, jatkuvasti voimistuvat muutokset yritysten liiketoimintaympäristössä ja kansainvälistyminen, tuovat markkinoille lähivuosina suuren joukon ostettavia yrityksiä. Aktiivinen omistaja-arvon kehittäminen ja rahoitusmahdollisuudet luovat hyvän perustan toiminnan voimakkaalle laajentamiselle. Lisääntyvä yritystarjonta perinteisillä toimialoilla toimivissa pk-yrityksissä mahdollistaa sekä laajentumisen jatkamisen uusille liiketoiminta-alueille että nykyisten liiketoiminta-alueiden kasvattamisen.

Suhdanneodotukset nykyisten liiketoiminta-alueiden toimialoilla ovat voimakkaasti sidoksissa asiakasyritysten näkymiin. Vaikka suhdanneodotukset ovat muuttuneet pääosin positiiviseen

suuntaan, niin talouden käänteestä pysyvään kasvuun on edelleen olemassa epävarmuutta erityisesti euroalueen luottokriisin vuoksi. Toisaalta euron heikentyminen tuo kilpailukykyä vientiä harjoittaville konsernin asiakasyrityksille. Panostaja-konsernin eri liiketoiminta-alueilla näkymät vaihtelevat varovaisen positiivisista positiivisiin. Vaikka suhdannetilanteesta olisikin jo tapahtunut pysyvä käänne parempaan, niin markkinoilla on myös riittävästi mahdollisuuksia yritysostoihin ja Panostaja-konsernin kasvustrategiaa on tarkoitus toteuttaa hallituilla yritysostoilla erityisesti olemassa oleville liiketoiminta-alueille. Pysyvämpi suhdannekäänne mahdollistaisi myös joistain liiketoiminta-alueista luopumisen.

Panostaja-konsernin tilikauden liikevaihdon odotetaan ylittävän edellisen tilikauden tason. Liiketoiminta-alueiden kannattavuuden arvioidaan paranevan huomattavasti, jolloin konsernin tilikauden tuloksen arvioidaan olevan selvästi positiivinen.

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

1 000 euroa	Liitetieto	1.11.2009 – 31.10.2010	1.11.2008 – 31.10.2009
Liikevaihto		140 517	120 050
Liiketoiminnan muut tuotot	9	1 974	5 040
Materiaalit ja palvelut		72 135	64 826
Henkilöstökulut	11	41 110	32 560
Poistot ja arvonalentumiset	12	6 184	4 087
Liiketoiminnan muut kulut	13	24 663	19 322
Liiketulos		-1 601	4 295
Rahoitustuotot	14	362	1 096
Rahoituskulut	15	-2 954	-3 362
Osuus osakkuusyrityiden tuloksesta	10	224	23
Tulos ennen veroja		-3 969	2 052
Tuloverot	16	764	-707
Tulos jatkuvista liiketoiminnoista		-3 205	1 345
Voitto myydyistä liiketoiminnoista	7	0	0
Tilikauden tulos		-3 205	1 345
Jakautuminen			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		-2 775	693
Vähemmistölle		-430	652
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista, €	17		
Laimentamaton		-0,060	0,015
Laimennettu		-0,060	0,015
Tulos/osake myydyistä liiketoiminnoista, €	17		
Laimentamaton		0,000	0,000
Laimennettu		0,000	0,000
Tulos/osake jatkuvista ja myydyistä liiketoiminnoista, €	17		
Laimentamaton		-0,060	0,015
Laimennettu		-0,060	0,015
Laaja konsernin tuloslaskelma			
Kauden tulos		-3 205	1 345
Laajan tuloslaskelman erät			
Muuntoerot		80	-117
Kauden laaja tulos		-3 125	1 228
Jakautuminen			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		-2 695	576
Vähemmistölle		-430	652
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta laajasta tuloslaskelmasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista, €	17		
Laimentamaton		-0,058	0,017
Laimennettu		-0,058	0,017
Tulos/osake myydyistä liiketoiminnoista, €	17		
Laimentamaton		0,000	0,000
Laimennettu		0,000	0,000
Tulos/osake jatkuvista ja myydyistä liiketoiminnoista, €	17		
Laimentamaton		-0,058	0,017
Laimennettu		-0,058	0,017

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä

Konsernin tase, IFRS

1 000 euroa

Liitetieto

31.10.2010

31.10.2009

VARAT

Pitkäaikaiset varat

Liikearvo	18	39 256	36 414
Muut aineettomat hyödykkeet	18	5 641	5 358
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	19	16 406	11 140
Osuudet osakkuusyhtiöissä	21	2 387	2 835
Muut pitkäaikaiset varat	22, 23	4 397	4 249
Laskennalliset verosaamiset	23	3 871	2 102
Pitkäaikaiset varat yhteensä		71 958	62 098

Lyhytaikaiset varat

Vaihto-omaisuus	24	24 049	23 021
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25	24 760	21 344
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		224	657
Rahoitusarvopaperit	26	833	1 979
Rahavarat	27	10 438	26 322
Lyhytaikaiset varat yhteensä		60 304	73 323

Varat yhteensä

132 262

135 421

OMA PÄÄOMA JA VELAT

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma

Osakepääoma	28	5 529	5 529
Ylikurssirahasto	28	4 646	4 646
Muuntoero		-56	-123
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	28	11 574	11 876
Kertyneet voittovarot		6 497	14 792
Yhteensä		28 190	36 720

Vähemmistön osuus

13 922

14 560

Oma pääoma yhteensä

42 112

51 280

Pitkäaikaiset velat

Laskennalliset verovelat	23	1 693	1 730
Rahoitusvelat	30	49 572	50 290
Pitkäaikaiset velat yhteensä		51 265	52 020

Lyhytaikaiset velat

Lyhytaikaiset rahoitusvelat	30	14 416	9 301
Ostovelat ja muut velat	31, 32	24 469	22 820
Lyhytaikaiset velat yhteensä		38 885	32 121

Velat yhteensä

90 150

84 141

Oma pääoma ja velat yhteensä

132 262

135 421

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

1 000 euroa	Liitetieto	2010	2009
Liiketoiminta			
Tilikauden tulos		-3 205	1 345
Oikaisut:			
Poistot	12	4 725	3 594
Arvon alentumiset	12	1 459	493
Rahoitustuotot ja -kulut	14, 15	2 592	2 266
Osuus osakkuusyrityksen tuloksesta	10	-224	-23
Verot	16	-764	707
Käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	9, 13	721	-4 218
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		129	461
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta		5 433	4 625
Käyttöpääoman muutos			
Korottomien saamisten muutos		402	5 512
Korottomien velkojen muutos		-1 512	-774
Vaihto-omaisuuden muutos		1 666	956
Käyttöpääoman muutos		556	5 694
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		5 989	10 319
Rahoituserät ja verot:			
Maksetut korot		-2 875	-3 815
Saadut korot		370	1 137
Maksetut verot		-2 220	-5 601
Rahoituserät ja verot		-4 725	-8 279
Liiketoiminnan nettorahavirta		1 264	2 040
Investoinnit			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-3 737	-4 730
Osakkuusyritysten hankinta		0	-3 281
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynti		1 147	10 049
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	6	-11 967	-15 002
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla		0	450
Osakkuusyritysten myynti		191	
Muiden osakkeiden myynnin luovutusvoitot		159	0
Lainasaamisten muutos		-126	44
Investointien nettorahavirta		-14 333	-12 470
Rahoitus			
Tytäryhtiöiden osakeanti vähemmistölle		0	2 803
Lainojen nostot		11 150	6 520
Lainojen takaisinmaksut		-9 298	-10 094
Omien osakkeiden hankinta		0	-675
Omien osakkeiden myynti		38	33
Maksetut osingot		-5 868	-5 875
Rahoituksen nettorahavirta		-3 978	-7 288
Rahavarojen muutos		-17 047	-17 718
Rahavarat kauden alussa		28 300	46 018
Valuuttakurssien vaikutus		18	0
Rahavarat kauden lopussa		11 271	28 300

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS

1 000 euroa	Liitetieto	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	Muunto- erot	Voitto- varat	Vähem- mistö- osuus	Yhteensä
Oma pääoma 1.11.2008		5 529	4 646	12 403	-6	19 669	11 562	53 803
Osakeperusteisten maksujen kustannus	29			95				95
Tilikauden voitto						692	652	1 344
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä		0	0	95	0	692	652	1 439
Oman pääoman osuus vaihdettavasta pääomalinasta				20				20
Osingonjako						-5569	-320	-5 889
Omien osakkeiden hankinta				-675				-675
Omien osakkeiden myynti				33				33
Muuntoerot					-117			-117
Vähemmistöosuus							2 666	2 666
Muut oman pääoman muutokset yhteensä		0	0	-622	-117	-5 569	2 346	-3 962
Oma pääoma 31.10.2009		5 529	4 646	11 876	-123	14 792	14 560	51 280
Oma pääoma 1.11.2009		5 529	4 646	11 876	-123	14 792	14 560	51 280
Osakeperusteisten maksujen kustannus	29			17				17
Tilikauden voitto						-2 775	-430	-3 205
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä		0	0	17	0	-2 775	-430	-3 188
Osingonjako						-5 534	-367	-5 901
Omien osakkeiden myynti				38				38
Muuntoerot					66	14		80
Osakeanti				-425				-425
Vähemmistöosuus							160	160
Muut muutokset				68				68
Muut oman pääoman muutokset yhteensä		0	0	-319	66	-5 520	-207	-5 980
Oma pääoma 31.10.2010		5 529	4 646	11 574	-57	6 497	13 923	42 112

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä

Konsernin tilinpäätöksen liitetiedot

1. YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Panostaja Oyj yhdessä sen tytäryritysten kanssa ("Panostaja" tai "konserni") muodostavat monialakonsernin, jonka päämarkkina alue on Suomi. Konserni toimii tällä hetkellä kolmellatoista liiketoiminta-alueella. Emoyhtiö Panostaja Oyj panostaa suomalaisiin perinteisten toimialojen pieniin ja keskiuuriin yrityksiin ensisijassa yritysostoin.

Panostaja Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, joka toimii Suomen valtion lainsäädännön alaisena. Yhtiön osakkeet noteerattiin vuodesta 1989 vuoteen 1998 meklarilistalla sekä vuodesta 1998 Helsingin Pörssin I -listalla. Listauudistuksen 2.10.2006 jälkeen yhtiön osakkeet on NASDAQ OMX Helsingissä. Yhtiön kotipaikka on Tampere ja sen pääkonttorin osoite on Postitorvenkatu 16, 33840 Tampere, mistä jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa. Panostaja Oyj:n hallitus on kokouksessaan 15. joulukuuta 2010 hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen 27.1.2011 pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

2. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.10.2010 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja. Ennen 1.11.2004 tapahtuneiden liiketoimintojen yhdistämisten osalta liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS:n mukaisena oletushankintamenona. Näiden hankintojen luokittelua tai tilinpäätöskäsittelyä ei ole oikaistu avaavaa IFRS-tasetta laadittaessa.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamien tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa "Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuuskijät".

TYTÄRYRITYKSET

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyritys Panostaja Oyj ja kaikki sen tytäryritykset.

Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Myös potentiaalisen äänivallan

olemassaolo on otettu huomioon määräysvallan syntymisen ehtoja arvioitaessa silloin, kun potentiaaliseen äänivaltaan oikeuttavat instrumentit ovat tarkasteluhetkellä toteutettavissa. Määräysvallalla tarkoitetaan oikeutta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Konsernin keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot, lukuun ottamatta vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja, on kirjattu kuluksi. Luovutettu vastike ei sisällä hankinnasta erillisenä käsiteltäviä liiketoimia. Näiden vaikutus on huomioitu hankinnan yhteydessä tulosvaikutteisesti. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti tai muihin laajan tuloksen eriin. Omaksi pääomaksi luokiteltua lisäkauppahintaa ei arvosteta uudelleen.

Hankitut tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Tilikauden voiton tai tappion jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisessä tuloslaskelmassa sekä laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomien omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritetään erikseen kullekin yritys-hankinnalle. Laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta esitetään omana eräänään taseessa oman pääoman osana. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistuosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

Vaiheittain toteutuvan hankinnan yhteydessä aiempi omistusosuus arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Konsernin menettäessä määräysvallan tytäryhtiössä, arvostetaan jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Ennen 1.11.2009 tapahtuneet hankinnat on käsitelty silloin voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

OSAKKUUSYRITYKSET

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Osak-

kuusyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappiosta ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrityksen veloitteiden täyttämiseen.

Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyrityksen välillä on eliminoitu konsernin omistussuuden mukaisesti. Osakkuusyrityssijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Konsernin omistussuutta vastaava tulos esitetään konsernin tuloslaskelmassa rivillä Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta.

SEGMENTTIRAPORTOINTI

Konsernin segmenttiraportointi perustuu liiketoiminnallisiin segmentteihin. Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Valuuttamääräiset liiketapahtumat merkitään toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Tilinpäätöshetkellä monetaariset saamiset ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntamisesta syntyneet kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Ei-monetaariset erät on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmien tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi kauden keskikurssia ja taseet tilinpäätöspäivän päättämiskursseja käyttäen. Tilikauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa, laajassa tuloslaskelmassa ja omassa pääomassa aiheuttavat muuntoeron, joka kirjataan muihin laajan tuloslaskelman eriin ja se sisältyy omassa pääomassa erään muuntoerot. Ulkomaisten tytäryritysten hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyvät muuntoerot kirjataan laajan tuloslaskelman eriin. Kun ulkomainen yksikkö myydään osittain tai kokonaan, omaan pääomaan kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteisiksi luokittelun oikaisuna osana myyntivoittoa tai -tappiota.

LIKEVAIHTO JA TULOUTUSPERIAATTEET

Liikevaihtoa esitettäessä myyntituotoista on vähennetty välilliset verot ja alennukset.

Tuotot kirjataan saadun tai saatavan vastikkeen käyvän arvon perusteella. Yleensä tuloutus tapahtuu luovutettaessa suorite. Pitkien projektien osalta yritys noudattaa pitkäaikaishankkeiden kirjaussääntöjä. Pitkäaikaishankkeen tuotot ja kulut kirjataan hankkeen valmistusasteen mukaisesti. Valmistusaste määritetään perustuen tilinpäätöspäivän toteutuneiden menojen osuuteen hankkeen arvioituista kokonaismenoista.

LIKEVOITTO

IAS 1 – Tilinpäätöksen esittäminen ei määrittele liikevoiton tai -tappion käsitettä. Konserni on määrittänyt sen seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutoksella sekä omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kuluilla oikaistuna, vähennetään työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumiset sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelman erät esitetään liikevoiton alapuolella. Kurssierot sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät liiketoimin-

taan liittyvistä eristä, mutten ne on kirjattu rahoituseriin.

TULOVEROT

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallinen vero on kirjattu tilinpäätöspäivään mennessä säädetyillä verokannoilla. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, kun kyseessä on alun perin kirjanpitoon merkittävä omaisuuserä tai velka eikä kyseessä ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä tällaisen omaisuus- tai velkaerän kirjaaminen vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon liiketoimen toteutumisaikana.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät käyttöomaisuudesta, tilinpäätössiirroista ja käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan tältä osin aina jokaisen raportointikauden päättämispäivänä.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT JA MYYDYT TOIMINNOT

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmät) luokitellaan myytävänä oleviksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä ja myynti on erittäin todennäköinen. Jos niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä sen sijaan, että se kertyisi niiden jatkuvasta käytöstä, ne esitetään kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi. Poistot pitkäaikaisista omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Lopetettu toiminto on konsernin osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka edustaa erillistä merkittävää liiketoiminta-alueetta tai maantieteellistä toiminta-alueetta, on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä merkittävästä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta, tai on tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan tarkoituksena myydä se edelleen. Myytyjen toimintojen tulos esitetään omalla rivillään konsernin tuloslaskelmassa.

LIKEARVO JA MUUT AINEETOMAT HYÖDYKKEET

1.11.2009 jälkeen tapahtuneiden liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta.

1.1.2004 – 31.12.2009 tapahtuneet yrityshankinnat on kirjattu aikaisemman IFRS-normiston (IFRS 3 (2004) mukaisesti. Ennen 1. marraskuuta 2004 syntynyt liikearvo vastaa aiemman kirjanpitoikäntönnön mukaista kirjanpitoarvoa siirtymäpäivänä. Tätä arvoa on käytetty IFRS -siirtymäpäivän liikearvon oletushankintamenona.

Liikearvo testataan vähintään vuosittain arvonalentumisen varalta ja se arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla. Arvonalentumistestausta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille.

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan kaudelle, jolla ne syntyvät. Kehittämismenot aktivoidaan, kun yritys pystyy todentamaan kehitettävän tuotteen teknisen toteutettavuuden ja

kaupalliset hyödyntämismahdollisuudet sekä kun hankintameno pystytään luotettavasti määrittämään. Muut kehittämismenot kirjataan kuluksi. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktiivoida myöhemmin tilikausina.

Muut aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, merkitään taseeseen ja kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Yhtiön kaikilla aineettomilla hyödykkeillä on rajallinen taloudellinen vaikutusaika.

Aineettomia oikeuksia ovat ohjelmistolisenssit, liittymismaksut ja asiakasuuhteet. Muut aineettomat hyödykkeet sisältää atk-ohjelmia.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelmanmukaiset ohjeelliset poistajat:

Tutkimus- ja kehitysmenot	5 vuotta
Aineettomat oikeudet	3–5 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	5–10 vuotta

AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset	20–25 vuotta
Koneet ja kalusto	3–5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden jäännösarvot ja taloudelliset vaikutusajat arvioidaan ja oikaistaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, niitä muutetaan vastaavasti.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot määritetään vertaamalla myyntihintaa kirjanpitoarvoon, ja ne esitetään tuloslaskelmassa liiketoiminnan muina tuottoina tai kuluina.

VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset, joissa konsernille on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingisopimus merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingisopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Vastaavat leasingvuokravastuut rahoituskustannuksella vähennettynä sisältyvät pitkä- ja lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin erääntymisensä mukaan. Rahoitusmenon korkosuus kirjataan tuloslaskelmaan vuokrasopimuksen aikana, siten että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruisen korkoprosentti.

Vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokranantajan kannettavaksi, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluksi tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa.

AINEELLISTEN JA AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVON ALENTUMINEN

Konserni arvioi jokaisena tilikauden päättymispäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viittei-

tä havaitaan, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Arvonalentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla.

Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuuseriä. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään joko niin, että se on käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai tätä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa perustuen diskonttaus korkoihin, jotka kuvastavat kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä pääomakustannusta ennen veroja. Käytetyt diskonttauskorot on määritelty ennen veroja ja niissä on otettu huomioon myös kyseisten rahavirtaa tuottavien yksikköiden erityinen riski.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sekä muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio peruutetaan, jos omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää määritettäessä käytetyissä arvioissa on tapahtunut muutos. Arvonalentumistappio peruutetaan korkeintaan siihen määrään asti, joka omaisuuserälle olisi määritetty kirjanpitoarvoksi (poistoilla vähennettynä), jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

JULKISET AVUSTUKSET

Aineettomiin hyödykkeiden tai aineellisten hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset vähennetään asianomaisen omaisuuserän kirjanpitoarvosta silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen edellytykset. Sellaiset avustukset, jotka on saatu korvauksiksi syntyneistä menoista, on tuloutettu sillä kaudella kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot merkitään kuluksi. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Valtion myöntämät korottomat tai matalakorkoiset lainat kirjataan saadun lainan määräisinä.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenuon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihintaa, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Vaihto-omaisuuden arvo on määritetty FIFO-menetelmää käyttäen ja se sisältää kaikki hankinnasta aiheutuneet välittömät menot sekä muut välilliset kohdistettavat menot. Valmistetun vaihto-omaisuuden hankintamenuon luetaan materiaalien ostomenon, välittömän työn ja muiden välittömien menojen lisäksi myös osuus tuotannon yleiskustannuksista, mutta ei myynnin tai rahoituksen kustannuksia. Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu epäkurantin omaisuuden osalta.

RAHOITUSJOHDANNAISET

Konserni käyttää johdannaissopimuksia korkoriskiltä suojautumiseen. Rahoitusjohdannaiset kirjataan sopimushetkellä taseeseen niiden hankintamenuon, jonka jälkeen ne arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon. Johdannaissopimukset on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi rahoitusvarojiksi ja -veloiksi, koska konserni ei sovelle niihin IAS 39 mukaista suojauskentää. Tällaisten johdannaissopimusten käypien arvojen muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

RAHOITUSVARAT

Rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahavarat. Luokittelu tapahtuu alkuperäisen hankinnan yhteydessä rahoitusvarojen käyttötarkoituksen perusteella.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja. Johdannaiset, jotka eivät täytä suojauskentän ehtoja on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Tähän ryhmään kuuluvat omaisuuserät kuuluvat lyhytaikaisiin varoihin, paitsi milloin niiden erääntymiseen on yli 12 kuukautta. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista johtuvat voitot ja tappiot esitetään tuloslaskelmassa sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaissvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin, elleivät ne eräänny yli 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä lukien. Lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää käyttäen ja ne, joilla ei ole kiinteää eräpäivää, arvostetaan hankintahintaan. Lainasaamisille tehdään arvonalennus, mikäli niiden tasearvo on suurempi kuin arvioitu kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Myytävissä olevat rahavarat ovat johdannaissvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään. Ne kuuluvat lyhytaikaisiin varoihin, ellei johdolla ole aikomusta pitää kyseistä sijoitusta kauemmin kuin 12 kuukautta tilinpäätöspäivästä lukien. Myytävissä olevien rahavarojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman erään Voittovarot sisältyvässä käyvän arvon rahastossa verovaikutus huomioon ottaen. Listaamattomat arvopaperit, joiden käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, merkitään taseeseen hankinta-arvoon. Kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tulosvaikutteisiksi luokittelun muutoksista johtuvina oikaisuna silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta objektiivista näyttöä. Jos tällaista näyttöä on myytävissä olevia rahavaroja koskien, kertynyt tappio – joka määritetään hankintamenuon ja senhetkisen käyvän arvon erotuksena, josta vähennetään kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aiemmin tulosvaikutteisesti kirjattu arvonalentumistappio – siirretään pois omasta pääomasta ja kirjataan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeudet sijoituksen rahavirtoihin ovat lakanneet tai siirretty toiselle osapuolelle ja konserni on siirtänyt omistukseen liittyvät riskit ja edut olennaisilta osin toiselle osapuolelle.

MYYNТИ- JA MUUT SAAMISET

Myyntisaamiset arvostetaan alkuperäisen laskutetun määrän mukaisesti vähennettynä arvonalentumisella. Myyntisaamisista kirjataan arvonalennus, kun on olemassa perusteltu näyttö, että konserni ei tule saamaan yksittäistä saamista alkuperäisiin ehtoihin. Aiemmin kirjatusta arvonalentumistappioista myöhemmin takaisinsaadut määrät kirjataan tulosvaikutteisesti tuloslaskelmaan.

RAHAVARAT

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden alkuperäinen maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Shekkitililuotot on esitetty muissa lyhytaikaisissa veloissa.

RAHOITUSVELAT

Lainat kirjataan alun perin kirjanpitoon käypään arvoon transaktiomenoilla vähennettynä. Tämän jälkeen ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää; saadun maksun (transaktiomenoilla vähennettynä) ja takaisin maksettavan määrän välinen erotus kirjataan korkokuluksi laina-aikana.

Vaihdettavan lainan ja vaihtovelkakirjalainan velkakomponentin käypä arvo määritetään käyttäen vastaavan vaihto-oikeudettoman lainan markkinakorkoa. Tämä määrä esitetään jaksotettuun hankintamenuon perustuvaan määrään velkana, kunnes sen voimassaolo lakkaa vaihdon tapahtuessa tai lainan erääntyessä. Jäljelle jäävä osa kohdistetaan vaihto-oikeuteen. Se kirjataan omaan pääomaan verovaikutuksilla vähennettynä.

Lainat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta lykätä niiden suorittamista vähintään 12 kuukauden päähän tilinpäätöspäivästä.

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluiksi, kun ne toteutuvat. Ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuuserän hankintamenuon silloin, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on määritettävissä luotettavasti.

ELÄKEVASTUUT

Konsernin eläkejärjestelyt on luokiteltu maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisella eläkejärjestelyllä tarkoitetaan järjestelyä, jossa yhtiö suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yhteisölle. Yhtiöllä ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, jos kyseisellä erillisellä yhteisöllä ei ole riittävästi varoja suorittaakseen kaikille henkilöille heidän kuluvalle tai aikaisemmalta tilikaudella suorittamaansa työhön liittyviä etuuksia. Maksupohjaiseen järjestelyyn suoritettavat maksut kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolta maksu suoritetaan.

OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Konsernilla on kannustinjärjestelyjä, joissa maksut suoritetaan oman pääoman ehtoisina instrumentteina. Omana pääomana maksettavista liiketoimista aiheutuva meno määritetään myöntämispäivän käyvän arvon perusteella. Yhtiö määrittää käyvän arvon asianmukaista hinnoittelumenetelmää käyttäen. Omana pääomana maksettavista liiketoimista johtuva meno ja vastaava oman pääoman lisäys kirjataan sen ajanjakson kuluessa, jona työt suoritetaan ja/tai työn suorittamiseen perustuvat ehdot täyttyvät. Kyseinen ajanjakso päättyy päivänä, jona asianomaiset henkilöt ovat täysin oikeutettuja palkitsemiseen ("oikeuden syntymisajankohta"). Omana pääomana maksettavista liiketoimista kuhunkin tilinpäätöspäivään mennessä kirjatut kertyneet kulut kuvastavat sitä, miltä osin oikeuden syntymisajanjakso on kulunut loppuun, sekä konser-

nin parasta arviota niiden oman pääoman ehtoisten instrumenttien lukumäärästä, joihin lopulta syntyy oikeus. Tulosvaikutus esitetään konsernin tuloslaskelmassa henkilöstökuluissa.

VARAUKSET

Varaukset kirjataan kun yrityksellä on aikaisempien tapahtumien seurauksena laillinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varauksena kirjattava määrä vastaa parasta arviota menoista, joita olemassa olevan veloitteen täyttäminen edellyttää tilinpäätöspäivänä.

KONSERNI ON SOVELTANUT 1.11.2009 ALKAEN SEURAAVIA UUSIA JA UUDISTETTUJA STANDARDEJA JA TULKINTOJA, JOILLA ON OLLUT MERKITYSTÄ KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEEN:

- Uudistettu IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen. Muutokset vaikuttavat lähinnä tuloslaskelman ja oman pääoman muutoksia osoittavan laskelman esitystapaan. Lisäksi uudistettu standardi muuttaa laajasti myös muissa standardeissa käytettävää terminologiaa, ja myös joidenkin tilinpäätöslaskelmien nimet ovat muuttuneet.
- IFRS 8 Toimintasegmentit. IFRS 8:n mukaan esitettävien segmenttitietojen on perustuttava johdolle toimitettuun yhteisön sisäiseen raportointiin ja siinä noudatettuihin laatimisperiaatteisiin. Konsernin aikaisempi segmenttiraportointi on muutettu vastaamaan johdon raportointia.
- Muutokset IFRS 7:ään Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot – Rahoitusinstrumentteja koskevien liitetietojen parantaminen. Muutokset annettiin maaliskuussa 2009 kansainvälisen rahoituskriisin vuoksi. Muutosten myötä otetaan käyttöön kolmitasoinen hierarkia rahoitusinstrumenttien käypien arvojen esittämisessä. Muutettu standardi edellyttää myös lisäliitetietoja käypien arvojen suhteellisen luotettavuuden arvioinnin helpottamiseksi. Lisäksi standardimuutokset selkeyttävät ja laajentavat aiempia vaatimuksia maksuvalmiusriskiä koskevien tietojen esittämisestä. Muutokset ovat lisänneet konsernin vuositilinpäätöksessä esitettävien liitetietojen määrää edellä mainittujen asioiden osalta.
- Uudistettu IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen (annettu 2008). Uudistetun standardin soveltamisala on aikaisempaa laajempi. Uudistettu standardi sisältää useita konsernin kannalta merkittäviä muutoksia. Standardimuutokset vaikuttavat hankinnoista kirjattavan liikearvon määrään sekä liiketoimintojen myyntituloksiin. Standardimuutoksilla on vaikutusta myös tulosvaiikutteisesti kirjattaviin eriin sekä hankintatilikaudella että niillä tilikausilla, joilla maksetaan lisäkauppahintaa tai toteutetaan lisähankintoja. Standardin siirtymäsääntöjen mukaisesti liiketoimintojen yhdistämisissä, joissa hankinta-ajankohta on ennen standardin pakollista käyttöönottoa, ei oikaista.
- Muutettu IAS 27 Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös (annettu 2008). Muutettu standardi edellyttää tytäryrityksen omistusmuutoksista syntyvien vaikutusten kirjaamista suoraan konsernin omaan pääomaan silloin, kun emoyrityksen määräysvalta säilyy. Mikäli määräysvalta tytäryrityksessä menetetään, mahdollinen jäljellä oleva sijoitus arvostetaan käypään arvoon tulosvaiikutteisesti. Vastaavaa kirjanpidollista käsittelytapaa sovelletaan jatkossa myös osakkuusyrittysijoituksiin (IAS 28) ja yhteisyrittysosuuksiin (IAS 31). Standardimuutoksen seurauksena tytäryrityksen tappioita voidaan kohdistaa määräysvallattomille omistajille silloinkin, kun ne ylittävät määräysvallattomien omistajien sijoituksen määrän.
- Uudistettu IAS 23 Vieraan pääoman menot. Uudistettu standardi

edellyttää, että ehdot täyttävän omaisuuserän, kuten tuotantolaitoksen, hankintamenoon sisällytetään välittömästi kyseisen omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot. Konserni on kirjannut aiemmin sallitulla tavalla vieraan pääoman menot kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

KONSERNI ON SOVELTANUT 1.11.2009 ALKAEN SEURAAVIA UUSIA JA UUDISTETTUJA STANDARDEJA JA TULKINTOJA, JOILLA EI OLE OLLUT MERKITYSTÄ KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEEN:

- Muutokset IFRS 2:een Osakeperusteiset maksut -oikeuden syntymisehdot ja peruutukset.
- IFRS-standardeihin tehdyt parannukset (Improvements to IFRSs -muutokset, toukokuu 2008).
- IFRIC 15 Kiinteistöjen rakentamissopimukset.
- Muutokset IAS 1:een Tilinpäätöksen esittäminen ja IAS 32:een Rahoitusinstrumentit: esittämistapa – Lunastusveloitteiset rahoitusinstrumentit ja yhteisön purkautuessa syntyvät veloitteet.
- Muutokset IFRIC 9:ään Kytkettyjen johdannaisten uudelleenarviointi ja IAS 39:ään Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen – Kytketyt johdannaiset.
- Muutos IAS 39:ään Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen – Suojauskohteiksi hyväksyttävät erät.
- IFRIC 17 Muiden kuin käteisvarojen jakaminen omistajille.
- IFRIC 18 Varojen siirrot asiakkailta.

3. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

1) RAHOITUSRISKIT

Konserni altistuu toimintansa seurauksena useille rahoitusriskeille. Konsernin riskienhallinnan tavoite on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen. Konsernin riskienhallinnan yleiset periaatteet hyväksyy hallitus, ja niiden käytännön toteutuksesta vastaa emoyritys yhdessä tytäryritysten kanssa.

VALUUTTAKURSSIRISKI

Konserni toimii pääosin euroalueella ja on siten vain vähäisessä määrin alttiina valuuttakurssimuutoksista johtuvalle valuuttariskille.

KORKORISKI

Konsernin tulot sekä operatiiviset kassavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihtelusta. Konsernin korkoriski muodostuu pääosin lainanotosta, jotka ovat hajautettu vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiin lainoihin. Tilikauden lopussa veloista vaihtuvakorkoisia oli 46 926 tuhatta euroa (42 215 tuhatta euroa) ja kiinteäkorkoisia 16 999 tuhatta euroa (17 006 tuhatta euroa).

Osa konsernin tytäryhtiöistä käyttää koronvaihtosopimuksia, joilla on suojattu 25,7 milj. euroa vaihtuvakorkoisista lainoista. Konserni ei sovelle suojauslaskentaa.

Korkoriskin herkkyyshanalyysi

Seuraava taulukko havainnollistaa, miten korkojen kohtuullisen mahdollinen muutos, muiden muuttujien pysyessä vakiona, vaikuttaa konsernin tulokseen vaihtuvakorkoisten velkojen korkokustannuksen muutosten seurauksena.

1 000 euroa	1 %-yksikön korkeampi Tuloslaskelma	1 %-yksikön matalampi Tuloslaskelma
-------------	---	---

Korkomuutoksen vaikutus		
2010	-473	473
2009	-438	438

LUOTTORISKI

Konserniyhtykset tarkistavat asiakkaiden luottokelpoisuuden asiakkassuhdetta perustettaessa. Luottoriskin minimoimiseksi pyritään saamaan turvaava vakuus asiakkaan luottokelpoisuuden niin edellyttäessä. Konsernilla on merkittävimpien asiakkaidensa kanssa pitkään jatkuneet vakiintuneet liikesuhteet. Konsernilla ei ole merkittävää luottoriskikeskittymää.

MAKSUVALMIUSRISKI

Konsernissa arvioidaan ja seurataan jatkuvasti liiketoiminnan edellyttämän rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan riittävillä luottolimiiteillä sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita rahoittajia ja eri rahoitusmuotoja.

PÄÄOMAN HALLINTA

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on varmistaa liiketoiminnan normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa osakkeen arvoa pitkällä aikavälillä. Pääomarakenteeseen vaikutetaan osingonjaon, omien osakkeiden oston, pääomanpalautusten sekä osakeantien kautta. Konserniin ei sovelleta ulkopuolisia pääomavaatimuksia.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan omavaraisuusasteella ja nettovelkaantumisasteella. Konsernin omavaraisuusaste oli 31,9 prosenttia (37,9 %) ja nettovelkaantumisaste oli 123,1 prosenttia (58,9 %).

1 000 euroa	2010	2009
Korolliset rahoitusvelat	63 918	59 221
Korolliset saamiset	827	709
Rahavarat	11 271	28 301
Nettovelat	51 820	30 211
Oma pääoma yhteensä	42 112	51 280
Nettovelkaantumisaste, %	123,1	58,9

4. JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAADINTAPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tehdyt arviot ja käytetty harkinta perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten oletuksiin tulevaisuuden tapahtumista. Tehtyjä arvioita ja käytettyä harkintaa tarkastellaan säännöllisesti. Alla on kuvattu tärkeimpiä alueita, joissa arvioita ja harkintaa on käytetty.

HANKINTAMENON KOHDISTAMINEN

IFRS 3 edellyttää hankkijaa kirjaamaan aineettoman hyödykkeen erikseen liikearvosta, mikäli kirjauskriteerit täyttyvät. Aineettoman oikeuden kirjaaminen käypään arvoon edellyttää johdon arvioita tulevista kassavirroista. Johto on mahdollisuuksien mukaan käyttänyt hankintamenon kohdistamisen perusteena saatavilla olevia markkina-arvoja käypien arvojen määrittämisessä. Kun tämä ei ole mahdollista, mikä on tyypillistä erityisesti aineettomien hyödykkeiden kohdalla, arvostaminen perustuu omaisuuserän historialliseen tuottoon ja sen aiottuun käyttöön tulevassa liiketoiminnassa. Arvostukset perustuvat diskontattuihin kassavirtoihin sekä arviotuihin luovutus- tai jälleenhankintahintoihin ja edellyttävät johdon arvioita ja oletuksia omaisuuserien tulevasta käytöstä ja vaikutuksesta yhtiön taloudelliseen asemaan. Muutokset yhtiön liiketoimintojen painotuksissa ja suuntaamisessa voivat tulevaisuudessa aiheuttaa muutoksia alkuperäiseen arvostukseen (Tilinpäätöksen liitetieto 18.).

ARVONALENTUMISTESTAUS

Konserni testaa vuosittain liikearvon sekä niiden aineettomien hyödykkeiden arvon, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, mahdollista arvonalentumista. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerryttävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvolaskelmiin. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä. Vaikka yhtiön johdon näkemyksen mukaan käytetyt oletukset ovat asianmukaisia, saattavat arvioidut kerryttävissä olevat rahamäärät erota olennaisesti tulevaisuudessa toteutuvista (Tilinpäätöksen liitetieto 18.).

TULOUTUS

Konserni käyttää valmistusasteen mukaista tuloutusta pitkäaikais-hankkeille. Valmistusasteen mukainen tuloutus nojautuu arvioihin hankkeen odotetuista tuloista ja menoista samoin kuin valmistusasteen etenemisen määrittämiseen. Kirjattuihin tuottoihin ja voittoon voi tulla muutoksia mikäli arviota projektin kokonaismenoista ja kokonaistuloista tarkistetaan. Tarkistettujen arvioiden kumulatiivinen vaikutus kirjataan kaudella, jolla muutos tulee todennäköiseksi ja se voidaan luotettavasti arvioida.

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Johdon periaatteena on kirjata arvonalentumisvähennys hitaasti liikkuvasta ja vanhentuneesta vaihto-omaisuudesta perustuen johdon parhaaseen arvioon tilinpäätöshetkellä hallussa olevasta mahdollisesti käyttökeltottomasta vaihto-omaisuudesta. Johto perustaa arvionsa systemaattiselle ja jatkuvalle seurannalle ja arvioinnille. Lisäksi yhtiössä on käytössä vaihto-omaisuuden kiertonopeuksiin perustuvat arvostussäännöt.

5. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Panostaja-konsernin liiketoiminta raportoidaan 1.11.2009 alkaen neljässätoista segmentissä, jotka ovat digitaaliset painopalvelut, turvallisuus, LVI-tukkukauppa, Takoma, lisäarvologistiikka, auto-vaarasat, lämpökäsittely, helat, kiinnikkeet, kannakkeet, puusepänteollisuus, ympäristöteknologia, teknokemia sekä muut. Uudet raportoitavat segmentit on muodostettu, koska ne tuottavat keskenään erilaisia tuotteita ja palveluja. Segmenttien väliset liiketoimet ovat tapahtuneet normaalein kaupallisin ehdoin. Vertailuvuoden 2009 luvut on muutettu vastaamaan uusia segmenttejä.

LIIKETOIMINTASEGMENTIT

- Turvallisuus-segmentin tuotot muodostuvat turvallisuusteknologiasta ja -palveluista.
- LVI-Tukkukauppa-segmentin tuotot muodostuvat LVI-alan tukkukaupasta.
- Takoma-segmentin tuotot muodostuvat Takoma Oyj:n harjoittamasta konepajaliiketoiminnasta.
- Digitaaliset Painopalvelut -segmentin tuotot muodostuvat pääasiassa digitaalisten painopalvelujen myynnistä.
- Helat-segmentin tuotot muodostuvat rakennus- ja kalustehelajen tukkukaupasta.
- Lisäarvologistiikka-segmentin tuotot muodostuvat metalliteollisuuden valmistus- ja logistiikka-palveluista.
- Lämpökäsittely-segmentin tuotot muodostuvat metallien lämpökäsittelypalveluista sekä metallien lämpökäsittelyssä tarvittavien koneiden ja laitteiden kehittämisestä, valmistamisesta ja markkinoimisesta.
- Autovaraosat-segmentin tuotot muodostuvat autojen alkupe- räisvaraosien ja tarvikkeiden maahantuonnista, tukkukaupasta ja jälleenmyynnistä.
- Ympäristöteknologia-segmentin tuotot muodostuvat jäte- ja kiinteistöhuollon laiteratkaisujen myynnistä.
- Puusepänteollisuus-segmentin tuotot muodostuvat puusepänteollisuuden tuotteiden valmistuksesta.
- Kannakkeet-segmentin tuotot muodostuvat LVI-alan kannakkeiden maahantuonnista, valmistuksesta ja tukkukaupasta.
- Kiinnikkeet-segmentin tuotot muodostuvat kiinnitystarvikkeiden ja niihin liittyvien tuotteiden myynnistä ja palveluista.
- Teknokemia-segmentin tuotot muodostuvat ammattikäyttöön tarkoitettujen teollisuuskemikaalien kehittämisestä, valmistamisesta ja markkinoimisesta.
- Muut-segmentissä on raportoitu konsernin emoyhtiö ja kohdistamattomat erät.

Konsernilla ei ole maantieteellistä segmenttijakoa, sillä liiketoimintaa harjoitetaan vain vähäisissä määrin ulkomailla.

LIIKETOIMINTASEGMENTIT 2010

1 000 euroa	Liike- vaihto yhteensä	Sisäinen liike- vaihto	Ulkoinen liike- vaihto	Poistot ja	Liike- tulos	Rahoitus-	Osuus	Tuloverot	Tulos	Varat	Henkilöstö tilikauden Velat	Henkilöstö tilikauden lopussa
				arvon- alentu- miset		tuotot ja -kulut	osakkuus- yhtiöiden tuloksesta					
Turvallisuus	21 944	240	21 704	-611	1 207				17 387	15 901	151	
LVI-tukkukauppa	19 604	3	19 601	-139	292				9 716	8 009	37	
Takoma	19 060	0	19 060	-1 578	-1 675				30 190	12 481	168	
Digitaaliset painopalvelut	21 742	36	21 706	-1 212	3 237		-60		22 778	11 867	256	
Helat	12 321	145	12 176	-86	652				11 273	8 933	32	
Lisäarvologistiikka	15 115	2	15 113	-169	-499				7 194	4 638	123	
Lämpökäsittely	6 591	0	6 591	-333	192				6 146	3 530	64	
Autovaraosat	8 487	0	8 487	-109	801				4 565	5 070	31	
Ympäristöteknologia	2 578	0	2 578	-1 609	-4 528				3 822	5 559	9	
Puusepänteollisuus	5 309	0	5 309	-140	377				3 581	4 566	35	
Kannakkeet	3 615	217	3 398	-44	322				3 164	571	16	
Kiinnikkeet	2 839	107	2 732	-25	-253				2 359	2 157	24	
Teknokemia	2 071	9	2 062	-49	-133				1 921	5 999	14	
Muut	55	55		-80	-1 593		284		25 790	18 493	10	
Eliminoinnit	-814	-814							-17 624	-17 624		
Konserni yhteensä	140 517	0	140 517	-6 184	-1 601	-2 592	224	764	-3 205	132 262	90 150	970

LIIKETOIMINTASEGMENTIT 2009

1 000 euroa	Liike- vaihto yhteensä	Sisäinen liike- vaihto	Ulkoinen liike- vaihto	Poistot ja	Liike- tulos	Rahoitus-	Osuus	Tuloverot	Tulos	Varat	Henkilöstö tilikauden Velat	Henkilöstö tilikauden lopussa
				arvon- alentu- miset		tuotot ja -kulut	osakkuus- yhtiöiden tuloksesta					
Turvallisuus	18 796	206	18 590	-584	431				17 576	16 710	146	
LVI-tukkukauppa	17 347	3	17 344	-179	1 569		-8		9 224	7 267	38	
Takoma	15 408	0	15 408	-946	-328				23 056	4 094	82	
Digitaaliset painopalvelut	13 508	56	13 452	-618	2 088		31		19 227	10 026	192	
Helat	11 708	232	11 476	-78	1 165				11 610	9 425	34	
Lisäarvologistiikka	9 384	0	9 384	-144	309				7 163	4 162	175	
Lämpökäsittely	7 426	0	7 426	-415	536				6 595	3 934	66	
Autovaraosat	7 347	0	7 347	-103	714				4 618	5 551	30	
Ympäristöteknologia	6 372	1	6 371	-98	-2 211				7 064	4 428	45	
Puusepänteollisuus	4 784	0	4 784	-336	103				3 610	5 105	41	
Kannakkeet	3 301	159	3 142	-61	1 058				3 151	557	16	
Kiinnikkeet	2 865	27	2 838	-54	-52				2 553	2 118	26	
Teknokemia	2 498	10	2 488	-515	-430				1 967	5 938	21	
Muut	53	53	0	44	-657				24 425	11 244	9	
Eliminoinnit	-747	-747	0						-6 418	-6 418		
Konserni yhteensä	120 050	0	120 050	-4 087	4 295	-2 266	23	-707	1 345	135 421	84 141	921

6. HANKITUT LIIKETOIMINNOT

TILIKAUDEN 2010 HANKINNAT

TYTÄRYHTIÖHANKINTA

Panostaja Oyj:n tytäryhtiö Digiprint Finland Oy osti 3.6.2010 37,5 % osuuden digitaalisia painopalveluja tarjoavan Domus Print Oy:n osakkeista Karhukopio Oy:lta. Aikaisemmin Digiprint Finland omisti 37,5 % osuuden Domus Printistä, joten kaupan myötä Panostaja-konsernin omistusosuus Domus Printissä kasvoi 75 %:iin ja yhtiö muuttui osakkuusyhtiöstä tytäryritykseksi. Domus Printin toimitusjohtaja Risto Jalo omistaa yhtiöstä 25 %. Yrityskaupan myötä Panostaja laajensi digitaalisiin painopalveluihin erikoistunutta liiketoiminta-alueitaan.

Kauppahinta oli 0,6 milj. euroa ja se maksettiin kokonaisuudessaan käteisellä.

Konserni on kirjannut yhteensä 0,01 milj. euron edestä palkkioita liittyen neuvonta-, arvonmääritys- tms. palveluihin. Palkkiot sisältyvät laajan tuloslaskelman Liiketoiminnan muut kulut -erään.

Hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvot hankintahetkellä olivat seuraavat:

	Liitetieto	Kirjatut arvot
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	19	0,25
Aineettomat hyödykkeet	18	0,74
Asiakassopimukset ja niihin liittyvät asiakassuhteet (sis. Aineettomiin oikeuksiin)	18	0,07
Sijoitukset	22	0,02
Vaihto-omaisuus	24	0,18
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25	1,00
Rahavarat	26, 27	0,03
Varat yhteensä		2,27
Laskennalliset verovelat	20	-0,02
Rahoitusvelat	30	-1,54
Muut velat	31	-0,93
Velat yhteensä		-2,49
Nettovarallisuus		-0,22

Konserni on allokoिनut kauppahintaa asiakassopimuksille ja niihin liittyviin asiakassuhteisiin 0,07 milj. euroa.

Liikearvon syntyminen hankinnassa:

	milj. euroa
Luovutettu vastike	0,6
Määräysvallattomien omistajien osuus perustuen suhteelliseen osuuteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta	0,4
Aiempi omistusosuus käypään arvoon arvostettuna	0,6
Hankitun kohteen yksilöitävissä oleva nettovarallisuus	-0,2
Liikearvo	1,4

Aiemmin omistetun 37,5 % osuuden arvostaminen hankintahetkellä käypään arvoon johti 0,3 milj. euron voittoon, joka on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin konsernin laajaan tuloslaskelmaan. Hankinnasta syntyi 1,4 milj. euron liikearvo, joka perustuu Domus Print Oy:n hankinnasta odotettavissa oleviin synergiahyötyihin. Johdon arvion mukaan liikearvo liittyy erityisesti yhteisen myynti-

ja markkinointiverkoston hyödyntämiseen, konsernisopimuksiin ja logistiikkatoimintojen tehostumiseen. Kirjattu liikearvo ei ole vähennyskelpoinen verotuksessa.

Domus Printin viiden kuukauden liikevaihto 2,5 milj. euroa ja liikevoitto 0,1 milj. euroa, sisältyy konsernin vuoden 2010 laajaan tuloslaskelmaan. Digiprint Finland-konsernin liikevaihto vuonna 2010 olisi ollut 24,4 milj. euroa ja liikevoitto 3,3 milj. euroa, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitiilinpäätökseen tilikauden 2010 alusta lähtien.

MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUDEN HANKINTA

Panostaja Oyj:n tytäryhtiö Digiprint Finland Oy hankki 28.9.2010 25 %:n lisäosuuden Domus Print Oy osakekannasta Risto Jalolta omistaen hankinnan jälkeen yrityksen koko osakekannan. Kauppa toteutettiin osakeannilla, jossa Risto Jalo merkitsi 0,4 milj. eurolla Digiprint Finland Oy:n osakkeita. Domus Print Oy:n osakkeiden käypä arvo hankinta-ajankohtana oli 7 272,72 euroa osakkeelta ja se perustui kaupan osapuolten tekemään arvonmääritykseen.

Rahavirtalaskelma	milj. euroa
Rahana maksettu kauppahinta	0,6
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	-0,1
Rahavirtavaikutus	0,5

TYTÄRYHTIÖHANKINTA

Takoma hankki voimansiirtokomponentteja valmistavan Moventas Parkano Oy:n koko osakekannan Moventas Oy:ltä 31.3.2010. Yhtiön nimi muutettiin kaupan yhteydessä Takoma Gears Oy:ksi.

Takoma Gears on erikoistunut toimittamaan erityistä tarkkuutta vaativia suuren kokoluokan induktiokarkaistuja hammaspyöriä, hammaskytkimiä ja hammaskehiä. Toteutettu kauppa vahvisti Takoman asiakaspohjaa ja mahdollisti laajemman komponenttitarjonnan koko asiakaskunnalle. Yhtiön pääasiakassegmentit ovat laivanrakennus- ja offshore-teollisuuden, prosessiteollisuuden sekä energiasektorin laitevalmistajat.

Kaupan velaton arvo oli 10,95 milj. euroa. Yhtiön osakekannasta maksettu kauppahinta oli 4,71 milj. euroa, jonka lisäksi Takoma otti vastatakseen yhtiön 6,24 milj. euron velat.

Luovutettu vastike	milj. euroa
Käteinen raha	4,7
Kokonaishankintameno	4,7

Konserni on kirjannut tuloslaskelman Liiketoiminnan muut kulut -erään yhteensä 0,12 milj. euroa liittyen syntyneeseen varainsiirtoverovelvoitteeseen ja yrityshankinnan neuvonta- ja arvonmääritys-palkkioihin.

Hankittujen varojen ja vastaanotettujen velkojen arvot hankintapäivinä olivat seuraavat:

	Liitetieto	Kirjatut arvot	Kirjanpito- arvot ennen yhdistämistä (IFRS)
Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	19	5,18	5,18
Aineettomat hyödykkeet	18	0,02	0,02
Asiakassopimukset ja niihin liittyvät asiakassuhteet (sis. Muihin aineettomiin hyödyk- keisiin)	18	0,65	
Vaihto-omaisuus		3,46	3,30
Myyntisaamiset ja muut saamiset		1,65	1,65
Rahavarat		0,06	0,06
Varat yhteensä		11,02	10,20
Laskennalliset verovelat	20	-0,25	-0,03
Rahoitusvelat		-6,30	-6,30
Ehdolliset velat	31	-0,08	-0,08
Muut velat		-2,57	-2,57
Velat yhteensä		-9,21	-8,98
Nettovarallisuus		1,81	1,18

Konserni on allokoanut kauppahintaa vaihto-omaisuuteen 0,20 milj. euroa ja tilauskannalle sekä asiakassopimuksille 0,65 milj. euroa.

Liikearvon muodostuminen hankinnassa:

	milj. euroa
Luovutettu vastike	4,7
Hankitun kohteen yksilöitävissä oleva nettovarallisuus	-1,8
Liikearvo	2,9

Hankinnasta syntyi 2,90 milj. euron liikearvo, joka koostuu Takoma Gears Oy:n hankinnasta odotettavissa olevista synergiahyödyistä ja ammattitaitoisesta työvoimasta. Johdon arvion mukaan noin puolet liikearvosta liittyy yhtiön hankinnan myötä laajenneeseen asiakaskuntaan, joka antoi mahdollisuuden laajentaa asiakastarjontaa koko konsernin osalta. Toiset puolet liikearvosta liittyy yhtiön teknologiseen osaamiseen ja kyvykkyyteen, joka perustuu osaaviin CNC-koneistajiin, hammastajiin ja lämpökäsittelijöihin. Liiketoiminnan tulonodotus ja muut yhteiset hankinnat sekä hallinnolliset synergiat ovat myös osa jäljelle jäänyttä liikearvoa.

Takoma Gears Oy:n kauppahinnan allokointi on lopullinen tilinpäätöshetkellä. Kirjattu liikearvo ei ole vähennyskelpoinen verotuksessa.

Takoma Gears Oy:n seitsemän kuukauden liikevaihto 7,43 milj. euroa ja liikevoitto 0,05 milj. euroa sisältyvät konsernin tilikauden tuloslaskelmaan. Konsernin liikevaihto 2010 olisi ollut 24,79 milj. euroa ja liiketappio 1,38 milj. euroa, jos tilikauden liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2010 alusta lähtien.

Rahavirtalaskelma

milj. euroa

Rahana maksettu kauppahinta	4,7
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	-0,1
Hankinnan suorat kulut	0,1
Rahavirtavaikutus	4,7

TILIKAUDEN 2009 HANKINNAT

PUZTEC OY:N HANKINTA

Hankitun nettovarallisuuden erittely, 1 000 euroa	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	IFRS kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä
Aineettomat hyödykkeet	0	0
Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	27	27
Vaihto-omaisuus	59	59
Saamiset	583	583
Rahavarat	3	3
Velat	-461	-461
Hankittu nettovarallisuus	211	211

Hankintamenojen muodostuminen, 1 000 euroa

Maksettu rahana	1 730
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	92
Hankintameno yhteensä	1 822
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	-211
Liikearvo	1 611
Rahana maksetut vastikkeet	1 822
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	3
Rahavirtavaikutus	1 825

BEWATOR OY:N HANKINTA (FLEXIM SECURITY OY)

Hankitun nettovarallisuuden erittely, 1 000 euroa	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	IFRS kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä
Aineettomat hyödykkeet	2 004	274
Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	50	50
Vaihto-omaisuus	838	610
Saamiset	1 287	1 287
Rahavarat	1 888	1 888
Velat	-1 982	-1 473
Hankittu nettovarallisuus	4 085	2 636

Hankintameno muodostuminen, 1 000 euroa	
Maksettu rahana	6 825
Ehdollinen lisäkauppahinta	1 200
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	313
Hankintameno yhteensä	8 338
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	-4 085
Liikearvo	4 253
Rahana maksetut vastikkeet	-7 138
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	1 888
Rahavirtavaikutus	-5 250

SOKONET OY:N HANKINTA

Hankitun nettovarallisuuden erittely, 1 000 euroa	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	IFRS kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä
Aineettomat hyödykkeet	609	48
Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	683	830
Vaihto-omaisuus	34	34
Saamiset	976	976
Rahavarat	907	907
Velat	-502	-394
Hankittu nettovarallisuus	2 707	2 401

Hankintameno muodostuminen, 1 000 euroa

Maksettu rahana	4 128
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	38
Hankintameno yhteensä	4 166
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	-2 707
Liikearvo	1 459
Rahana maksetut vastikkeet	-4 166
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	907
Rahavirtavaikutus	-3 259

CLO PAKKAUKSET OY:N HANKINTA

Hankitun nettovarallisuuden erittely, 1 000 euroa	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	IFRS kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä
Aineettomat hyödykkeet	439	3
Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	333	333
Vaihto-omaisuus	193	193
Saamiset	1 980	1 980
Rahavarat	146	146
Velat	-1 626	-1 513
Hankittu nettovarallisuus	1 465	1 142

Hankintameno muodostuminen, 1 000 euroa	
Maksettu rahana	4 393
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	93
Hankintameno yhteensä	4 486
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	-1 465
Liikearvo	3 021
Rahana maksetut vastikkeet	-4 486
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	146
Rahavirtavaikutus	-4 340

7. TYTÄRYRITYSTEN JA LIIKETOIMINTOJEN MYNNIT

TILIKAUSI 2010

Panostaja Oyj ei ole myynyt tilikaudella 2010 tytäryrityksiä tai liike-toimintoja.

TILIKAUSI 2009

Kiinteistöyhtiöiden myynnit on käsitelty käyttöomaisuushyödyk-keiden myyntinä, koska yhtiöiden omistamat kiinteistöt ovat olleet konsernin liiketoiminnan käytössä.

8. PITKÄAIKAISHANKKEET

Jatkuviin liiketoimintoihin ei sisälly pitkäaikaisia hankkeita tilikau-sina 2009 ja 2010.

9. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 euroa	2010	2009
Aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	332	4 242
Vakuutuskorvaukset	4	1
Muut tuotot	1 638	797
Yhteensä	1 974	5 040

Tilikaudella 2009 konsernin kiinteistöjen kaupasta saatiin 5,8 milj. euron myyntivoitto, josta 4,2 milj. euro tuloutettiin liiketoiminnan muihin tuottoihin. Loppuosa myyntivoitosta (1,6 milj. euroa) kirjattiin konsernitaseeseen pienentämään Panostajan kiinteistörahasto-oon tekemän 3,2 milj. euron osakkuusyhtiösjoiituksen arvoa.

Loppuosa myyntivoitosta tuloutuu mikäli kiinteistörahasto-osuutta ei enää käsiteltäisi konsernin osakkuusyhtiönä.

10. OSUUS OSAKKUUSYHTIÖIDEN TULOKSESTA

Tiedot yhtiön osakkuusyhtiöistä on esitetty liitetieto kohdassa 21. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin.

11. HENKILÖSTÖKULUT

1 000 euroa	2010	2009
Palkat ja palkkiot	33 508	26 419
Osakeperusteiset maksut	17	94
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	5 851	4 578
Muut henkilösivukulut	1 734	1 469
Yhteensä	41 110	32 560

Konsernilla on maksupohjaisia eläkejärjestelyjä, joiden suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee.

Tiedot lähipiiriin luettavan johdon työsuhde-etuuksista on esitetty liitetieto kohdassa 37. Lähipiiritapahtumat.

Tiedot myönnettyistä osakeperusteisista maksuista on esitetty liitetiedossa 29. Osakeperusteiset maksut.

Konsernin palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 967 (790) henkilöä. Tilikauden lopussa henkilöstöä oli 970 (921).

12. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

1 000 euroa	2010	2009
Poistot hyödykeryhmittäin:		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	0	2
Rakennukset ja rakennelmat	27	367
Koneet ja kalusto	3 280	2 298
Muut aineelliset hyödykkeet	30	14
Aineettomat hyödykkeet		
Tutkimus ja kehitysmenot	148	56
Aineettomat oikeudet	906	619
Muut pitkävaikutteiset menot	334	238
Arvonalentumiset		
Koneet ja kalusto		10
Liiketarvo	1 459	483
Yhteensä	6 184	4 087

13. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1 000 euroa	2010	2009
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitappiot	1 093	24
Vuokrakulut	6 062	4 383
Muuttuvat Liiketoiminnan muut kulut	3 874	2 779
Muut kuluerät	13 634	12 136
Yhteensä	24 663	19 322

Muut kuluerät sisältävät mm. markkinointi- ja tietohallintokuluja sekä asiantuntijapalkkioita.

14. RAHOITUSTUOTOT

1 000 euroa	2010	2009
Osinkotuotot	16	5
Valuuttakurssivoitot	4	0
Korkotuotot	342	1 091
Yhteensä	362	1 096

15. RAHOITUSKULUT

1 000 euroa	2010	2009
Valuuttakurssitappiot	9	7
Korkokulut	2 945	3 355
Yhteensä	2 954	3 362

16. TULOVEROT

1 000 euroa	2010	2009
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-1 324	-2 354
Edellisten tilikausien verot	2	-149
Laskennalliset verot	2 086	1 796
Tuloverot yhteensä	764	-707

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla (2009 ja 2010: 26 %) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

Tulos ennen veroja	-3 969	2 052
Suomen verokannan mukainen tulovero konsernin tuloksesta ennen veroja	1 032	-534
Verovapaat tulot	239	0
Kiinteistöjen myynnistä aiheutuneiden konsernikirjausten vaikutus	0	320
Vähennyskelvottomat kulut	-525	-310
Kirjaamattomat laskennalliset vero- saamiset verotuksellisista tappioista	-43	-57
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	58	23
Verot aikaisemmilta tilikausilta	2	-149
Verot tuloslaskelmassa	764	-707

17. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva kauden tulos kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa on otettu huomioon laimentavana tekijänä emoyhtiön vaihtovelkakirjalaina sekä osakeoptiot. Osakeoptioilla on laimentava vaikutus, kun osakeoptioiden merkintähinta on alempi kuin osakkeen käypä arvo. Laimennusvaikutukseksi tulee se määrä osakkeita, joka joudutaan laskemaan liikkeeseen vastikkeettomana, koska optioiden käytöstä saatavilla varoilla konserni ei voisi laskea liikkeeseen samaa määrää osakkeita käypään arvoon. Osakkeen käypä arvo perustuu osakkeiden tilikauden keskimääräiseen hintaan. Vaihtovelkakirjalainan osalta osuudet on katsottu vaihdettavaksi kaupparekisteriin merkitsemisajankohdasta. Kauden tulosta on oikaistu vaihtovelkakirjalainan verovaikutuksella vähennetyillä korkokuluilla.

1 000 euroa 2010 2009

Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, jatkuvat toiminnot	-2 775	693
myydyt toiminnot	0	0
Vaihtovelkakirjalainan korko	828	828
Tilikauden tulos laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi	-1 947	1 521
Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa	47 403	47 403
josta yhtiön hallussa	1 263	1 289
Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskim. lukumäärä, 1 000 kpl	46 127	46 324
Vaihtovelkakirjalainan muunto osakkeiksi, 1000 kpl	10 125	10 125
Laimennettu ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo	56 252	56 449

18. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1 000 euroa	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Tutkimus- ja kehitys	Muut aineett. hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.11.2009	36 685	3 808	1 882	2 152	44 527
Lisäykset		48	82	540	670
Yrityksen hankinnan vaikutus	5 062	773	0	28	5 863
Yrityksen myynnin vaikutus		-7			-7
Vähennykset				-4	-4
Liiketoimintakauppa	-761				-761
Kurssierot				2	2
Siirrot taseryhmien välillä		268	0	-43	225
Hankintameno 31.10.2010	40 986	4 890	1 964	2 675	50 515
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.11.2009	-271	-958	-56	-1 470	-2 755
Tilikauden poistot		-906	-148	-335	-1 389
Tilikauden arvonalentumiset	-1 459				-1 459
Siirrot taseryhmien välillä		-38		36	-2
Muut muutokset		-5	-4	-4	-13
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.10.2010	-1 730	-1 907	-208	-1 773	-5 618
Kirjanpitoarvo 31.10.2010	39 256	2 983	1 756	902	44 897

1 000 euroa 2010 2009

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:		
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista, €		
Laimentamaton	-0,060	0,015
Laimennettu	-0,060	0,015
Tulos/osake myydyistä liiketoiminnoista		
Laimentamaton	0,000	0,000
Laimennettu	0,000	0,000
Tulos/osake jatkuvista ja myydyistä liiketoiminnoista		
Laimentamaton	-0,060	0,015
Laimennettu	-0,060	0,015
Laaja konsernin tuloslaskelma		
Kauden tulos	-3 205	1 345
Laajan tuloslaskelman erät		
Muuntoerot	80	-117
Kauden laaja tulos	-3 125	1 228

Jakautuminen		
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-2 695	576
Vähemmistöille	-430	652

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta laajasta tuloslaskelmasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:		
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista, €		
Laimentamaton	-0,058	0,017
Laimennettu	-0,058	0,017
Tulos/osake myydyistä liiketoiminnoista		
Laimentamaton	0,000	0,000
Laimennettu	0,000	0,000
Tulos/osake jatkuvista ja myydyistä liiketoiminnoista		
Laimentamaton	-0,058	0,017
Laimennettu	-0,058	0,017

1 000 euroa	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Tutkimus- ja kehitys	Muut aineett. hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.11.2008	28 334	2 168		1 704	32 206
Lisäykset		151	691	458	1 300
Yrityksen hankinnan vaikutus	9 850	1 546	1 311	33	12 740
Yrityksen myynnin vaikutus	-1 231				-1 231
Vähennykset		-39		-114	-153
Liiketoimintakauppa	-197				-197
Muut muutokset	-71	-18	-120	71	-138
Hankintameno 31.10.2009	36 685	3 808	1 882	2 152	44 527
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.11.2008	-1 005	-507		-1 174	-2 686
Tilikauden poistot		-619	-56	-238	-913
Tilikauden arvonalentumiset	-483				-483
Muut muutokset		5		-58	-53
Yrityksen hankinnan vaikutus		163			163
Yrityksen myynnin vaikutus	1 217				1 217
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.10.2009	-271	-958	-56	-1 470	-2 755
Kirjanpitoarvo 31.10.2009	36 414	2 850	1 826	682	41 772

LIIKEARVON ARVONALENTUMISTESTAUS

Seuraaville rahavirtaa tuottaville yksiköille (tai yksikköjen ryhmille) on kohdistettu liikearvoa:

Milj. EUR	2010	2009
Alfa-Kem (teknokemia)	1,1	1,0
Flexim Security (turvallisuus)	5,9	5,9
Heatmasters Group (lämpökäsittely)	0,3	0,3
Kopijyvä (digitaaliset painopalvelut)	12,1	9,9
KL-Varaosat (autovaraosat)	1,9	1,9
Suomen Helasto (helat)	5,6	5,6
Suomen Kiinnikekeskus (kiinnikkeet)	0,6	0,6
Takoma (Takoma)	6,6	3,7
Vindea (lisäarvologistiikka)	3,1	3,1
Ecosir Group (ympäristöteknologia)	2,0	4,3
Yhteensä	39,2	36,4

Liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä on arvonalentumistestauksessa määritetty käyttöarvon avulla. Määritetyt ennakoidut rahavirrat perustuvat konsernin johdon näkemykseen seuraavan 3–4 vuoden kehityksestä. Ennustejakson jälkeiset vuodet on ekstrapoloitu 2 %:n kasvuarviota käyttäen.

Käyttöarvon laskennassa käytetyt keskeiset muuttujat ovat budjetoitu liikevaihto ja budjetoitu liikevoitto. Liikevoiton osalta on huomioitu myös sellaisten uudelleenjärjestelyjen, jotka on jo toteutettu tai joihin on sitouduttu, tuottamat kustannussäästöt ja muut hyödyt. Näihin uudelleenjärjestelyihin ei liity merkittävässä määrin tarkasteluhetken jälkeisiä vastaisia lähteviä rahavirtoja.

Laskelmissa käytetyt diskonttokorot ennen veroja ovat (vertailuvuonna käytetty diskonttokorko-%):

Alfa-Kem 11,4 % (12,4 %), Flexim Security 9,1 % (10,6 %), Heatmasters Group 11,5 % (13,0 %), Kopijyvä 10,9 % (10,4 %), KL-Varaosat 10,5 % (12,0 %), Suomen Helasto 9,2 % (10,7 %), Suomen Kiinnikekeskus 9,2 % (11,7 %), Takoma 13,3 % (12,5 %), Vindea 11,5 % (13,0 %) ja Ecosir Group 10,3 % (11,9 %).

Yhtiön jatkuvassa testauksessa testattujen yksiköiden testin mukainen käyttöarvo on ollut niiden kirjanpitoarvoa suurempi Ympäristöteknologian segmenttiä lukuun ottamatta, jossa kirjanpitoarvo on 1,5

milj. euroa käyttöarvoa korkeampi. Yhtiö teki lokakuussa tätä erotusta vastaavan alaskirjauksen liikearvosta. Ympäristöteknologian liikearvon alaskirjaus johtuu siitä, että taantuman seurauksena investoinnit ympäristöteknologiaan ovat olleet jäissä loppuvuodesta 2008 lähtien. Suunnitellut ja tarjotut asiakasprojektit ovat siirtyneet eteenpäin. Yhtiö myi liiketoimintakaupalla kevyet ja keskiraskaat tuoteryhmänsä. Liiketoimintakaupasta kirjattiin -0,7 milj. euron myyntitappio.

Liikearvon arvonalentumistestauksissa havaittiin herkkyyttä kahden tuloa tuottavan yksikön osalta. Diskonttokoron kasvaminen yhdellä prosenttiyksiköllä johtaisi Takomassa yhteensä 0,9 milj. euron alaskirjaukseen ja Ympäristöteknologiassa yhteensä 1,8 milj. euron alaskirjaukseen liikearvosta. Vastaavasti käyttökateprosentin yhden prosenttiyksikön alentuminen ei tarkoittaisi Takomassa alaskirjaustarvetta, mutta Ympäristöteknologiassa johtaisi kirjatun mukaiseen 1,9 milj. euron alaskirjaukseen. Muissa rahavirtaa tuottavissa yksiköissä kohtuulliset muutokset laskelmissa käytetyissä keskeisissä oletuksissa eivät johda siihen, että omaisuuserien kirjanpitoarvo ylittäisi niistä kerrytettävissä olevan rahamäärän.

Vertailuvuonna testattujen yksiköiden testin mukainen käyttöarvo oli niiden kirjanpitoarvoa suurempi Alfa-Kemiä lukuun ottamatta, jossa kirjanpitoarvo oli 0,5 milj. euroa käyttöarvoa korkeampi. Yhtiö kirjasi tätä erotusta vastaavan alaskirjauksen liikearvosta. Alfa-Kem Oy:n liikearvon alaskirjaus johtui yhtiön heikentyneistä näkymistä teollisuus- ja siivoustuoteryhmissä. Teollisuustuotteissa ja -palveluissa konepaja-asiakkaiden volyymien pienentyminen vähensi työstönesteiden käyttöä ja siten kysyntää. Kiinteistönhoidon ja siivouksen tuoteryhmässä yleinen markkinatrendi oli laskeva. Suurkeittiötuoteryhmän myynti oli säilynyt ennallaan.

Vertailuvuonna diskonttokoron kasvattaminen yhdellä prosenttiyksiköllä olisi johtanut Alfa-Kemissä yhteensä 0,6 milj. euron, Takomassa 0,9 milj. euron ja Ympäristöteknologiassa 0,6 milj. euron alaskirjauksiin liikearvosta. Vastaavasti käyttökateprosentin yhden prosenttiyksikön aleneminen olisi tarkoittanut Alfa-Kemissä yhteensä 0,7 milj. euron, Takomassa 1,2 milj. euron ja Ympäristöteknologiassa 0,9 milj. euron alaskirjauksia liikearvosta. Takomassa käyttöarvon ja kirjanpitoarvon välinen erotus tehtyjen laskelmien mukaan oli 7 tuhatta euroa. Muissa rahavirtaa tuottavissa yksiköissä kohtuulliset muutokset laskelmissa käytetyissä keskeisissä oletuksissa eivät johtaneet siihen, että omaisuuserien kirjanpitoarvo olisi ylittänyt niistä kerrytettävissä olevan rahamäärän.

19. AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

1 000 euroa	Maa-alueet	Raken- nukset	Koneet ja kalusto	Muut Aineelliset	Ennakkomaksut käyttöomaisuus	Yhteensä
Hankintameno 1.11.2009	215	7 340	21 359	247	486	29 646
Lisäykset			3 412	6	938	4 356
Yrityksen hankinnan vaikutus			5 446	1		5 447
Yrityksen myynnin vaikutus						0
Vähennykset	-14		-557		-43	-614
Liiketoimintakauppa	-8		-201			-209
Siirrot taseryhmien välillä			900	8	-693	215
Kurssierot	1	4	73			78
Muut muutokset			-449	3	-38	
Hankintameno 31.10.2010	194	7 344	29 983	265	650	38 436
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.11.2009	-179	-7 162	-11 034	-131		-18 506
Tilikauden poistot		-27	-3 279	-30		-3 336
Yrityksen myynnin vaikutus						0
Yrityksen hankinnan vaikutus						0
Liiketoimintakauppa			-250			
Kurssierot		-1	-19			-20
Siirrot taseryhmien välillä			94	-13		81
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.10.2010	-179	-7 190	-14 488	-174		-22 031
Kirjanpitoarvo 31.10.2010	15	154	15 495	91	650	16 405
Hankintameno 1.11.2008	761	13 257	19 342	220	118	33 276
Lisäykset	460	483	1 706		511	3 160
Yrityksen hankinnan vaikutus		-147	877	70		800
Yrityksen myynnin vaikutus	-303	-4 926	-97	-34		-5 360
Vähennykset	-700	-1 317	-332	-9	-140	-2 498
Kurssierot	-3	-10	-138		-3	-154
Hankintameno 31.10.2009	215	7 340	21 358	247	486	29 646
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.11.2008	-6	-5 515	-9 298	-111		-14 930
Tilikauden poistot	-2	-367	-2 298	-14		-2 681
Yrityksen myynnin vaikutus	-171	-1 373	57	-16		-1 503
Yrityksen hankinnan vaikutus			487	10		497
Kurssierot			23			23
Siirrot taseryhmien välillä			-5			-5
Muut muutokset		93				93
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.10.2009	-179	-7 162	-11 034	-131		-18 506
Kirjanpitoarvo 31.10.2009	36	178	10 324	116	486	11 140

20. SJOITUSKIINTEISTÖT

1 000 euroa	2010	2009
Hankintameno 1.11.	0	3 401
Lisäykset	0	0
Yrityksen myynnin vaikutus	0	-3 401
Hankintameno 31.10.	0	0
Kertyneet poistot 1.11.	0	1 531
Poistot	0	0
Yrityksen myynnin vaikutus	0	-1 531
Kertyneet poistot 31.10.	0	0
Kirjanpitoarvo 1.11.	0	1 870
Kirjanpitoarvo 31.10.	0	0

Panostaja Oyj myi tilikaudella 2009 kaikki sijoituskiinteistöt. Panostaja-konsernin sijoituskiinteistöt olivat Panostaja Oyj:n ja YIT-yhtymän tasaosuuksin omistama osakkuusyhtiö Tampereen Portti Oy sekä Panostaja Oyj:n täysin omistama tytäryhtiö Kiinteistö Oy Lakalaivan Teollisuustalo I.

Tuloslaskelmaan kirjatut erät		
Vuokratuotot	0	0
Välittömät hoitokulut	0	0

Tuleviin korjauksiin liittyviä sopimusvelvoitteita ei ole.

21. SJOITUKSET OSAKKUUSYHTIÖIHIN

1 000 euroa	2010	2009
Kirjanpitoarvo 1.11.	2 835	1 787
Osuus tilikauden tuloksesta	224	23
Lisäykset	0	1 783
Vähennykset	-672	-758
Kirjanpitoarvo 31.10.	2 387	2 835

OSAKKUUSYRITYS 31.10.2010

1 000 euroa	Kotipaikka	Omistusosuus	Varat	Oma pääoma	Velat	Liikevaihto	Tulos
Keski-Suomen Painotuote Oy	Äänekoski	22,5 %	647	119	528	1 184	26
As Koopia Kolm	Tallinna, Viro	50,0 %	1 297	126	1 316	824	-132
PE Kiinteistörahasto I Ky	Helsinki	27,1 %	30 222	13 082	17 140	2 795	1 047

Keski-Suomen Painotuote Oy ja As Koopia Kolm ovat Kopijyvä Oy:n osakkuusyhtiöitä. Yhtiöiden tässä raportoidut luvut on annualisoitu yhtiöiden tulosraportoinnin 1.1.–30.9.2010 pohjalta.

PE Kiinteistörahasto I Ky Panostaja Oyj:n 27,1 prosenttisesti omistama osakkuusyhtiö, joka on konsernin kiinteistöjen kaupan 23.10.2009 yhteydessä perustettu logistiikka ja tuotantokiinteistöihin sijoittava kiinteistörahasto. Rahaston ensimmäinen tilikausi päättyi 31.12.2010. Yhtiön tässä raportoidut luvut on annualisoitu yhtiön tulosraportoinnin 1.1.–30.9.2010 pohjalta.

22. MUUT PITKÄAIKAISET VARAT

1 000 euroa	2010	2009
Lainasaaminen	3500	3500
Myytavissä olevat rahavarat	270	251
Muut saamiset	627	498
Yhteensä	4 397	4 249

Myytavissä olevat rahoitusvarat

Noteeraamattomat osakesijoitukset:

Tilikauden alussa 1.11.	251	336
Liiketoimintojen yhdistämisestä aiheutuneet lisäykset	118	11
Lisäykset	5	0
Vähennykset	-104	-96
Tilikauden lopussa 31.10.	270	251

Myytavissä olevat rahoitusvarat ovat kaikki noteeraamattomia osakesijoituksia. Ne ovat arvostettu hankintahintaan, koska niiden käypä arvo ei ole luotettavasti saatavilla.

Muut saamiset

Tilikauden alussa 1.11.	498	397
Liiketoimintojen yhdistämisestä aiheutuneet lisäykset	51	101
Lisäykset	187	0
Vähennykset	-109	0
Tilikauden lopussa 31.10.	627	498

23. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOKSET TILIKAUDEN 2010 AIKANA:

1 000 euroa	1.11.2009	Kirjattu tuloslaskelmaan	Ostetut liiketoiminnot	31.10.2010
Laskennalliset verosaamiset:				
Verotuksessa vahvistetut ja vahvistettavat tappiot	1 695	1 855	-30	3 550
Muut väliaikaiset erot	407	-86	0	321
Yhteensä	2 102	1 769	-30	3 871
Laskennalliset verovelat:				
Aineelliset ja aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	1 482	-277	280	1 485
Muut väliaikaiset erot	248	-40		208
Yhteensä	1 730	-317	280	1 693
Laskennallinen vero, netto	372	2 086	-310	2 178

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOKSET TILIKAUDEN 2009 AIKANA:

1 000 euroa	1.11.2008	Kirjattu tuloslaskelmaan	Ostetut liiketoiminnot	31.10.2009
Laskennalliset verosaamiset:				
Aineelliset ja aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	102	-102	0	0
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0	0	0	0
Verotuksessa vahvistetut ja vahvistettavat tappiot	0	1 695	0	1 695
Muut väliaikaiset erot	526	-119	0	407
Yhteensä	628	1 474	0	2 102
Laskennalliset verovelat:				
Aineelliset ja aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	1 368	-616	730	1 482
Muut väliaikaiset erot	361	-113		248
Yhteensä	1 729	-729	730	1 730
Laskennallinen vero, netto	-1 101	2 203	-730	372

Konsernissa on kertyneitä tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista.

24. VAIHTO-OMAISUUS

1 000 euroa	2010	2009
Aineet ja tarvikkeet	13 513	5 409
Keskeneräiset tuotteet	3 655	2 265
Valmiit tuotteet ja tavarat	6 881	15 347
Yhteensä	24 049	23 021

Tilikaudella kirjattiin kuluksi 143 tuhatta euroa, jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa. Tilikaudella 2009 kirjattiin 308 tuhannen euron arvonalentuminen.

25. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

1 000 euroa	2010	2009
Myyntisaamiset	21 063	18 243
Lainasaamiset	297	196
Siirtosaamiset	2 813	2 351
Muut saamiset	587	554
Yhteensä	24 760	21 344

Myyntisaamisten ja muiden saamisten kirjanpitoarvo vastaa niihin liittyvän luottoriskin enimmäismäärää tilinpäätöshetkellä.

MYNTISAAMISTEN IKÄJAKAUMA

1 000 euroa	2010	2009
Erääntymättömät	16 405	14 001
1 – 30 päivää erääntyneet	3 004	2 196
31 – 180 päivää erääntyneet	1 042	1 091
181 – 360 päivää erääntyneet	361	614
Yli vuoden päivää erääntyneet	251	341
Myyntisaamisten tasearvo	21 063	18 243

Konserni on kirjannut tilikaudella myyntisaamisista arvonalennustappioita 189 tuhatta euroa (202 tuhatta euroa vuonna 2009).

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYYVÄT OLENNAISET ERÄT

1 000 euroa	2010	2009
Palkat ja sosiaalimaksut	113	204
Vuosialennukset	869	838
Ennakot	314	409
Muut	1517	900
Yhteensä	2 813	2 351

Saamisten tasearvon vastaavat olennaisilta osin niiden käypää arvoa.

28. OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT TIEDOT

	Osakkeiden lukumäärä tilik. lopussa 1000 kpl	Osakepääoma 1 000 EUR	Ylikurssirahasto 1 000 EUR	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto 1 000 EUR	Yhteensä 1000 EUR
1.11.2008	46 076	5 529	4 647	12 403	22 579
Osakeannit	1 327				
Vaihtovelkakirjalainasta erotettu oman pääoman komponentti				20	20
Osakeperusteisten maksujen kustannus				95	95
Omien osakkeiden hankinta				-675	-675
Omien osakkeiden myynti				33	33
31.10.2009	47 403	5 529	4 647	11 876	22 052
Osakeannit					
Osakeperusteisten maksujen kustannus				17	17
Omien osakkeiden myynti				38	38
Muut muutokset				-357	-357
31.10.2010	47 403	5 529	4 647	11 574	21 750

Tilikauden lopussa Panostaja Oyj:n osakepääoma oli 5.529.081,60 euroa ja osakkeiden lukumäärä on 47.403.110 kappaletta.

YLIKURSSIRAHASTO

Ylikurssirahastoon kirjataan osakeantien yhteydessä osakkeenomistajien maksama määrä, joka ylittää osakkeiden nimellisarvon. Ylikurssirahastoon kirjatut määrät liittyvät aikaisemman, 31.8.2006 saakka voimassa olleen osakeyhtiölain (29.9.1978/734) mukaisiin osakeanteihin.

Niissä tapauksissa, joissa optio-oikeuksista on päätetty vanhan osakeyhtiölain aikana, optioihin perustuvista osakemerkinnöistä saadut rahasuoritukset on kirjattu osakepääomaan ja ylikurssirahastoon järjestelyn ehtojen mukaisesti.

SIOJITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää oman pääoman luonteiset sijoitukset ja uuden osakeyhtiölain (21.7.2006/624)

26. RAHOITUSARVOPAPERIT

1 000 euroa	2010	2009
Rahoitusarvopaperit	833	1 979
Yhteensä	833	1 979

Rahoitusarvopaperit koostuvat korkorahasto-osuuksista.

27. RAHAVARAT

1 000 euroa	2010	2009
Käteinen raha ja pankkitilit	10 438	26 322
Yhteensä	10 438	26 322

voimaantulon jälkeen (1.9.2006) päätettyjen osakeantien yhteydessä osakkeenomistajien maksama määrä siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan kirjata osakepääomaan.

OMAT OSAKKEET

Ostettujen osakkeiden hankintahinta transaktiokuluineen esitetään sijoitetun vapaan pääoman vähennyksenä. Tilikauden 2009 lopussa omia osakkeita oli 1.262.504 kappaletta (1.289.209 kappaletta).

Tilikaudelta 2009 maksetut osingot olivat yhteensä 5,53 milj. euroa (0,12 euroa osakkeelta) emoyhtiön osakkeenomistajille (tytäryhtiöiden vähemmistöosakkeenomistajille maksetut osingot 0,37 milj. euroa). Tilikaudelta 2008 maksetut osingot olivat yhteensä 5,57 milj. euroa (0,12 senttiä osakkeelta).

29. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Yhtiökokous 15.12.2006 valtuutti hallituksen päättämään optio-oikeuksien antamisesta yhtiön avainhenkilöille osana avainhenkilöiden kannustinjärjestelmää. Optio-oikeuksien määrä on yhteensä enintään 1.380.000 kappaletta, ja ne oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 1.380.000 yhtiön uutta B-sarjan osaketta. Optio-oikeuksista 460.000 kuuluvat sarjaan 2006A, 460.000 sarjaan 2006B ja 460.000 sarjaan 2006C.

Optio-oikeuksilla merkittävien osakkeiden merkintäaika on

- optio-oikeudella 2006A 1.1.2010 – 31.12.2011,
- optio-oikeudella 2006B 1.1.2011 – 31.12.2012 ja
- optio-oikeudella 2006C 1.1.2012 – 31.12.2013.

Osakkeen merkintähinta on

- optio-oikeudella 2006A osakkeen vaihdolla painotettu keski-kurssi Helsingin Pörssissä 1.11.2006 – 30.11.2006 vähintään kuitenkin 1,50 euroa,
- optio-oikeudella 2006B osakkeen vaihdolla painotettu keski-kurssi Helsingin Pörssissä 1.11.2007 – 30.11.2007 vähintään kuitenkin 2,45 euroa,

- optio-oikeudella 2006C osakkeen vaihdolla painotettu keski-kurssi Helsingin Pörssissä 1.11.2008 – 30.11.2008 vähintään kuitenkin 3,40 euroa.

Mikäli yhtiö jakaa osinkoa tai varoja vapaan oman pääoman rahastosta, optio-oikeudella merkittävän osakkeen merkintähintaa alennetaan merkintähinnan määräytymisjakson alkamisen jälkeen ja ennen osakemerkintää päätettävien osinkojen tai jaettavan vapaan oman pääoman määrällä kunkin osingonjaon tai pääoman palautuksen täsmäytyspäivänä. Yhtiö on jakanut 31.10.2010 mennessä optio-ohjelmaan vaikuttavina osinkoina ja pääomanpalautuksena yhteensä 54,3 senttiä/osake. Optio-oikeudella 2006A merkittävän osakkeen merkintähinta oli siten tilinpäätöshetkellä 0,957 euroa/osake.

Hallitus käytti valtuutustaan ja myönsi tilikaudella 2007 460.000 kappaletta 2006A optio-oikeutta yhtiön avainhenkilöille ja yhtiön kokonaan omistamalle tytäryhtiölle. Tilikaudella 2008 tytäryhtiön hallussa olleet 80.000 kappaletta 2006A siirrettiin yhtiön avainhenkilölle.

Tilikaudella 2010 hallitus on päättänyt, että 2006B ja 2006C optioita ei anneta.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu Panostajan optioiden perustiedot sekä tilikauden aikaiset tapahtumat.

OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

OPTIOT

Perustiedot	2006A
Optioiden maksimimäärä, kpl	460 000
Merkittäviä osakkeita per optio, kpl	1
Alkuperäinen merkintähinta, €	1,50
Osinko-oikaisu	Kyllä
Merkintäaika alkaa, pvm (vapautuminen)	1.1.2010
Merkintäaika päättyy, pvm (raukeaminen)	31.12.2011

Optioiden määrät 31.10.2010	2006A	2006B	2006C	Yhteensä
Jaetut	460 000	0	0	460 000
	2010		2009	
	Merkintähinta painotettuna keskiarvona euroa/osake	Optioiden määrä	Merkintähinta painotettuna keskiarvona euroa/osake	Optioiden määrä
Tilikauden alussa	1,50	460 000	1,50	460 000
Myönnettyt uudet optiot	0,00	0	0,00	0
Menetettyt optiot	0,00	0	0,00	0
Toteutetut optiot	0,00	0	0,00	0
Rauenneet optiot	0,00	0	0,00	0
Tilikauden lopussa	1,50	460 000	1,50	460 000
Toteutettavissa olevat optiot tilikauden lopussa	1,50	460 000	1,50	460 000

Edellisessä taulukossa ei ole huomioitu optio-ohjelmaan vaikuttavia osinkoja ja pääomanpalautuksia.

KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Optioille määritellään niiden myöntämishetkellä käypä arvo, joka kirjataan henkilöstökuluihin optioiden sitouttamisajanjaksolle. Myöntämishetkion päivä jolloin hallitus päätti optioiden jakamisesta.

Optioiden käypä arvo on määritetty Black–Scholes -optiohinnoittelumallilla. Jaettujen 2006A-optioiden käyvä arvo määrittämisessä käytetyt keskeiset oletukset on koottu alla olevaan taulukoon. Odotettavissa oleva volatilitteetti on määritetty emoyrityksen osakkeen emoyrityksen osakkeen toteutuneen kurssikehityksen perusteella ottaen huomioon optioiden jäljellä olevan voimassaoloajan.

Näiden optioiden käypä arvo oli yhteensä 279 tuhatta euroa ja niiden kuluvaikutus tilikaudella 2010 oli 17 tuhatta euroa.

Black–Scholes -mallin keskeisimmät oletukset

Jaetut optiot, kpl	460 000
Osakkeen keskiarvo antohetkellä	1,52
Merkintähinta	1,50
Korko	4,1 %
Juoksuaika, vuotta	4,9
Volatilitteetti	42 %
Palautuvat optiot	0
Osinkotuotto-oletus ^{*)}	
Option painotettu käypä arvo, €/kpl	0,65
Käypä arvo yhteensä, €	279 000

^{*)} Merkintähinnasta vähennetään jaettavat osingot, jolloin osinkoja ei tarvitse erikseen huomioida käyvä arvo laskennassa.

30. RAHOITUSVELAT

1 000 euroa

2010

2009

Pitkäaikaiset jaksotettuun hankintameno arvoiset rahoitusvelat

Lainat rahoituslaitoksilta	31 502	32 494
Vaihtovelkakirjalaina	16 999	17 006
Rahoitusleasingvelat	815	420
Muut lainat	256	370
Yhteensä	49 572	50 290

Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintameno arvoiset rahoitusvelat

Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	13 098	4 254
Lainat rahoituslaitoksilta	949	4 919
Rahoitusleasingvelat	369	128
Yhteensä	14 416	9 301

Velkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 34. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot.

Konsernin lainat ovat sekä vaihtuva- että kiinteäkorkoisia. Korkokantojen painotettu keskiarvo 31.10.2010 oli 4,62 % (31.10.2009: 5,66 %). Rahoitusveloista kiinteäkorkoisia on 16 999 tuhatta euroa ja muut velat ovat vaihtuvakorkoisia.

Korolliset pitkäaikaiset- ja lyhytaikaiset velat ovat euromääräisiä.

VAIHTOVELKAKIRJALAINA

Yhtiökokouksen 15.12.2006 päätöksellä yhtiö tarjosi kotimaisille institutionaalisille sijoittajille vaihdettavaa pääomallinaa yhteensä enintään 21.250.000,00 eurolla, josta koko summa tuli merkityksi.

Kukin 106.250,00 euron velkakirja oikeuttaa vaihtamaan lainaosuuden 62.500 Panostajan osakkeeseen. Tilikaudella vaihdettavalla pääomallinaalla 2006 ei merkitty osakkeita. Lainan jäljellä oleva määrä on 17.212.500 euroa.

Lainan korko on 6,5 % ja laina-aika on 15.1.2007 – 1.3.2012. Lainan maksetaan takaisin yhtenä eränä 1.3.2012 edellyttäen, että osakeyhtiölain 5 luvun mukaiset ja lainaehdoissa mainitut takaisinmaksuedellytykset täyttyvät.

Lainaehdoissa määritellyin edellytyksin Panostajalla on 1.1.2008 lukien oikeus maksaa lainan pääoma kokonaisuudessaan ennenaikaisesti takaisin kurssiin sata (100) prosenttia lisätynä maksupäivään saakka kertyneillä koroilla.

Mikäli lainaa ei voida maksaa takaisin lainan eräpäivänä, lainan maksamatta olevalle pääomalle maksetaan korkoa määrä, joka on kaksi (2) prosenttiyksikköä yli lainalle vahvistetun vuotuisen koron.

Osakkeen vaihtokurssi on 1,70 euroa. Lainaosuuksien vaihtoaika on alkanut 1.7.2007 ja päättyy 31.1.2012. Yhtiön osakepääoma voi vaihtojen seurauksena nousta 1.500.000,00 eurolla ja osakkeiden lukumäärä 12.500.000 uudella osakkeella.

Uudet osakkeet oikeuttavat osinkoon ensimmäisen kerran siitä tilikaudelta, jona vaihto on tapahtunut. Muut osakasoikeudet alkavat vaihdon edellyttämän osakepääoman korotuksen tultua merkityksi kaupparekisteriin.

Vaihdettavan pääomallina perusteella vaihdettavien osakkeiden osuus on 17,6 % yhtiön osakkeista ja äänistä.

Katsauskaudella pääomallinaalla ei ole merkitty uusia osakkeita.

Vaihtovelkakirjalaina on jaettu omaan ja vieraaseen pääomaan tilinpäätöksessä. Lainan vieraan pääoman komponentti on kirjattu alun perin taseeseen käypään arvoon, joka on määritelty käyttämällä vastaavan velan markkinakorkoa lainan liikkeellelaskuhetkellä. Oman pääoman komponentti on laskettu lainan liikkeellelaskusta saadun rahamäärän ja velan käyvä arvo erotuksena. Vaihtovelkakirjalaina muotoisen pääomallina oman pääoman komponentti 890 tuhatta euroa, on kirjattu sijoitetun vapaan pääoman rahastoon.

PITKÄAIKAISTEN VELKOJEN ERÄÄNTYMISAJAT

Lyhennykset 1 000 euroa	Rahalaitoslainat 2010	2009	Muut lainat 2010	2009
< 1 vuotta	13 098	4 254	0	0
1 – 2 vuotta	6 610	5 692	17 088	0
2 – 3 vuotta	6 797	6 788	0	17 006
3 – 4 vuotta	5 799	4 437	0	0
4 – 5 vuotta	6 260	6 140	0	0
> 5 vuotta	6 043	9 436	167	370

31. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

1 000 euroa	2010	2009
Ostovelat	11 580	9 588
Siirtovelat	8 333	9 101
Muut lyhytaikaiset velat	4 556	4 131
Yhteensä	24 469	22 820

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Vuosilomapalkka sosiaalikuluneen	4 336	3 975
Palkkajaksotukset	1 052	700
Korkojaksotukset	831	810
Verojaksotukset	287	1 609
Tel-jaksotukset	394	241
Muut erät	1 433	1 766
Yhteensä	8 333	9 101

32. VARAUKSET

1 000 euroa	Uudelleen-		Yhteensä
	Takuu- varaukset	järjestely- varaukset	
1.11.2009	258	39	297
Varausten lisäykset	121		
Käytetyt varaukset	-18	-39	-57
31.10.2010	361	0	361
		2010	2009

Pitkäaikaiset varaukset	0	0
Lyhytaikaiset varaukset	361	297
Yhteensä	361	297

34. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

2010 TASE-ERÄ	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitus- varat ja velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahavarat	Jaksotettuun hankintamenoön		Käypä arvo
				arvostetut rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	
Pitkäaikaiset rahoitusvarat						
Lainasaaminen	22	3 500			3 500	3 500
Muut pitkäaikaiset varat	22	627	270		897	897
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25	22 171			22 171	22 171
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		833			833	833
Rahoitusvarat yhteensä		833	270	0	27 401	27 401
Pitkäaikaiset velat						
Lainat rahoituslaitoksilta	30			31 502	31 502	31 502
Vaihtovelkakirjalaina	30			16 999	16 999	17 876
Muut pitkäaikaiset velat				1 071	1 071	1 071
Lyhytaikaiset velat						
Korolliset velat	30			14 416	14 416	14 416
Ostovelat	31			11 580	11 580	11 580
Muut velat	31			4 556	4 556	4 556
Rahoitusvelat yhteensä		0	0	0	80 124	81 001

TAKUUVARAUKSET

Liiketoiminta-alueet antavat tietyille tuotteilleen 1–3 vuoden tuote-kohtaisen takuun. Takuun aikana tuotteissa havaitut viat korjataan yhtiön kustannuksella tai asiakkaalle lähetetään vastaava tuote.

Takuuvaraus kirjataan todennäköisten takuukustannusten arvi-
on perusteella.

Takuuvaraukset odotetaan käytettävän seuraavan vuoden aikana.

33. RAHOITUSLEASINGVELKOJEN ERÄÄNTYMISAJAT

1 000 euroa	2010	2009
Rahoitusleasingvelat – vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	369	128
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	815	420
Yhteensä	1 184	548

Rahoitusleasingvelat – vähimmäisvuokrien nykyarvo

Yhden vuoden kuluessa	412	146
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	890	442
Yli viiden vuoden kuluttua	0	0
Yhteensä	1 302	588

Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	-118	-40
Rahoitusleasingvelkojen kokonaismäärä	1 184	548

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasing-
sopimuksilla hankittuja koneita ja kalustoa.

2009 TASE-ERÄ	Liite	Käypään arvoon	Lainat ja muut	Myytävissä	Jaksotettuun	Tase-erien	Käypä arvo
		tulosvaikutteisesti			hankintameno-		
1 000 euroa		kirjattavat rahoitusvarat ja velat	saamiset	olevat rahavarat	arvostetut rahoitusvelat	kirjanpitoarvot	
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Lainasaaminen	22		3 500			3 500	3 500
Muut pitkäaikaiset varat	22		498	251		749	749
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25		18 993			18 993	18 993
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		1 979				1 979	1 979
Rahoitusvarat yhteensä		1 979	22 991	251	0	25 221	25 221
Pitkäaikaiset velat							
Lainat rahoituslaitoksilta	30				32 494	32 494	32 494
Vaihtovelkakirjalaina	30				17 006	17 006	17 330
Muut pitkäaikaiset velat					790	790	790
Lyhytaikaiset velat							
Korolliset velat	30				9 301	9 301	9 301
Ostovelat	31				9 588	9 588	9 588
Muut velat	31				4 131	4 131	4 131
Rahoitusvelat yhteensä		0	0	0	73 310	73 310	73 634

35. KÄYVÄN ARVON HIERARKIA KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUISTA RAHOITUSVAROISTA JA -VELOISTA

31.10.2010	Käyvät arvot		
	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat			
Rahoitusarvopaperit	833		
Myytävissä olevat rahoitusvarat			
Noteeraamattomat osakesijoitukset			270
Yhteensä	833		270

Hierarkian tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Tason 2 käyvät arvot perustuvat muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti. Tason 3 käyvät arvot perustuvat hankintahintaan, koska niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHAVARAT

Myytävissä olevat rahavarat ovat kaikki noteeraamattomia osakesijoituksia. Ne ovat arvostettu hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla.

PITKÄAIKAISET SAAMISET

Pitkäaikaisten saamisten kirjanpitoarvot vastaavat maksimiluottoriskiä tilinpäätöspäivänä.

MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

Myyntisaamisten ja muiden saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

LAINAT RAHOITUSLAITOKSILTA, VAIHTOVELKAKIRJALAINA JA MUUT PITKÄAIKAISET VELAT

Velkojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Vaihtovelkakirjalainan diskonttokorkona on käytetty 3,5 %.

OSTOVELAT JA MUUT VELAT

Ostovelkojen ja muiden velkojen alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen maturiteetti huomioon ottaen.

Täsmäytyslaskelma tason 3 mukaan käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista

	Myytävissä olevat rahoitusvarat
Alkusaldo	251
Ostot	123
Myynnit	-207
Siirrot tasolle 3	0
Siirrot pois tasolta 3	0
Tulosvaikutteisesti kirjatut voitot/tappiot	103
Loppusaldo	270
Tulosvaikutteisesti kirjatut kokonaisvoitot tai -tappiot raportointikauden lopussa olevista varoista	103

36. VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

1 000 euroa 2010 2009

Konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet

Yrityskiinnitykset	41 257	30 748
Annetut pantit	58 942	52 162
Muut vastuut	912	166

Annetut pantit sisältää pantatut tytäryhtiöosakkeet 47,3 milj. euroa, koska käyvän arvon vaikutus olisi ollut vähäinen.

Vastuiden arvona on käytetty vakuuden nimellis- tai kirjanpitoarvoa.

Muut vuokrasopimukset

Yhden vuoden kuluessa	5 927	4 537
Yli vuoden mutta enintään viiden vuoden kuluttua	13 597	9 007
Yli viiden vuoden kuluttua	3 957	4 443
Yhteensä	23 481	17 987

Rahalaitoslainojen yhteismäärä **45 549** **41 667**

37. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys sekä tytär-, osakkuus- ja yhteisyritykset. Lähipiiriin kuuluvat myös hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja johtoryhmä.

Panostajalla ei ole tilikaudella ollut lähipiiriiluketoimia poisluken alla eritellyt johdon työsuhde-etuudet.

Lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty lainoja tai takauksia eikä muita vakuuksia.

Johdon työsuhde-etuudet

1 000 euroa 2010 2009

Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet

	621	572
Osakeperusteiset etuudet	17	95
Yhteensä	638	667

Palkat ja palkkiot

Toimitusjohtaja 175 173

Hallituksen jäsenet

Koskenkorva Matti	36	36
Ala-Mello Jukka	27	27
Ketola Hannu	18	18
Martikainen Hannu	18	18
Tarkkonen Hannu	18	18
Satu Eskelinen	14	0

Yhtiökokouksen 27.1.2010 vahvistama palkkio hallituksen puheenjohtajalle on 3 000 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle 2 250 euroa kuukaudessa ja jokaiselle muulle jäsenellä 1 500 euroa kuukaudessa. Noin 40 % hallituksen jäsenelle maksettavista palkkioista maksetaan yhtiön osakkeina. Jos hallituksen jäsen omisti yhtiökoukospäivänä 27.1.2010 yli yhden prosentin yhtiön kaikista osakkeista, maksetaan palkkio kokonaisuudessaan rahana.

Osan Panostaja-konserniin kuuluvien liiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden toimitusjohtajien kanssa on sovittu eläkeiästä, että he voivat halutessaan jäädä eläkkeelle 55–60 vuotiaina.

Varhennettuun eläkeoikeuteen liittyvä vastuu kertyy, kirjataan ja maksetaan tilikausittain. Panostaja Oyj:n toimitusjohtajan eläkeikä määräytyy työeläkelain (TyEL) mukaan.

38. TYTÄRYHTIÖT 31.10.2010

KONSERNIN EMO- JA TYTÄRYRITYSSUHTEET	Kotipaikka	Konsernin omistus-osuus-%	Osuus äänivallasta	Emoyrityksen omistus-osuus-%
--------------------------------------	------------	---------------------------	--------------------	------------------------------

Emoyritys

Panostaja Oyj Tampere

Tytäryritykset

Annektor Oy	Tampere	100,0	100,0	100,0
Digiprint Finland Oy	Jyväskylä	65,8	65,8	65,8
Ecosir Group Oy	Tampere	70,2	70,2	70,2
Eurotermo Holding Oy	Helsinki	63,3	63,3	63,3
Heatmasters Group Oy	Lahti	80,0	80,0	80,0
Kannake Oy	Tampere	70,4	70,4	70,4
Kannake Holding Oy	Tampere	70,4	70,4	70,4
Kiinnikekeskus Services Oy	Tampere	100,0	100,0	100,0
KL-Parts Oy	Tampere	75,0	75,0	75,0
Novacausa I Oy	Tampere	70,0	70,0	70,0
Suomen Helasto Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	100,0
Suomen Puunjalostus Oy	Tampere	100,0	100,0	100,0
Takoma Oyj	Tampere	65,1	65,1	65,1
Vindea Group Oy	Tampere	66,1	66,1	66,1

MUUT KONSERNIN OMISTAMAT LIIKETOIMINTAA HARJOITTAVAT YHTIÖT

Konsernin omistus-osuus %

Heatmasters Oy, Lahti	80,0
Heatmasters Sp.zoo, Puola	80,0
Hervannan Koneistus Oy, Tampere	65,1
Kausalan Porras Oy, Keitele	70,0
Keiteleen Porras Oy, Tampere	70,0
KL-Varaosat Oy, Tampere	75,0
Kopijyvä Oy, Jyväskylä	65,8
Ecosir Group Oy, Marttila	70,2
Lahden Lämpökäsittely Oy	80,0
Flexim Security Oy, Helsinki	70,0
Lämpö-Tukku Oy, Helsinki	63,3
Matti-Ovi Oy, Laitila	70,0
Nikkaristo Oy, Imatra	70,0
Oy Alfa-Kem Ab, Lahti	100,0
Suomen Kiinnikekeskus Oy, Tampere	100,0
Suomen Helakeskus Oy, Seinäjoki	100,0
Suomen Puuporras Oy, Tampere	70,0
Tampereen Laatumoneistus Oy, Tampere	65,1
Toimex Oy, Tampere	70,4
Vindea Oy, Hyvinkää	80,0
Domus Print Oy, Tampere	100,0
Lingoneer Oy, Tampere	51,0
Copynet Finland Oy, Vilna	68,0
Takoma Gears Oy, Parkano	65,1

39. OIKEUDELLISET TAPAHTUMAT

Verotuksen oikaisulautakunta antoi elokuussa 2008 päätöksen Panostaja Oyj:n käyttöomaisuuden myyntivoittojen verotuksesta.

Takoma Oyj:n osakkeiden pääomanpalautukseen liittyvässä ennakkopäätöksessä keväällä 2008 konserniverokeskus katsoi kokonaisarvion perusteella Panostaja Oyj:n elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 §:ssä tarkoitetuksi pääomasijoittajaksi. Pääomasijoittajalle käyttöomaisuusosakkeiden luovutusvoitot ovat veronalaista tuloa.

Säännönmukaisessa verotuksessa 2007 ja 2008 konserniverokeskus on katsonut Panostaja Oyj:n edellä mainituksi pääomasijoittajaksi ja on verottanut Panostaja Oyj:tä eräistä käyttöomaisuusosakkeiden luovutusvoitoista. Panostaja Oyj teki vuoden 2007 verotuksesta oikaisuvaatimuksen oikaisulautakunnalle vaatien myytyjen käyttöomaisuusosakkeiden luovutuksen verovapautta.

Verotuksen oikaisulautakunta on antanut kielteisen päätöksen koskien Panostaja Oyj:n oikaisuvaatimusta ja katsonut Panostajan pääomasijoittajaksi. Panostaja Oyj on jättänyt joulukuun 2009 puolivälissä valituksen oikaisulautakunnan päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen käsittely hallinto-oikeudessa on edelleen kesken.

40. TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Panostaja Oyj:n tytäryhtiö Takoma Oyj tiedotti marraskuun 22. päivänä, että se ennakoii koko tilikauden liiketappion olevan noin -1,7 miljoonaa euroa. Vaikka Takoma Oyj:n tilikauden liikevoitolla on merkittävä vaikutus Panostaja-konsernin liikevoittoon, Panostaja Oyj:n hallitus päätti pitää konsernin tulosenusteen ennallaan. Panostaja-konsernin tilikauden 11/2009 – 10/2010 liiketappion arviointiin olevan n. -1,5 miljoonan euron tasolla.

Konsernin tunnusluvut

milj. euroa	2010	2009	2008
Liikevaihto, M€	140,5	120,1	121,1
Liikevoitto, M€	-1,6	4,3	6,5
% liikevaihdosta	-1,1	3,6	5,3
Tilikauden voitto	-3,2	1,3	13,8
Oman pääoman tuotto (ROE), %	-6,9	2,6	29,6
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	-1,1	4,7	18,5
Omavaraisuusaste, %	31,9	37,9	36,8
Gearing, %	³⁾ 123,1	³⁾ 58,9	³⁾ 33,7
Current ratio	1,55	2,26	2,78
Bruttoinvestoinnit, M€	15,7	23,0	24,2
% liikevaihdosta	11,2	19,2	19,9
Konsernin henkilökunnan lukumäärä keskim.	967	790	646
Tulos/Osake (EPS), €, laimennettu	-0,06	0,02	0,25
Tulos/Osake (EPS), €, laimentamaton	-0,06	0,02	0,28
Oma pääoma / Osake, €	0,61	0,80	0,93
Osinko / Osake, €	¹⁾ 0,05	0,12	²⁾ 0,12
Osinko / Tulos % laimennettu	-142,9	444,4	48,6
Osinko / Tulos % laimentamaton	-83,3	800	42,3
Efektiiivinen osinkotuotto %	3,4	8,6	
Efektiiivinen osinkotuotto %, (vanha A-osake)			10,4
Efektiiivinen osinkotuotto %, (vanha B-osake)			11,2
Hinta / Voitto-suhde	-24,3	69,5	
Hinta / Voitto-suhde (vanha A-osake)			4,7
Hinta / Voitto-suhde (vanha B-osake)			4,3
Tilikauden keskimäär. osakemäärä, Tkpl	46.127	46.324	44.760
Osakkeiden lukumäärä tilik. lopussa, Tkpl	47.403	47.403	46.076
Tilikauden lopun noteeraus, €	1,46	1,39	
Tilikauden lopun noteeraus, (vanha A-osake), €			1,15
Tilikauden lopun noteeraus, (vanha B-osake), €			1,07
Osakkeen keskimääräinen tilikaudella, €	1,45	1,19	
A-osakkeen keskimääräinen tilikaudella, €			1,29
B-osakkeen keskimääräinen tilikaudella, €			1,23
Osakekannan markkina-arvo, M€	69,2	65,9	50,7

1) Hallituksen esitys

2) Lisäksi Panostaja teki tilikaudella 2008 pääomanpalautuksen Takoma Oyj:n osakkeina. Pääomanpalautuksen arvo oli Takoman osakkeiden luovutushetkellä 8,3 senttiä/osake.

3) Velat sisältävät vaihdettavan pääomalainan

Tunnuslukujen laskentakaavat

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto, \% (ROI)} = \frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{rahoituskulut} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{koroton vieras pääoma (keskimäärin tilikauden aikana)}}$$

$$\text{Oman pääoman tuotto, \% (ROE)} = \frac{\text{Tilikauden tulos} \times 100}{\text{Oma pääoma (keskimäärin tilikauden aikana)}}$$

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{Oma pääoma} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$$

$$\text{Korolliset nettovelat} = \text{Korolliset velat} - \text{rahavarat}$$

$$\text{Nettovelkaantumisaste (gearing), \%} = \frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}}$$

$$\text{Oma pääoma / Osake} = \frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden oikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$

$$\text{Tulos / Osake (EPS)} = \frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Osakkeiden oikaistu lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana}}$$

$$\text{Current Ratio} = \frac{\text{Lyhytaikaiset varat}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

$$\text{Osinko / Osake} = \frac{\text{Tilikaudella jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden oikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$

$$\text{Osinko / Tulos, \%} = \frac{\text{Osinko / osake} \times 100}{\text{Tulos / osake (EPS)}}$$

$$\text{Effektiivinen osinkotuotto, \%} = \frac{\text{Osinko / osake}}{\text{Osakkeen kurssi tilinpäätöspäivänä}}$$

$$\text{Hinta / Voitto (P/E)} = \frac{\text{Osakkeen kurssi tilinpäätöspäivänä}}{\text{Tulos / osake}}$$

Emoyhtiön tuloslaskelma

1 000 euroa	1.11.2009- 31.10.2010	1.11.2008- 31.10.2009
LIIKEVAIHTO	55	53
Liiketoiminnan muut tuotot	291	1 301
Henkilöstökulut	875	949
Poistot ja arvonalentumiset	1 080	62
Liiketoiminnan muut kulut	980	1 880
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	-2 589	-1 537
Rahoitustuotot ja -kulut	968	1 306
VOITTO/-TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-1 621	-231
Satunnaiset erät	-487	2 127
VOITTO/-TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-2 108	1 896
Tilinpäätössiirrot	-7	1
Tuloverot	-0	-188
TILIKAUDEN VOITTO/-TAPPIO	-2 115	1 708

Emoyhtiön tase

VASTAAVAA 1 000 euroa	31.10.2010	31.10.2009
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	139	157
Aineelliset hyödykkeet	162	83
Sijoitukset	33 858	34 774
Pysyvät vastaavat yhteensä	34 160	35 014
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Pitkäaikaiset saamiset	19 357	21 250
Lyhytaikaiset saamiset	1 755	1 621
Rahoitusarvopaperit	0	1 006
Rahat ja pankkisaamiset	1 368	8 507
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	22 479	32 385
VASTAAVAA YHTEENSÄ	56 639	67 399
VASTATTAVAA 1 000 euroa	31.10.2010	31.10.2009
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	5 529	5 529
Ylikurssirahasto	4 691	4 691
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	15 243	15 205
Edellisten tilikausien voitto/-tappio	14 929	18 755
Tilikauden voitto/-tappio	-2 115	1 708
Oma pääoma yhteensä	38 277	45 889
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	19	12
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	17 255	17 255
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 089	4 244
Vieras pääoma yhteensä	18 344	21 499
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	56 639	67 399

Emoyhtiön rahoituslaskelma

1 000 euroa	1.11.2009- 31.10.2010	1.11.2008- 31.10.2009
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tilikauden voitto/-tappio	-2 115	1 708
Oikaisut:	505	-3 436
Suunnitelman mukaiset poistot	80	62
Alaskirjaukset	1 000	0
Myyntivoitot	-103	-970
Myyntitappiot	2	717
Rahoitustuotot ja -kulut	-968	-1 306
Tilinpäätössiirrot yhteensä	7	-1
Verot	0	188
Satunnaiset tuotot ja kulut	487	-2 127
MUUTOKSET		
Myyntisaamisen muutos	517	-162
Ostovelkojen muutos	-129	73
Korot ja muut rahoituskulut	-1 139	-1 283
Korko- ja muut rahoitustulot	1 167	1 939
Maksetut verot	-5	-3 588
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	-1 200	-4 748
Liiketoiminnan rahavirta	-1 200	-4 748
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineell. ja aineett.		
hyödykkeisiin	-180	-61
Investoinnit tytäryhtiöihin	-92	-5 621
Investoinnit osakkuusyhtiöihin	0	-3 250
Investoinnit muihin sijoituksiin	-5	-2
Aineell. ja aineett. hyödykkeiden luovutustuotot	41	375
Tytäryritysten myynnin luovutustuotot	0	450
Muiden osakkeiden myynnin luovutustuotot	108	0
Sisäisten saamisten nettomuutos	1 394	-3 073
Saadut osingot	1 089	543
Investointien rahavirta	2 356	-10 639
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Omien osakkeiden hankinta ja myynti	38	-642
Satunnaiset tuotot ja kulut	16	2 242
Lyhytaikaisten korollisten saamisten muutos	-800	700
Lyhytaikaisten korollisten velkojen muutos	-3 083	2 044
Pitkäaikaisten sisäisten lainojen muutos	39	-14
Maksetut osingot	-5 512	-5 545
Rahoituksen rahavirta	-9 302	-1 215
RAHAVAROJEN MUUTOS		
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	9 514	26 115
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	1 368	9 514

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

31.10.2010

ARVOSTUSPERIAATTEET

Kuluva käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintameno- vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Käyttöomaisuus- osakkeet arvostetaan hankintahintaan.

POISTOT

Suunnitelman mukaiset poistot pysyvistä vastaavista on laskettu todennäköisen käyttöiän perusteella alkuperäisestä hankintahin- nasta.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet	5 v
Muut pitkävaikutteiset menot	5 v
Koneet ja kalusto	5 v

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT 1 000 EUROA

LIKEVAIHTO	2010	2009
Hallintokuluveloitukset konserniyhtiöiltä	55	53
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		
Käyttöomaisuuden myyntituotot	103	970
Muut	188	331
	291	1 301
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	746	797
Eläkekulut	97	124
Muut henkilösivukulut	32	28
	875	949
Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin toimihenkilöitä	10	10
Yhtiön henkilökunnan eläketurva on vakuutettu ulkopuolisessa elä- kevakuutusyhtiössä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.		
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	3	4
Muut pitkävaikutteiset menot	38	34
Koneet ja kalusto	38	24
Arvonalentumiset	1 000	0
	1 080	62

LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	2010	2009
Liiketoiminnan muut kulut sisäinen	7	30
Liiketoiminnan muut kulut	894	1 066
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	2	0
Käyttöomaisuusosakkeiden myyntitappio	0	717
Vuokratkulut	77	66
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	980	1 880
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastuspalkkiot	9	18
Oheispalvelut	20	8
	29	26

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2010	2009
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	969	655
Muilta	8	0
Osinkotuotot yhteensä	977	655
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	1 031	1 340
Muilta	99	597
Korkotuotot yhteensä	907	1 635
Muut korko- ja rahoitustuotot yhteensä	1 130	1 937
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista ja muut korkotuotot yhteensä	1 130	1 937
Rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset	0	0
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	0	1
Muulle	1 139	1 286
Korkokulut yhteensä	1 119	1 141
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	1 139	1 286
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	968	1 306

SATUNNAISET ERÄT	2010	2009
Satunnaiset tuotot / fuusiovoitot	0	2 127
Satunnaiset kulut / fuusiotappio	487	0
	487	2 127

TILINPÄÄTÖSSIIROT	2010	2009
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	-7	1

TULOVEROT	2010	2009
Tuloverot tilikaudelta	0	0
Tuloverot edelliseltä tilikaudelta	0	-188
	0	-188

TASEEN LIITETIEDOT 1 000 EUROA

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	2010	2009
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.11.	18	16
Lisäykset 1.11.–31.10.	5	2
Vähennykset 1.11.–31.10.	0	0
Hankintameno 31.10.	23	18
Kertyneet sumu-poistot 1.11.	-10	-6
Sumu-poistot 1.11.–31.10.	-3	-4
Kirjanpitoarvo 31.10.	10	8
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.11.	241	181
Lisäykset 1.11.–31.10.	18	59
Vähennykset 1.11.–31.10.	0	0
Hankintameno 31.10.	259	241
Kertyneet sumu-poistot 1.11.	-91	-57
Sumu-poistot 1.11.–31.10.	-38	-34
Kirjanpitoarvo 31.10.	130	149
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		
Hankintameno 1.11.	258	197
Lisäykset 1.11.–31.10.	23	61
Vähennykset 1.11.–31.10.	0	0
Hankintameno 31.10.	282	258
Kertyneet sumu-poistot 1.11.	-101	-63
Sumu-poistot 1.11.–31.10.	-41	-38
Kirjanpitoarvo 31.10.	139	157
AINEELLISET HYÖDYKKEET	2010	2009
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.11.	481	481
Lisäykset 1.11.–31.10.	161	0
Vähennykset 1.11.–31.10.	-69	0
Hankintameno 31.10.	574	481
Kertyneet sumu-poistot 1.11.	-398	-374
Vähennysten kertyneet poistot	26	0
Sumu-poistot 1.11.–31.10.	-38	-24
Kirjanpitoarvo 31.10.	162	83
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.11.	12	13
Poistoeron lisäys 1.11.–31.10.	7	0
Poistoeron vähennys 1.11.–31.10.	0	-1
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.10.	19	12
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		
Hankintameno 1.11.	481	481
Lisäykset 1.11.–31.10.	161	0
Vähennykset 1.11.–31.10.	-69	0
Hankintameno 31.10.	574	481
Kertyneet sumu-poistot 1.11.	-398	-374
Vähennysten kertyneet poistot	26	0
Sumu-poistot 1.11.–31.10.	-38	-24
Kirjanpitoarvo 31.10.	162	83

SIIJOITUKSET	2010	2009
Osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.11.	31 500	26 043
Lisäykset 1.11.–31.10.	103	7 458
Vähennykset 1.11.–31.10.	-1 003	-2 001
Hankintameno 31.10.	30 601	31 500
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		
Hankintameno 1.11.	3 250	717
Lisäykset 1.11.–31.10.	0	3 250
Vähennykset 1.11.–31.10.	0	-717
Hankintameno 31.10.	3 250	3 250
Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.11.	24	16
Lisäykset 1.11.–31.10.	5	8
Vähennykset 1.11.–31.10.	-21	-0
Hankintameno 31.10.	8	24
Sijoitukset yhteensä		
Hankintameno 1.11.	34 774	26 776
Lisäykset 1.11.–31.10.	108	10 716
Vähennykset 1.11.–31.10.	-1 023	-2 718
Hankintameno 31.10.	33 859	34 774

PITKÄAIKAISET SAAMISET	2010	2009
-------------------------------	-------------	-------------

Pääomalainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	7 113	3 128
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	8 744	14 622
Muut saamiset	3 500	3 500
	19 357	21 250

LYHYTAIKAISET SAAMISET	2010	2009
-------------------------------	-------------	-------------

Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	925	1 264
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	800	113
Muut saamiset	4	185
Korkosaaminen saman konsernin yrityksiltä	17	27
Korkosaaminen, ulkoinen	0	26
Siirtosaamiset	9	7
	1 755	1 621

Siirtosaamisten oleelliset erät	2010	2009
--	-------------	-------------

Ennakot	9	7
Muut	0	0
	9	7

Rahoitusarvopaperit	2010	2009
----------------------------	-------------	-------------

Rahoitusarvopaperit kirjattu/arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin.	0	1 006
---	---	-------

OMA PÄÄOMA	2010	2009
Osakepääoma 1.11.	5 529	5 529
Osakepääoman korotus ja osakeanti	0	0
Osakepääoma 31.10.	5 529	5 529
Ylikurssirahasto 1.11.–31.10.	4 691	4 691
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.11.	15 205	15 848
Osakepääoman korotus ja osakeanti	0	0
Omien osakkeiden osto/myynti	0	-675
Hallituspalkkiot omina osakkeina	38	32
Pääomanpalautus	0	0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.10.	15 243	15 205
Edellisten tilikausien voitto/-tappio 1.11.	20 463	24 324
Osingonjako	-5 534	-5 569
Edellisten tilikausien voitto/-tappio 31.10.	14 929	18 755
Tilikauden voitto/-tappio	-2 115	1 708
Oma pääoma yhteensä	38 277	45 889
Jakokelpoinen vapaa oma pääoma 31.10.	28 056	35 668
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Tilinpäätössiirtojen kertymä muodostuu kertyneestä poistoerosta.	19	12

VIERAS PÄÄOMA 2010 2009**Pitkäaikaiset velat**

Vaihdeettava pääomalaina 2006	17 213	17 213
Laskennallinen verovelka	0	0
Muut pitkäaikaiset velat	3	42
	17 216	17 255

Velat saman konsernin yrityksille

Muut velat	39	0
	39	0

Pitkäaikaiset velat yhteensä 17 255 17 255

Lyhytaikaiset velat

Lainat rahoituslaitoksilta	0	3 039
Ostovelat	51	118
Muut velat	169	173
Siirtovelat	844	846
	1 064	4 175

Velat saman konsernin yrityksille

Ostovelat	0	0
Muut velat	25	69
	25	69

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Vuosilomapalkat sosiaalikuluneen	77	79
Palkat sosiaalikuluneen	5	0
Eläkevakuutusmaksujaksotukset	13	13
Korkojaksotukset	748	748
Verojaksotukset	0	5
Muut erät	1	1
	844	846

Lyhytaikaiset velat yhteensä 1 089 4 244

**MUUT LIITETIEDOT
1 000 EUROA****VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET** 2010 2009**Konserniyhtiöiden puolesta**

Annetut takaukset	17 486	17 768
-------------------	--------	--------

Vuokravastuut

Yhden vuoden kuluessa	2	2
Yli yhden enit. 5 vuoden kuluessa	1	3
Yli viiden vuoden kuluessa	0	0

Tietoja osakkeista

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET

Tilikauden lopussa yhtiön osakepääoma oli 5.529.081,60 euroa. Osakkeiden liikkeelle laskettu osakemäärä oli tilikauden lopussa 47.403.110 kappaletta.

Yhtiön osakkeet noteerattiin vuodesta 1989 vuoteen 1998 meklarilistalla sekä vuodesta 1998 Helsingin Pörssin I-listalla. Tällä hetkellä yhtiön osakkeet ovat noteerattu NASDAQ OMX Helsingissä.

Osakesarjat A ja B yhdisteltiin yhdeksi osakesarjaksi tilikaudella 2009. Osakesarjojen yhdistymisen jälkeen jokaisella osakkeella on yksi ääni ja samat osakasoikeudet.

Yhtiöllä on osakasluettelon 31.10.2009 mukaan 4 050 (3 910) osakkeenomistajaa. Yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan yhteenlaskettu omistusosuus yhtiön osakkeista on 6.551.554 kappaletta. Omistus edustaa 13,8 % osakemäärästä.

Yhtiökokouksen 26.1.2009 ja hallituksen päätösten mukaisesti Panostaja Oyj luovutti 18.12.2009 hallituksen jäsenille kokospalkkioiden maksuna yhteensä 5.585 kappaletta osakkeita sekä 11.3.2010 yhteensä 7.023 kappaletta, 10.6.2010 yhteensä 7.222 ja 9.9.2010 yhteensä 6.875 kappaletta osakkeita yhtiökokouksen 27.1.2010 ja hallituksen päätösten mukaisesti.

Yhtiökokous 27.1.2010 valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta siten, että omia osakkeita hankitaan yhdessä tai useammassa erässä siten, että valtuutuksen perusteella voidaan omia osakkeita hankkia enintään määrä, joka yhdessä yhtiön tai sen tytäryhtiöiden muiden hallussa tai panttina olevien omien osakkeiden kanssa on enintään yksi kymmenesosa kaikista yhtiön osakkeista. Hallitus ei ole käyttänyt yhtiökokouksen antamaa valtuutusta omien osakkeiden hankinnasta tilikauden aikana.

Yhtiön hallussa oleva omien osakkeiden määrä tilikauden lopussa oli 1.262.504 kappaletta. Omien osakkeiden määrä vastasi 2,7 prosenttia koko tilikauden lopun osakemäärästä ja äänimäärästä.

Panostaja Oyj vastaanotti tilikaudella kaksi arvopaperimarkkinain 2 luvun 9 pykälän mukaista ilmoitusta omistusosuuden muuttumisesta yhtiössä.

Vaihtovelkakirjalainan merkinnän 15.1.2007 johdosta Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Eteran mahdollinen tuleva omistusosuus Panostaja Oyj:ssä on yhteensä 6.250.000 osaketta ja ääntä, mikäli Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera käyttää Panostajan vaihdettavan pääomalainan 2006 vaihto-oikeudet täysimääräisesti. Omistusosuus vastaa 11,98 % Panostaja Oyj:n vaihdon jälkeisestä osakkeiden ja äänten lukumäärästä tiedotteen päivämäärään mennessä liikkeeseen lasketut osakkeet huomioiden.

Lisäksi Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian mahdollinen tuleva omistusosuus Panostaja Oyj:ssä on yhteensä 4.324.576 osaketta ja ääntä, mikäli Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia käyttää Panostajan vaihdettavan pääomalainan 2006 vaihto-oikeudet täysimääräisesti. Omistusosuus vastaa 8,74 % Panostaja Oyj:n vaihdon jälkeisestä osakkeiden ja äänten lukumäärästä tiedotteen päivämäärään mennessä liikkeeseen lasketut osakkeet huomioiden.

OSAKKEIDEN VAIHTO

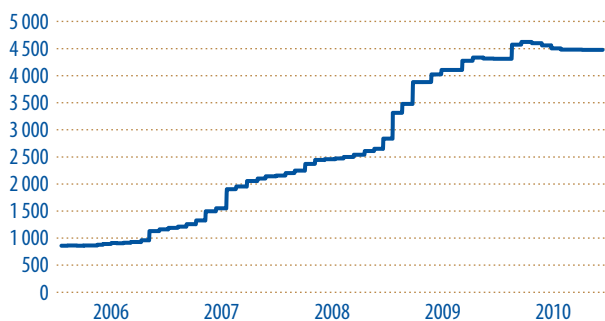
Panostaja Oyj:n osakkeen kurssi vaihteli tilikauden aikana 1,32 euron ja 1,75 euron välillä. Osakkeiden osakevaihto oli 5.301.507 kappaletta, mikä edustaa 11,2 % osakekannasta. Osakkeen lokakuun päätöskurssi oli 1,46 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo oli tilikauden lopussa 69,2 milj. euroa.

OSAKKEEN VAIHTO SEKÄ KURSSIT

	Alin, €	Ylin, €	Osakeantioikaistu	
			vaihto kpl	%-osakkeista
2010	1,32	1,75	5.301.507	11,2
2009	0,89	1,40	8.108.040	17,5

	A-OSAKE		Osakeantioikaistu		B-OSAKE		Osakeantioikaistu	
	Alin, €	Ylin, €	vaihto kpl	%-osakkeista	Alin, €	Ylin, €	vaihto kpl	%-osakkeista
2008	1,02	1,75	1.230.729	2,7	1,00	1,73	4.185.846	9,4
2007	1,21	1,83	1.646.454	9,5	1,20	1,79	4.317.106	23,3
2006	0,94	1,24	507.956	2,9	0,92	1,20	999.167	8,7
2005	0,59	1,06	1.353.791	7,8	0,65	1,09	949.059	9,3
2004	0,35	0,85	2.410.488	13,4	0,37	0,76	2.213.432	23,7

OSAKKEENOMISTAJIEN LUKUMÄÄRÄ

KURSSIHISTORIA, B-OSAKE YHDISTETTY 14.11.2008

Suurimmat osakkeenomistajat

10 SUURINTA OSAKKEENOMISTAJAA 31.10.2010

	Osakkeita kpl	% osakkeista
1 Koskenkorva Matti Olavi	6 381 873	13,46
2 Koskenkorva Maija Kristiina	5 071 742	10,70
3 Koskenkorva Mauno	2 375 173	5,01
4 Keskinäinen vakuutusyhtiö Fennia	2 262 076	4,77
5 Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Etera	1 500 000	3,16
6 Panostaja Oyj	1 262 504	2,66
7 Koskenkorva Mikko Matias	1 245 139	2,63
8 Johtopanostus Oy	1 030 000	2,17
9 Tampereen Seudun Osuuspankki	985 334	2,08
10 Malo Hanna Maria	982 207	2,07
	23 096 048	48,72
Muut osakkeenomistajat	24 307 062	51,28
Yhteensä	47 403 110	100,00

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SUURUUSLUOKITTAIN 31.10.2010

Osakemäärä	Omistajia kpl	%	Osakkeita/ääniä kpl	%
1 – 1000	2 148	53,04	1 095 801	2,31
1001 – 10000	1 631	40,27	5 349 529	11,28
10001 – 100000	233	5,75	6 092 659	12,86
100001 – 1000000	30	0,74	13 536 054	28,55
1000001 –	8	0,2	21 128 507	44,57
Yhteensä	4 050	100,00	47 202 550	99,57
joista hallintarekisteröityjä	5		13 237	0,02
Yhteistilillä			200 560	0,43
Liikkeeseenlaskettu määrä			47 403 110	100,00

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SEKTOREITTAIN 31.10.2010

Sektoriluokka	Omistajia kpl	%	Osakkeita/ääniä kpl	%
Yritykset	167	4,12	4 164 944	8,79
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	13	0,32	4 644 945	9,80
Julkisyhteisöt	1	0,03	1 500 000	3,16
Kotitaloudet	3847	94,99	36 559 235	77,12
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	13	0,32	307 253	0,65
Ulkomaat	9	0,22	12 936	0,03
Yhteensä	4050	100,00	47 189 313	99,55
Hallintarekisteröityjä	5		13 237	0,02
Yhteistilillä			200 560	0,43
Liikkeeseenlaskettu määrä			47 403 110	100,00

Emoyhtiön hallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelyksi ja voitonjaoksi

Panostaja Oyj:n jakokelpoiset varat, joihin on lisätty tilikauden tappio 2 115 423,40 euroa ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 15 242 992,79 euroa ovat 28 056 077,23 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että

- tilikauden voitto siirretään kertyneiden voittovarojen tilille
- osinkoa jaetaan 0,05 euroa osakkeelta

Ehdotuksen mukaan osinko maksetaan osakkeenomistajille, jotka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 1.2.2011 ovat merkittyinä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Ehdotuksen mukaan osinko maksetaan 8.2.2011. Ehdotuksen mukaan osinkoa ei jaeta yhtiön hallussa oleville omille osakkeille.

Lisäksi hallitus ehdottaa, että yhtiökokous valtuuttaisi hallituksen päättämään harkintansa mukaan mahdollisesta varojen jakamisesta osakkeenomistajille yhtiön taloudellisen tilanteen sitä puoltaessa joko osinkona voittovaroista tai varojenjakona sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. Varojen jaon enimmäismäärä on yhteensä enintään 4 000 000 euroa.

Valtuutuksen ehdotetaan sisältävän hallituksen oikeuden päättää kaikista muista edellä mainittuun varojen jakoon liittyvistä ehdoista.

Valtuutuksen ehdotetaan olevan voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Hallitus on arvioinut, ettei osingonmaksu vaaranna yhtiön maksukykyä.

Tampereella 15. päivänä joulukuuta 2010

Matti Koskenkorva
puheenjohtaja

Jukka Ala-Mello
varapuheenjohtaja

Hannu Ketola

Hannu Tarkkonen

Hannu Martikainen

Satu Eskelinen

Juha Sarsama
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

PANOSTAJA OYJ:N YHTIÖKOKOUKSELLE

Olemme tarkastaneet Panostaja Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.11.2009 – 31.10.2010. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VASTUU

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa on väärinkäytöksessä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistä, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

LAUSUNTO KONSERNITILINPÄÄTÖKSESTÄ

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

LAUSUNTO TILINPÄÄTÖKSESTÄ JA TOIMINTAKERTOMUKSESTA

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Tampereella 15. päivänä joulukuuta 2010

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Eero Suomela
KHT

Janne Rajalahti
KHT

PANOSTAJA OYJ

Postitorvenkatu 16, 33840 Tampere / PL 783, 33101 Tampere
Puhelin 010 217 3211 / Faksi 010 217 3232 / panostaja@panostaja.fi / www.panostaja.fi